

Ա Ջ Դ Ա Գ Ի Ր
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ
Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

ՀՀ, ք. Երևան, Նալբանդյան 48, հեռ. (+374 10) 59-20-20, ֆաքս (+37 410) 59 20 64,
էլ. փոստ info@armbusinessbank.am

Առաջին տրանշ

Արժեթղթերի դասը՝	անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	10,000 հատ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)՝	100 ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը՝	1,000,000 ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի տեղաբաշխողը՝	«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ

Երկրորդ տրանշ

Արժեթղթերի դասը՝	անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	10,000 հատ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)՝	10,000 ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը՝	100,000,000 ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի տեղաբաշխողը՝	«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԾՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՍ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	6
Տեղակատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ	6
Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիր	12
Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ	15
Բանկի աուդիտ իրականացնող անձի մասին համառոտ տեղեկատվություն	16
Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն	16
Բանկի պարտատոմսերի հիմնական տվյալները	17
Արժեթղթերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագիրը	19
Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	19
 ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	20
Ռիսկային գործոններ	20
Հիմնական տեղեկատվություն	22
Տեղեկատվություն «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի վերաբերյալ	23
Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	34
Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	39
Լրացուցիչ տեղեկատվություն	40
 ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	41
Անկախ աուդիտորները	41
Ռիսկային գործոններ	41
Տեղեկատվություն Բանկի մասին	46
Բիզնեսի նկարագիրը	50
Բանկի կառուցվածքը	55
Զարգացման վերջին միտումները	55

Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները	56
Հսկող անձինք	65
Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների, պատավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին	65
Էական պայմանագրերը	66
Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	66
Այլ տեղեկատվություն	66

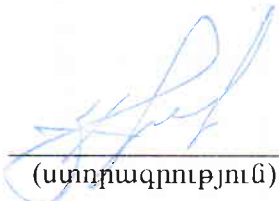
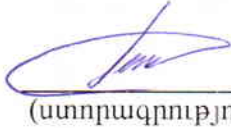
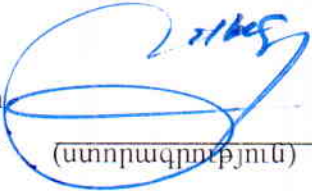
Հավելվածներ 67

Հավելված 1 «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ կազմակերպական կառուցվածք	67
Հավելված 2 Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր	68
Հավելված 3 «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ծեռքբերման հայտ-հանձնարարական (իրավաբանական անձանց համար)	69
Հավելված 4 «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ծեռքբերման հայտ-հանձնարարական (ֆիզիկական անձանց համար)	71
Հավելված 5 «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններ	73

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

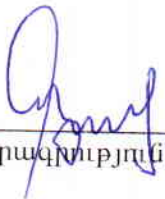
«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկագրության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

<u>Վիտալի Գրիգորյանց</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի նախագահ</u> (պաշտոնը)	 (ստորագրություն)	<u>01.12.16</u> (ամսաթիվ)
<u>Ալիկ Զիրկինյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոնը)	 (ստորագրություն)	<u>01.12.16</u> (ամսաթիվ)
<u>Սերգեյ Արզումանյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոնը)	 (ստորագրություն)	<u>01.12.16</u> (ամսաթիվ)
<u>Դիանա Գրիգորյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոնը)	 (ստորագրություն)	<u>01.12.16</u> (ամսաթիվ)
<u>Սևակ Պետրոսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոնը)	 (ստորագրություն)	<u>01.12.16</u> (ամսաթիվ)
<u>Արսեն Միքայելյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահ</u> (պաշտոնը)	 (ստորագրություն)	<u>01.12.16</u> (ամսաթիվ)
<u>Մանվել Սահակյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության անդամ, Վարչության նախագահի տեղակալ- Ֆինանսական դեպարտամենտի տնօրեն</u> (պաշտոնը)	 (ստորագրություն)	<u>01.12.16</u> (ամսաթիվ)

Վարդան
Աղաջանյան
(անուն, ազգանուն)

Վարչության անդամ,
Վարչության
նախագահի տեղակալ-
Գործառնական
ղեկարտամենտի
տնօրեն
(պաշտոնը)

(ստորագրություն)

01.12.16թ.
(ամսաթիվ)

Նշան Գրիգորյան
(անուն, ազգանուն)

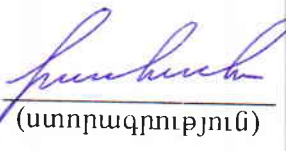
Վարչության անդամ,
Վարչության
նախագահի տեղակալ-
Վարկային
ղեկարտամենտի
տնօրեն
(պաշտոնը)

(ստորագրություն)

01.12.16թ.
(ամսաթիվ)

Վահան Մելքոնյան
(անուն, ազգանուն)

Վարչության անդամ,
Գանձապետական
ղեկարտամենտի
տնօրեն-գլխավոր
գանձապետ
(պաշտոնը)

(ստորագրություն)

01.12.2016թ.
(ամսաթիվ)

Նարինե Սարգսյան
(անուն, ազգանուն)

Վարչության անդամ,
Գլխավոր հաշվապահ
(պաշտոնը)

(ստորագրություն)

01.12.2016
(ամսաթիվ)

Բագրատ Թևոսյան
(անուն, ազգանուն)

Վարչության անդամ,
«Կենտրոն» մ/ճ-ի
կառավարիչ
(պաշտոնը)

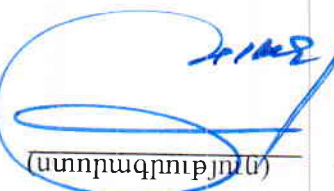

(ստորագրություն)

01.12.2016թ.
(ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում են՝

Արսեն
Միքայելյան
(անուն, ազգանուն)

Վարչության նախագահ
(պաշտոնը)

(ստորագրություն)

01.12.16թ.
(ամսաթիվ)

Բաժին 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը դիտվում է որպես Ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական Ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը փաստաթղթային տարբերակով Բանկի գլխամասային գրասենյակում և մասնաճյուղերում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային էջում՝ <http://www.armbusinessbank.am>:

1) Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ

1.1. Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ Закрытое акционерное общество «АРМБИЗБЕСБАНК»

անգլերեն՝ “ARMBUSINESSBANK” Closed Joint Stock Company

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО “АРМБИЗБЕСБАНК”

անգլերեն՝ “ARMBUSINESSBANK” CJSC

1.1.1 Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, 0010, ք.Երևան, Նալբանդյան 48, գրանցման համարը՝ 40, տրված 10.12.1991թ.:

1.1.2 Բանկի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, 0010, ք.Երևան, Նալբանդյան 48

1.1.3 Կապի միջոցները

Հեռախոսահամար՝ (+374 10) 59-20-20, (+374 60) 37-25-00

Ֆաքս՝ (+374 10) 59 20 64

Էլեկտրոնային փոստ՝ info@armbusinessbank.am

Ինտերնետային կայք-էջ՝ www.armbusinessbank.am

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

1.1.4 Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ Գանձապետական դեպարտամենտի Արժեթղթերով և արտարժույթային գործառնությունների բաժնի պետ՝ Ինգա Ջաղինյանի հետ, հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+374 10) 59 20 31:

1.2 Բանկի համառոտ պատմությունը

«ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն իր գործունեությունն սկսել է 1991 թվականի դեկտեմբերից և այդ ժամանակվանից ի վեր անցել է Հայաստանի տնտեսությանը բնորոշ բոլոր անցումային փուլերը:

1991 թվականի դեկտեմբերի 10-ին Բանկը գրանցվել է ՀՀ Կենտրոնական բանկում՝ ստանալով բանկային գործունեության թիվ 40 լիցենզիան:

Բանկը մինչև 2006 թվականը գործում էր՝ որպես «ՀԱՅԻՆՎԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ, որը հիմնադրվել էր Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ՝ համաձայն 1994թ-ի դեկտեմբերի 14-ին կնքված հիմնադիր պայմանագրի, որով հանդես էր գալիս՝ որպես «ԱՐՄԻՆՎԵՍ» փայտիտիական բանկի իրավահաջորդը, որը հիմնադրվել էր 1991թ. սեպտեմբերի 10-ին:

2006 թվականին «Ուկրալրոմբանկը» և «Ալֆա-Գարանտ» ապահովագրական ընկերությունը ձեռք բերեցին Բանկի՝ յուրաքանչյուրը 35%-անոց փաթեթները, իսկ 30% բաժնետոմսերի սեփականատեր դարձավ «Քրիսթի Մենեջմենթ» ընկերությունը:

2006 թվականի օգոստոսի 10-ին «ՀԱՅԻՆՎԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ վերոնշյալ բաժնետերերի արտահերթ ժողովում միաձայն որոշվեց Բանկը վերանվանել «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ:

2009 թվականի մայիսին «Քրիսթի Մենեջմենթ» ընկերությունը գնեց «Ալֆա-Գարանտ» ապահովագրական ընկերության բաժնեմասը և «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ համալրեց Բանկի կանոնադրական կապիտալը 3,050 մլն դրամով: Այնուհետև, «Քրիսթի Մենեջմենթ» ընկերությունը, կանոնադրական կապիտալը

համալրելով ևս 5,400 մլն դրամով, դարձավ Բանկի 86.99% բաժնեմասի սեփականատեր:

2011 թվականին «Քրիսթի Մենեջմենթ» ընկերությունը, «Ուկրպրոմբանկ»-ից ձեռք բերելով վերջինիս բաժնեմասը, դարձավ «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ միակ բաժնետերը և կանոնադրական կապիտալը համալրեց ևս 4,050 մլն դրամով: Այնուհետև, 2014 թվականին Բանկի կանոնադրական կապիտալը համալրվեց 5,407.5 մլն դրամով՝ կազմելով 22,907.5 մլն դրամ (35,000 բաժնետոմս), իսկ 2016 թվականին՝ 8,467.0 մլն դրամով՝ կազմելով 31,374.5 մլն դրամ (41,120 բաժնետոմս):

1.2.1 Բանկի ռազմավարությունը

Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի նպատակն է շահագրգիռ անձանց հնարավորություն տալ գնահատելու Բանկի գործունեության բնույթը և առանձնահատկությունները բանկային ծառայությունների շուկայում, ինչպես նաև օգնել Բանկի ղեկավարներին պարզաբանելու և հետազոտելու Բանկի գործունեության զարգացման հնարավոր հեռանկարները: Ռազմավարությունն ընդունում է ծրագրային նպատակներին հասնելու այլընտրանքային մոտեցումներ՝ կախված արտաքին միջավայրում տեղի ունեցող կտրուկ փոփոխություններից: Ծրագրի հիմքում դրված են հետևյալ սկզբունքները՝

- ✓ իրատեսությունը.
- ✓ գնահատելիությունը.
- ✓ համահունչությունը.
- ✓ կոնկրետությունը.
- ✓ զգուշավորությունը:

Բանկի առաքելությունն է բարձրացնել հաճախորդների, բաժնետիրոջ, աշխատակիցների և, ընդհանրապես, հասարակության բարեկեցության մակարդակը՝ պրոֆեսիոնալ ձևով մատուցելով բարձրակարգ բանկային ծառայություններ: Իր առաքելությունն իրագործելու նպատակով՝ Բանկը քայլելու է ժամանակին համահունչ, ինչը ենթադրում է նոր տեխնոլոգիաների ներդրում՝ աշխատանքի արդյունավետությունը բարձրացնելու և գործառնական ռիսկը զսպելու նպատակով, աշխատակիցների անընդհատ վերապատրաստում, ժամանակակից, բարձրակարգ և որակյալ բանկային

ծառայությունների մատուցում, ապահով և հուսալի ձևով հաճախորդների միջոցների կառավարում՝ հաստատելով նրանց հետ երկարաժամկետ կայուն հարաբերություններ:

1.2.2 Բանկի կանոնադրական կապիտալը

2015թ-ի ընթացքում Բանկի ընդհանուր կապիտալը, պայմանավորված հիմնական և լրացուցիչ կապիտալի աճով, ավելացել է 3.83%-ով՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմելով 28,620 մլն դրամ: Կապիտալի համարժեքության նորմատիվը տարվա ընթացքում գտնվել է բավարար մակարդակի վրա և դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 12.16% (սահմանված նվազագույն ցուցանիշ Ն1-ը՝ 12% է):

Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 31,374,560 հազ. ԶԶ դրամ, որը կազմված է 41,120 սովորական բաժնետոմսից: 30.09.16թ. դրությամբ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ 100% բաժնետոմսերի սեփականատերն է Վիտալի Սարգսի Գրիգորյանը:

1.3 Բանկի բիզնեսի համառոտ նկարագիրը

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն, գործունեությունը ծավալելով ԶԶ-ում ու ԼՂԶ-ում, առաջարկում է հետևյալ բանկային ծառայությունները.

- ✓ վճարահաշվարկային գործառնություններ.
- ✓ ավանդների ներգրավում.
- ✓ դրամական փոխանցումներ.
- ✓ հաճախորդների հաշիվների սպասարկում.
- ✓ վարկերի տրամադրում.
- ✓ արտարժույթի առք ու վաճառք.
- ✓ կոմունալ ծառայությունների դիմաց վճարումների ընդունում.
- ✓ ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ).
- ✓ առևտրային գործարքների (պարտքի) ֆինանսավորում (ֆակտորինգ).
- ✓ պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում.
- ✓ աշխատավարձային նախագծերի իրականացում.
- ✓ գործառնություններ պետական արժեթղթերի շուկայում.
- ✓ գործառնություններ չեկերով.
- ✓ ֆինանսական գործառնություններ միջբանկային շուկայում.
- ✓ բանկային երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրում.
- ✓ միջազգային ինկասո գործառնություններ.

- ✓ ինտերնետ-բանկինգ.
- ✓ մոբայլ-բանկինգ.
- ✓ «Բանկ-հաճախորդ» համակարգ.
- ✓ ապահովագրության ոլորտում գործակալական ծառայություններ.
- ✓ անհատական բանկային պահատեղերի տրամադրում.
- ✓ պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային համակարգի մասնակիցների սպասարկում.
- ✓ պետական նպաստների, կենսաթոշակների և սոցյալական ծրագրերի շրջանակներում հաճախորդների սպասարկում
- ✓ ոսկու ձուլակտորների վաճառք.
- ✓ առարկայազուրկ մետաղական հաշիվների բացում և այլն:

Արդյունավետ համագործակցության և հետևողական աշխատանքի շնորհիվ ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿԻ գործունեությունը մշտապես առանձնանում է դրական արդյունքներով:

1.3.1 Բանկը իրականացնում է վարկավորում սեփական ռեսուրսներով, տարբեր կառույցների հետ կնքված համագործակցության պայմանագրերով և համաձայնագրերով նախատեսված ֆինանսավորման ծրագրերի շրջանակներում: Բանկը մշակել է այնպիսի վարկային պրոդուկտներ, որոնք հնարավորություն են տալիս բավարարելու թե՛ ֆիզիկական անձանց, թե՛ տնտեսության տարբեր ոլորտներ սպասարկող տնտեսվարող սուբյեկտներին:

1.3.2 Ճկուն ավանդային քաղաքականության շնորհիվ Բանկն անընդհատ ավելացնում է ժամկետային ավանդների բազան:

Ազատ դրամական միջոցները հիմնականում տեղաբաշխվում են բարձր իրացվելի ակտիվներում:

1.3.3 Բանկն իրականացնում է ֆինանսական գործառնություններ միջբանկային շուկայում, բանկային երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրում, ինչպես նաև միջազգային ինկասո գործառնություններ:

1.3.4 Բանկն իրականացնում է ինտերնետ-բանկինգ, մոբայլ-բանկինգ, «Բանկ հաճախորդ» համակարգերի սպասարկում, ինչպես նաև ապահովագրության ոլորտում գործակալական ծառայություններ:

1.3.5 Միջազգային հարաբերությունների ոլորտում Բանկն ակտիվ բանակցություններ է վարում արտասահմանյան թղթակցային, ներդրումային բանկերի և

հիմնադրամների հետ՝ հարաբերությունների հաստատման, զարգացման և միջոցների ներգրավման ուղղությամբ: Մասնավորապես տրամադրվում են վարկեր և վարկային գծեր իտալական UBI Բանկի հետ իրականացվող և Եվրոպական Ներդրումային Բանկի կողմից ֆինանսավորվող վարկավորման ծրագրի շրջանակներում: Գործարար կապեր են հաստատվել գերմանական Bayerische Landesbank-ի և BHF բանկի հետ, ինչպես նաև բանակացություններ են վարվել այլ երկրների ֆինանսական կառույցների հետ:

1.3.6 Բանկը հանդիսանում է SWIFT s.c.r.l Զամաշխարհային Միջբանկային ֆինանսական Զեռահաղորդակցության Սիության (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) բաժնետեր 2006 թվականից:

Թղթակցային հարաբերություններ ունի 33 բանկերի հետ, որից 20-ը՝ ոչ ռեզիդենտ բանկեր են: Բանկը նույնպես թղթակցային հաշիվներ ունի 9 ռեզիդենտ և 19 ոչ ռեզիդենտ բանկերում, իսկ Բանկում լրոր թղթակցային հաշիվներ ունեն 4 ռեզիդենտ բանկ և 1 ոչ ռեզիդենտ բանկ:

Բանկը Anelik, Money Gram, Unistream, Ria, Sigue, Converse Transfer, Intelepress և ԵՅՇՏ ֆիզիկական անձանց արագ դրամական փոխանցման համակարգերի միջոցով իրականացնում է ՌԴ ռուբլով, ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով փոխանցումներ: Բանկը հաճախորդների համար իրականացնում է միջազգային երաշխիքների, ինկասոների, ակրեդիտիվների սպասարկում: Զանդիսանում է "ԱրՔա" տեղական, MasterCard և ViSA INTERNATIONAL միջազգային վճարային համակարգերի անդամ :

1.3.7 Պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում՝ Բանկը, հանդիսանալով «ԱրՔա», MasterCard Worldwide և VISA International վճարային համակարգերի լիիրավ անդամ, 2015թ-ին մեծացրել է իր քարտապան հաճախորդների բազան՝ տրամադրված քարտերի քանակը հասցնելով համապատասխանաբար՝ 34,377-ի, 25,972-ի, 25,509-ի:

2015թ-ի ընթացքում Բանկը սպասարկել է 325 POS-տերմինալ, 100 ԱԳՄ, 42 ԱՓՍ և 32 ԱԳՓՄ:

Սեփական պրոցեսինգային կենտրոնի ներդրումը Բանկին հնարավորություն տվեց կրճատել քարտային գործառնությունների հետ կապված ծախսերը, ինչի շնորհիվ Բանկը կարողացավ առավել գրավիչ առաջարկություններով հանդես գալ շուկայում և ընդլայնել քարտապան հաճախորդների բազան: Քարտային բիզնեսի զարգացմանը մեծապես նպաստեց նաև կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի ոլորտում Բանկի ակտիվությունը:

Ինչպես նախորդ տարիներին, ներկայումս ևս ներդրվում են նոր և տարաբնույթ քարտային ծառայություններ, զեղչային նոր համակարգեր, խրախուսման և արագ սպասարկման նոր գործիքներ, ինչպես նաև ավելացվում են քարտերի սպասարկման կետերը Երևանում և ՀՀ մարզերում:

1.3.8 Ծառայությունների մատուցումն իրականացվում է Բանկի գլխավոր գրասենյակի, մասնաճյուղային ցանցի, բանկոմատների և POS-տերմինալների միջոցով:

1.4 Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը.

Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է սույն Ազդագրի Հավելված 1-ում:

1.5 Բանկի ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը.

հազ. ՀՀ դրամ

	30/09/16	31/12/15	31/12/14	31/12/13
Ակտիվներ, այդ թվում՝	337,421,848	290,140,540	269,386,655	219,458,994
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	249,709,274	228,007,567	196,304,452	144,127,150
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	212,609,261	189,458,564	168,721,065	118,281,688
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	4,102,359	4,042,445	2,289,995	2,053,833
Բանկերի թղթակցային հաշիվներ	157,983	4,598,186	96,189	278,666
Ռեպո համաձայնագրեր	18,010,953	17,257,611	14,952,546	12,777,537
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	13,640,250	10,717,704	8,758,195	9,533,881
Այլ եկամտաբեր ակտիվներ	1,188,468	1,933,057	1,486,462	1,201,545
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը	74.01%	78.59%	72.87%	65.67%

2) Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիր

Ռիսկերի ճիշտ կանխատեսումը, գնահատումն ու կառավարումը ցանկացած ձեռնարկատիրական գործունեության հաջողության գրավականն է:

Բանկին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ սույն Ազդագրի Բաժին 3-ի երկրորդ կետում:

Բանկերն առնչվում են տնտեսության մեջ գոյություն ունեցող գրեթե բոլոր ռիսկերի հետ:

Բանկի գործունեության ընթացքում հատկապես կարևորվում են հետևյալ ռիսկերի կառավարումը.

Վարկային ռիսկը այն ներկա կամ ապագա հավանականությունն է, որ բանկի վարկառուներն կամ այլ պարտապանը կխախտի բանկի հետ կնքած պայմանագրի պայմանները կամ չի գործի այդ պայմանագրի պայմաններին համապատասխան, ինչը բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա: Վարկային ռիսկը ծագում է բոլոր այն գործարքներից, որոնց արդյունքում առաջանում են փաստացի, պայմանական կամ պոտենցիալ պահանջներ բանկի պարտապանների նկատմամբ:

Իրացվելիության ռիսկը Բանկի կողմից պարտատերերի օրինական պահանջները ժամանակին չկատարելու հետ կապված հնարավոր կորուստների հավանականությունն է:

Գործառնական ռիսկն այն կորստի հավանականությունն է, որը կարող է առաջանալ անբավարար կամ ձախողված ներքին գործարար-գործընթացների, համակարգերի, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների արդյունքում: Գործառնական ռիսկը ներառում է նաև իրավական, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և հեղինակության ռիսկերը:

Շուկայական ռիսկն առաջանում է փոխարժեքների, շուկայական տոկոսադրույքների և գների ոչ բարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում:

Մրցակցային ռիսկն առաջանում է բանկային համակարգում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում և այն կարող է իր ազդեցությունը թողնել Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ սույն Ազդագրի Բաժին 2-ի առաջին կետում:

Ինչպես ցանկացած ներդրում, այնպես էլ պարտատոմսերում իրականացվող ներդրումը իր մեջ պարունակում է որոշակի ռիսկային գործոններ: Ներդրողը, հաշվի առնելով Ազդագրում ներկայացված ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ծանոթանալով այլ տեղեկատվություններին, պետք է որոշում կայացնի՝ կատարել ներդրում, թե՛ ոչ:

Իրացվելիության ռիսկ. Ի տարբերություն պետական պարտատոմսերի, որոնց համար առկա է համեմատաբար իրացվելի շուկա, կորպորատիվ պարտատոմսերի պարագայում, միշտ առկա է ռիսկ, որ ներդրողն ի վիճակի չի լինի վաճառել իր կորպորատիվ պարտատոմսերը հնարավորինս արագ և շահավետ գնով, քանի որ ելնելով տնտեսության

վիճակից, շուկան կարող է լինել փոքր՝ կազմված միայն մի քանի վաճառողներից և գնորդներից:

Վարկային ռիսկ. Երբ ներդրողները գնում են Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսեր իրենց վրա են վերցնում նաև Բանկի վարկային ռիսկը. Բանկը պարտքով վերցնում է գումար որը պետք է վերադարձնի պարտատոմսի մարման ժամկետում՝ տոկոսագումարների հետ միասին:

Արտարժութային ռիսկ. Երբ թողարկվող պարտատոմսերը արտարժութային են, ներդրողը կարող է կորուստներ կրել կապված փոխարժեքների տատանումների հետ: Արտարժութային ռիսկը կարող է նաև առաջանալ, երբ ներդրողը փոխանակում է արտարժույթը ՀՀ դրամով ներդրում անելու համար:

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Շուկայական տնտեսության պայմաններում համարվում է, որ տոկոսադրույքները և պարտատոմսերի գները իրար հետ ունեն հակադարձ կախվածություն, այն է՝ երբ շուկայում տոկոսադրույքները նվազում են, պարտատոմսերի գները շուկայում աճման միտում ունեն, և հակառակը՝ երբ տոկոսադրույքներն աճում են, պարտատոմսերի գները նվազման միտում ունեն:

Վերաներդրման ռիսկ. Մեկ այլ վտանգ որին կարող են բախվել ներդրողները վերաներդրման ռիսկն է. կա հավանականությունը, որ թողարկողի պարտատոմսերում կատարված սկզբնական ներդրումից ստացվող եկամուտներն այլևս հնարավոր չի լինի առնվազն նույն եկամտաբերությամբ ներդնել:

Ինֆլյացիոն ռիսկ. Երբ ներդրողը գնում է պարտատոմս, ի սկզբանե ակնկալում է եկամուտների ստացում որոշակի դրույքաչափով մինչև պարտատոմսի մարման ժամկետը կամ մինչև պարտատոմսի օտարելը, որը կարող է լինել ֆիքսված կամ փոփոխուն: Սակայն գնողունակության անկման կամ էական գնաճի դեպքում, երբ վերջիններիս դրույքը կլինի ավելի բարձր, քան ներդրումներից ստացվող եկամտի դրույքը, ներդրողների մոտ առկա կլինի եկամտաբերության բացասական դրույք:

Սոցիալ քաղաքական իրավական ռիսկ. Պարտատոմս թողարկող ընկերության պետականացումը, պետական մարմինների կողմից անբարենպաստ քաղաքականության իրականացման արդյունքում սոցիալ-քաղաքական պայմանների վատթարացումը, որոնք կհանգեցնեն պարտատոմսի արժեքի նվազմանը, կոչվում են քաղաքական ռիսկեր: ՀՀ կառավարությունը կարող է ցանկացած պահի փոփոխել պարտատոմսերի ոլորտը կարգավորող օրենսդրությունը և իրավական ակտերը, որոնք կարող են բացասական

ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի և դրանց եկամտաբերության վրա, այսպիսով առաջացնելով օրենսդրական ռիսկ:

3) Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական փճակի փոփոխություններ

Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է Բանկի խորհրդի, Գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո և իրականացվում է համաձայն Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված «Հեռանկարային զարգացման ծրագրի», ինչը հնարավորություն է տալիս օպերատիվ կերպով արձագանքել շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի գործունեությունը շուկայի պահանջներին, ինչպես նաև նվազագույնի հասցնել մի շարք ռիսկային գործոնների բացասական ազդեցությունը:

2015 թվականի ընթացքում Բանկի ակտիվների աճը (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 306,689 մլն դրամ) մեծապես պայմանավորված է եղել ներգրավված միջոցների ծավալի ավելացմամբ: Բանկի ստացված զուտ շահույթը 2014 թվականի համեմատ նվազել է մոտ 2.28 մլրդ ՀՀ դրամով՝ կազմելով 1.24 մլրդ ՀՀ դրամ: 2015թ-ի ընթացքում Բանկի ընդհանուր կապիտալը, պայմանավորված հիմնական և լրացուցիչ կապիտալի աճով, ավելացել է 3.83%-ով՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմելով 28,620 մլն դրամ: Բանկի պարտավորություններն աճել են 15%-ով՝ կազմելով 278,068 մլն ՀՀ դրամ: 2014 թվականի համեմատ, 2015 թվականին Բանկի զուտ տոկոսային եկամուտն աճել է 29%-ով՝ կազմելով 6.9 մլրդ ՀՀ դրամ: Ինչ վերաբերվում է վարկային պորտֆելին՝ 2014թ.-ի համեմատ այն աճել է 11.7%-ով, ընդ որում տարեվերջին վարկային պորտֆելի կառուցվածքում հատկապես մեծ տեղ են գտել վարկավորման հետևյալ ոլորտները՝ առևտուր, սպառողական վարկեր, շինարարություն և վերամշակող արդյունաբերություն՝ համապատասխանաբար 20%, 16.93%, 10.8% և 9.7% կշիռներով:

2016թ-ի ընթացքում՝ մինչև Ազդագրի գրանցման ներկայացման օրը, Բանկի հիմնական ֆինանսական ցուցանիշների և գործունեության էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել, և Բանկը միտված է պահպանել ակտիվների և մնացած հիմնական ցուցանիշների շարունակական աճը: 30.09.2016թ. դրությամբ Բանկի ընդհանուր ակտիվները կազմել են՝ 337.421.848 հազ. դրամ, ընդհանուր պարտավորությունները՝ 304.802.078 հազ. դրամ, իսկ ընդհանուր կապիտալը՝ 32.619.770 հազ. դրամ:

Գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են, դատական հայցեր առկա չեն, բացակայում և չեն սպասվում կազմակերպական փոփոխություններ:

4) Բանկի աուդիտ իրականացնող անձի մասին համառոտ տեղեկատվություն

Բանկի 2011թ. անկախ աուդիտն իրականացրել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն, 2012թ.՝ «Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ն, 2013թ., 2014թ. և 2015 ՝ «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, 0012, Վաղարշյան 8/1, հեռ. (+ 374 10) 260 964, ֆաքս՝ (374 10) 260 961, www.gta.am

Տնօրեն-բաժնետեր՝ Գագիկ Գյուլբուդադյան

«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ի հասցեն է

ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Հանրապետության 22, հեռ. (+ 374 10) 58 24 78, (+ 374 10) 54 43 01, www.bakertillyarmenia.com

Տնօրեն՝ Փառանձեն Գևորգյան

5) Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

5. 1 Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը /այսուհետ՝ ժողով/,

- Բանկի խորհուրդը /այսուհետ՝ խորհուրդ/,
- Բանկի գործադիր մարմինները՝ Բանկի վարչության նախագահ (այսուհետ՝ Վարչության նախագահ) և Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ Վարչություն):

5.2 Բանկի խորհուրդը կազմված է հինգ անդամներից.

	Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1	Վիտալի Գրիգորյանց	խորհրդի նախագահ	35 տարի
2	Ալիկ Զիրկինյան	խորհրդի անդամ	36 տարի

3	Սերգեյ Արզումանյան	Խորհրդի անդամ	32 տարի
4	Դիանա Գրիգորյան	Խորհրդի անդամ	18 տարի
5	Սևակ Պետրոսյան	Խորհրդի անդամ	24 տարի

5.3 Բանկի վարչությունը կազմված է յոթ անդամներից.

	Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1	Արսեն Միքայելյան	Վարչության նախագահ	17 տարի
2	Մանվել Սահակյան	Վարչության անդամ, Վարչության նախագահի տեղակալ – Ֆինանսական դեպարտամենտի տնօրեն	29 տարի
3	Վարդան Աղաջանյան	Վարչության անդամ, Վարչության նախագահի տեղակալ - Գործառնական դեպարտամենտի տնօրեն	23 տարի
4	Նշան Գիրգորյան	Վարչության անդամ, Վարչության նախագահի տեղակալ – Վարկային դեպարտամենտի տնօրեն	18 տարի
5	Վահան Մելքոնյան	Վարչության անդամ, Գանձապետական դեպարտամենտի տնօրեն - Գլխավոր գանձապետ	25 տարի
6	Նարինե Սարգսյան	Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ	29 տարի
7	Բագրատ Թևոսյան	Վարչության անդամ, «Կենտրոն» մ/ճ-ի կառավարիչ	43 տարի

5.4 Բանկի աշխատողների թիվը 30.09.2016թ. դրությամբ կազմում է 835 աշխատող:

5.5 Բանկի խոշոր բաժնետերերը ներկայացված են Ամփոփաթերթի 1-ին կետի 1.2.2 ենթակետում:

6) Բանկի պարտատոմսերի հիմնական տվյալները.

Առաջին տրանշի համար

Անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսեր:

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը 100 ԱՄՆ դոլար է: Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը կազմում է 10,000 պարտատոմս:

Պարտատոմսերի արժեկտրոնային տոկոսադրույքը սահմանվում է տարեկան 8.50%:

Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման ընդհանուր ծավալը կազմում է 1,000,000 ԱՄՆ դոլար, 24 (քսանչորս) ամիս շրջանառության ժամկետով:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ԱՄՆ դոլարով, իսկ դրանց դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով:

Երկրորդ տրանշի համար

Անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսեր:

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը 10,000 ՀՀ դրամ է: Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը կազմում է 10,000 պարտատոմս:

Պարտատոմսերի արժեկտրոնային տոկոսադրույքը սահմանվում է տարեկան 14.00%:

Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման ընդհանուր ծավալը կազմում է 100,000,000 ՀՀ դրամ, 24 (քսանչորս) ամիս շրջանառության ժամկետով:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ՀՀ դրամով, իսկ դրանց դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով:

Բանկի առաջին և երկրորդ տրանշի անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակ է հանդիսանում շուկայից միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջնաժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխումից առնվազն 10 (տասը) աշխատանքային օր առաջ, ինչը կիրառարակվի Բանկի` [www.armbusinessbank.am](http://www.armbusinessbank.am) ինտերնետային կայքում` հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 1 օր առաջ:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն հաապատասխան պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը, պատշաճ կերպով ներկայացնեն Բանկ և կատարեն համապատասխան վճարում, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելը:

Ազդագիրը կիրառարակվի Բանկի ինտերնետային կայքում` www.armbusinessbank.am և պարտատոմսերի տեղաբաշխումը կսկսվի ոչ շուտ, քան ազդագրի հրապարակումից 3 աշխատանքային օր հետո:

7) Արժեթղթերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագիրը

Բանկի անվանական պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխումից առնվազն 10 (տասը) աշխատանքային օր առաջ, ինչը կհրապարակվի Բանկի՝ www.armbusinessbank.am ինտերնետային կայքում՝ հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն մեկ օր առաջ:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն համապատասխան պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը, պատշաճ կերպով ներակայացնեն Բանկ և կատարեն համապատասխան վճարում, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելը:

8) Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալներ.

հազ. 77 դրամ

	<u>30.09.16</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	<u>/աուդիտ</u>	<u>/աուդիտ</u>	<u>/աուդիտ</u>
	<u>չանցած/</u>	<u>անցած/</u>	<u>անցած/</u>
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	1,247,896	1,243,778	3,448,556
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	31,247,654	29,905,690	27,898,463
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)%	3.99%	4.16%	12.36%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	1,247,896	1,243,778	3,448,556
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	298,070,322	274,058,721	228,191,956
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)%	0.42%	0.45%	1.51%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	1,247,896	1,243,778	3,448,556
Գործառնական եկամուտ	9,579,808	11,477,568	8,686,423
Զուտ շահույթի մարժա (NPM) %	13.03%	10.84%	39.70%
Գործառնական եկամուտ	9,579,808	11,477,568	8,686,423
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	298,070,322	274,058,721	228,191,956
Ակտիվների օգտագործման գործակից% (AU)	3.21%	4.19%	3.81%
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	298,070,322	274,058,721	228,191,956
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	31,247,654	29,905,690	27,898,463
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	9.54	9.16	8.18

Զուտ տոկոսային եկամուտ	5,534,531	7,027,432	5,318,765
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	246,104,620	208,275,569	159,999,045
Զուտ տոկոսային մարժա % (NIM)	2.25%	3.37%	3.32%
Տոկոսային եկամուտ	21,714,438	26,560,094	19,963,393
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	246,104,620	208,275,569	159,999,045
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, %	8.82%	12.75%	12.48%
Տոկոսային ծախսեր	16,179,907	19,532,662	14,644,628
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	276,059,770	223,401,799	174,109,157
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են ծախսեր, %	5.86%	8.74%	8.41%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	1,247,896	1,243,778	3,448,556
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը (հատ)	35,000	35,000	35,000
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	35.65	35.54	98.53
ՍՊՐԵԴ, %	2.96%	4.01%	4.07%

ԱՄՓՈՓ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐ

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ենրկայացված են Հավելված 2-ում:

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1) Ոչսկային գործոններ

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ որոշակի ռիսկային գործոնների ի հայտ գալու դեպքում, որոնք բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների, համբավի, մրցակցային դիրքի վրա, ուղղակիորեն կանդրադառնան նաև պարտատոմսերի գրավչության, գնի և իրացվելիության վրա՝ արդյունքում ներդրողը ստիպված կլինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան նրա համար վճարել էր:

Իրացվելիության ռիսկը. Ի տարբերություն պետական պարտատոմսերի, որոնց համար առկա է համեմատաբար իրացվելի շուկա, կորպորատիվ պարտատոմսերի պարագայում, միշտ առկա է ռիսկ, որ ներդրողն ի վիճակի չի լինի վաճառել իր կորպորատիվ պարտատոմսերը հնարավորինս արագ և շահավետ գնով, քանի որ ելնելով տնտեսության վիճակից՝ շուկան կարող է լինել փոքր՝ կազմված միայն մի քանի

վաճառողներից և գնորդներից: Թեև Բանկը իր պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար դրանց տալիս է որոշակի մրցակցային և ներդրումային որակներ, սակայն, վերջինս, կախված տնտեսության ընդհանուր վիճակից և տատանումներից՝ ներդրողներին չի կարող երաշխավորել որ դրանք կլինեն խիստ իրացվելի:

Վարկային ռիսկ. Երբ ներդրողները գնում են Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսեր, իրենց վրա են վերցնում նաև Բանկի վարկային ռիսկը. Բանկը պարտքով վերցնում է գումար, որը պետք է վերադարձնի պարտատոմսի մարման ժամկետում՝ տոկոսագումարների հետ միասին: Ներդրողների մի մասը չի գիտակցում, որ կորպորատիվ պարտատոմսերը չեն ապահովագրված ՀՀ ԿԲ-ի կամ ՀՀ կառավարության կողմից (հարկ ենք համարում նշել, որ Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը երաշխավորված են Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի կողմից՝ օրենքով սահմանված չափերով), պարտատոմսերի դիմաց հետ վճարումը խստորեն կախված է թողարկող կազմակերպության վճարունակությունից:

Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն Բանկի դեֆոլտի ռիսկը ներդրումային որոշումներ կայացնելիս, որը կապված է Բանկի ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման, անվճարունակության հետ: Բանկի վարկային ռիսկը գնահատելու համար ներդրողները կարող են ուսումնասիրել Բանկի կողմից հրապարակած ֆինանսական հաշվետվությունները և կից ծանոթագրությունները:

Նախքան ներդրումների գծով որոշումներ կայացնելը, խելամիտ կլինի, որ ներդրողներն ուսումնասիրեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները:

Արտարժույթային ռիսկ. Երբ թողարկվող պարտատոմսերը արտարժույթային են, ներդրողը կարող է կորուստներ կրել կապված փոխարժեքների տատանումների հետ: Սույն ռիսկը հատկապես առնչվում է այն ներդրողներին, որոնք պարտատոմսերի ձեռք բերման և մարման դիմաց ստացված գումարները փոխանակելու են մեկ արժույթից մեկ այլ արժույթի: Արտարժույթային ռիսկ կարող է առաջանալ արժեկտրոնների վճարման առնչությամբ. երբ արժեկտրոնները հաշվարկվում է արժեկտրոնների հաշվարկման օրվա նախորդ օրը ՀՀ ԿԲ հրապարակած փոխարժեքի հիման վրա, իսկ վճարումը տեղի է ունենում տվյալ օրը:

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Շուկայական տնտեսության պայմաններում համարվում է, որ տոկոսադրույքները և պարտատոմսերի գները իրար հետ ունեն հակադարձ կախվածություն, այն է՝ երբ շուկայում տոկոսադրույքները նվազում են պարտատոմսերի

գները շուկայում աճման միտում ունեն, և հակառակը՝ երբ տոկոսադրույքներն աճում են, պարտատոմսերի գները նվազման միտում ունեն: Այդ իսկ պատճառով տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են հանգեցնել թե՛ թողարկողների և թե՛ ներդրողների կողմից պարտատոմսերի համապատասխանաբար թողարկման և ներդրումների իրականացման մասով քաղաքականության վերանայման և փոփոխման:

Վերաներդրման ռիսկ. Մեկ այլ վտանգ որին կարող են բախվել ներդրողները վերաներդրման ռիսկն է, այն է հավանականությունը, որ թողարկողի պարտատոմսերում կատարված սկզբնական ներդրումից ստացվող եկամուտներն այլևս հնարավոր չի լինի առնվազն նույն եկամտաբերությամբ ներդնել: Նշյալ վերաներդրման ռիսկը կարող է էական բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրողների երկարաժամկետ ներդրումների վրա, սակայն էական գործոն չի կարող հանդիսանալ կարճաժամկետ ներդրումների համար:

Ինֆլյացիոն ռիսկ. Երբ ներդրողը գնում է պարտատոմս, ի սկզբանք ափսոսանքով է եկամուտների ստացում որոշակի դրույքաչափով մինչև պարտատոմսի մարման ժամկետը կամ մինչև պարտատոմսի օտարելը, որը կարող է լինել ֆիքսված կամ փոփոխուն: Սակայն գնողունակության անկման կամ էական գնաճի դեպքում, երբ վերջիններիս դրույքը կլինի ավելի բարձր, քան ներդրումներից ստացվող եկամտի դրույքը, ներդրողների մոտ առկա կլինի եկամտաբերության բացասական դրույք:

Սոցիալ քաղաքական իրավական ռիսկ. Պարտատոմս թողարկող ընկերության պետականացումը, պետական մարմինների կողմից անբարենպաստ քաղաքականության իրականացման արդյունքում սոցիալ-քաղաքական պայմանների վատթարացումը, որոնք կհանգեցնեն պարտատոմսի արժեքի նվազմանը, կոչվում են քաղաքական ռիսկեր: ՀՀ կառավարությունը կարող է ցանկացած պահի փոփոխել պարտատոմսերի ոլորտը կարգավորող օրենսդրությունը և իրավական ակտերը, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի և դրանց եկամտաբերության վրա, այսպիսով առաջացնելով օրենսդրական ռիսկ:

2) Հիմնական տեղեկատվություն

«ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակ է հանդիսանում ՀՀ արժեթղթերի շուկայում

միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրաված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջնաժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

3) Տեղեկատվություն «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի վերաբերյալ.

3.1 Արժեթղթերի տեսակը և դասը. «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ պարտատոմսերն անվանական, արժեկտրոնային, առանց հետգնման հնարավորության, ոչ փաստաթղթային և ոչ փոխարկելի պարտատոմսեր են: Արտարժույթային պարտատոմսերի տարբերակիչ ծածկագիրը **AMARBBB21ER6** է, իսկ դրամային պարտատոմսերի տարբերակիչ ծածկագիրը՝ **AMARBBB22ER4**:

3.2 Երկիրը, որի օրենսդրության համաձայն փոխարկվել են արժեթղթերը. Թողարկումն իրականացվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն, և դրանց շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

3.3 Արժեթղթերի ձևը. Թողարկված պարտատոմսերը ոչ փաստաթղթային են, իսկ պարտատոմսերի ռեեստրը վարվելու է «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի կողմից՝ ըստ համապատասխան կանոնների և ընթացակարգերի:

3.4 Արժեթղթերի անվանական արժեքը և քանակը. Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը առաջին տրանշի համար 100 ԱՄՆ դոլար է: Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը կազմում է 10,000: Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը երկրորդ տրանշի համար 10,000 ՀՀ դրամ է: Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը կազմում է 10,000:

3.5 Թողարկման արժույթը. Պարտատոմսերը թողարկվում են ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով համաձայն սույն Ազդագրով սահմանված ծավալի:

3.6 Արժեթղթերից բխող իրավունքների նկարագրությունը. պարտատոմսերի թողարկման մասին որոշմամբ սահմանվել են պարտատոմսերից բխող հետևյալ իրավունքները.

- ստանալ վճարվող արժեկտրոնները համաձայն սույն Ազդագրի 2-րդ բաժնի, 3-րդ կետի 3.8 ենթակետով սահմանված ժամանակացույցի և մարման գումարը՝ ըստ Ազդագրով սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի ստացման և

շրջանառության ժամկետի վերջում պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ գործողությունների կատարում չի պահանջվում և արժեկտրոնային եկամուտը/պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվում է ներդրողի բանկային հաշվին Թողարկողի կողմից,

- Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետի ուշացնելու դեպքում ձեռնարկել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենքով թույլատրվող գործողություններ,
- գրավադրել պարտատոմսերն օրենքով սահմանված կարգով, իր ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում /ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում/ կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից /ֆոնդային բորսա/ դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր, բացառություն են կազմում ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները, դրանք ՀՀ ԿԲ և Ֆին. շուկայի մասնագիտացված ընկերությունների միջև հնարավոր գործարքներն են և թողարկողի կողմից իր թողարկված արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները:

Համաձայն սույն Ազդագրի 2-րդ բաժնի, 3-րդ կետի 3.9 ենթակետի, Բանկի պարտատոմսերի սեփականատերերին պարտատոմսերում կատարված ներդրումները մարվելու են պարտատոմսի անվանական արժեքով անկանխիկ ձևով՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով:

3.7 Առաջարկվող արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն.

Համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ Բանկի լուծարման դեպքում նրա պարտատերերի պահանջները բավարարվում են գետնյալ հերթականությամբ.

- առաջին՝ ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և

հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ ՀՀ ԿԲ-ի խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում,

- **Երկրորդ՝** այն պարտատերերի պահանջները, որոնք Բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կան Բանկում ավանդ են ներդրել կան բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել Բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո, բացառությամբ պարտատիրոջ և ՀՀ ԿԲ-ի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի,
- **Երրորդ՝** ՀՀ և օտարերկյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց ՀՀ դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև 10 միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժույթային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ մինչև 5 միլիոն դրամին համարժեք չափով, ընդ որում՝ բանկի նկատմամբ ունեցած պահանջի գումարը (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 5 միլիոն դրամին համարժեք չափը) գերազանցելու դեպքում տվյալ անձի՝ մինչև 10 միլիոն դրամի չափով (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 5 միլիոն դրամին համարժեք չափով) պահանջը բավարարվում է երրորդ հերթով, իսկ այդ գումարը գերազանցող պահանջը՝ չորրորդ հերթով.
- **չորրորդ՝** բանկի այլ պարտավորությունները, ներառյալ՝ «Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ»-ի կողմից հատուցման կազմակերպման հետ կապված ծախսերը, բացառությամբ երկրորդ հերթում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների,
- **հինգերորդ՝** պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները,
- **վեցերորդ՝** ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները,
- **յոթերորդ՝** բանկի մասնակիցների պահանջները:

Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո:

Բանկի սնանկ ճանաչվելու դեպքում պարտատերերին վճարումները կատարվում են «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածով սահմանված հերթականությամբ, որի համաձայն բանկի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են 4-րդ հերթին, բացառությամբ «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով ավանդ հանդիսացող ներդրումներից, որոնք հատուցվում են 3-րդ հերթին: Ընդ որում, յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո: Պարտատոմսերի սեփականատերերը կարող են օգտվել օրենքով և իրավական ակտերով սահմանված այլ իրավունքներից:

Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին ՀՀ օրենքի և նույն օրենքի հիման վրա ընդունված իրավական այլ ակտերի իմաստով բանկի թողարկած անվանական արժեթղթերով, տվյալ դեպքում՝ պարտատոմսերով, ֆիզիկական անձանցից (այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերից) ներգրավված դրամական միջոցները համարվում են բանկային ավանդ, որոնց հատուցումը երաշխավորված է նույն օրենքով սահմանված կարգով և պայմաններով, հետևյալ չափերով.

ա) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն դրամային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը տասը միլիոն հայկական դրամ է.

բ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն արտարժութային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը հինգ միլիոն հայկական դրամ է,

գ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ և դրամային բանկային ավանդի գումարը հինգ միլիոն հայկական դրամից ավել է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային ավանդը՝ մինչև տասը միլիոն հայկական դրամով,

դ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ, և նրա դրամային բանկային ավանդի գումարը պակաս է հինգ միլիոն հայկական դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային բանկային ավանդն ամբողջությամբ և արտարժութային բանկային ավանդը՝ հինգ միլիոն դրամի և հատուցված դրամային բանկային ավանդի տարբերության չափով:

Պարտատոմսերի սեփականատերերին իրավունք ունեն ինքնուրույն տնօրինել, տիրապետել և օգտագործել իրենց սեփականության ներքո գտնվող պարտատոմսերը:

Պարտատոմսերում ներդրումներ կատարող անձինք պարտավոր են նախքան պարտատոմսերի ձեռք բերումը ՀԿԴ արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում կամ ՀԿԴ հաշվի օպերատորներից որևէ մեկում ունենալ սեփականատիրոջ (անվանատիրոջ) արժեթղթերի հաշիվ, ինչպես նաև կատարել պարտատոմսերի ձեռք բերման կամ օտարման հետ կապված պարտադիր վճարները՝ կապված սեփականության իրավունքի գրանցման կամ գործարքների ձևակերպման հետ:

Բանկի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների գրանցումը և հաշվառումն իրականացնում է «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ը հաշվի օպերատորի միջոցով:

3.8 Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և դրա վճարման պայմանները.

Առաջին տրանշ

Պարտատոմսերի արժեկտրոնների տոկոսադրույքը սահմանվում է տարեկան 8.5%, որը վճարվելու է եռամսյակային պարբերականությամբ:

Արժեկտրոնների հաշվարկման և վճարման օր է հանդիսանում պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 3-րդ, 6-րդ, 9-րդ, 12-րդ, 15-րդ, 18-րդ, 21-րդ և 24-րդ ամիսների համապատասխան օրերը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման օր է համարվում այդ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու է ԱՄՆ դոլարով, իսկ ներդրողներին վճարվելու է ՀՀ դրամով՝ հաշվարկված վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված ԱՄՆ դոլարի միջին փոխարժեքով:

Երկրորդ տրանշ

Պարտատոմսերի արժեկտրոնների տոկոսադրույքը սահմանվում է տարեկան 14.00%, որը վճարվելու է եռամսյակային պարբերականությամբ:

Արժեկտրոնների հաշվարկման և վճարման օր է հանդիսանում պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 3-րդ, 6-րդ, 9-րդ, 12-րդ, 15-րդ, 18-րդ, 21-րդ և 24-րդ ամիսների համապատասխան օրերը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է,

ապա արժեկտրոնի վճարման օր է համարվում այդ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու է ՀՀ դրամով և ներդրողներին վճարվելու է ՀՀ դրամով:

Առաջին և երկրորդ տրանշերի համար արժեկտրոնային եկամտի գումարը վճարվելու է հաշվարկման նախորդ աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրում գրանցված անձանց (սեփականատերեր կամ անվանատերեր)՝ վերջիններիս հաշվեհամարներին համապատասխան վճարումների մուտքագրման միջոցով: Վճարվելիք արժեկտրոնները հաշվարկվելու են տասնորդական ճշտությամբ՝ կլորացված ստորակետից հետո մեկ միջի ճշտությամբ՝ ըստ կլորացման թվաբանական կանոնների: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների բացակայության կամ ճիշտ չլինելու դեպքում գումարը կմուտքագրվի Բանկի համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին՝ մինչև հաճախորդի կողմից համապատասխան հանձնարարականների ստացումը:

Պարտատոմսերի ոչ ռեզիդենտ սեփականատերերի առկայության դեպքում, բանկը արժեկտրոնի վճարումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերում կիրականացնի այնպես, ինչպես ռեզիդենտ սեփականատերերին, իսկ մնացած դեպքերում՝ սեփականատիրոջ հանձնարարագրով և բանկի կողմից մատուցվող լրացուցիչ ծառայությունների համար, Բանկում գործող սակագներով, կփոխանցի սեփականատերերի կողմից նշված համապատասխան հաշվեհամարներին:

Տեղաբաշխման ավարտից հետո երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.armbusinessbank.am, կիրապարակվի նաև տեղաբաշխվող պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարման, ինչպես նաև պարտատոմսերի մարման ժամանակացույցը՝ հստակ ամսաթվերով:

Յուրաքանչյուր պարտատոմսի գծով եռամսյակային արժեկտրոնային եկամտի հաշվարկը կկատարվի հետևյալ բանաձևով՝

$$ԱԳ = (FV * C)/k$$

որտեղ՝

ԱԳ - արժեկտրոնի գումար

FV – մեկ պարտատոմսի անվանական արժեք,

C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է /արժեկտրոնների եռամսյակային վճարումների դեպքում $k=4$ /

Արժեկտրոնի կուտակումը իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

$$AI = FV * C/k * DCS/DCC$$

AI – կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է

FV – մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է

C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը (արժեկտրոնների եռամսյակային վճարման դեպքում $k=4$)

DCS – գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի կատարման օրը օրերի քանակն է համապատասխան օրերի հաշվարկման պայմանականության դեպքում

DCC - գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է համապատասխան օրերի հաշվարկման պայմանականության դեպքում:

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է 30/360-ը, ընդ որում

$$DCS = 360 (Y2-Y1) + 30 (M2-M1) + (D2-D1)$$

D2M2Y2 - գործարքի կատարման ամսաթիվն է

D1M1Y1 - գործարքի օրվան նախորդող արժեկտրոնի վճարման ամսաթիվն է, եթե պարտատոմսը դեռևս արժեկտրոն չի վճարվել, ապա արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է:

$$DCC = 360/k$$

Պարտատոմսի տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունը առաջին տրանշի համար կազմում է 8.77%, իսկ երկրորդ տրանշի համար՝ 14.75%, որը հաշվարկվել է հետևյալ կերպ՝

$$\text{ՊՏԵ} = (1 + S/R)^3 - 1,$$

որտեղ՝

- 1) ՊՏԵ - տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունն է:
- 2) Տ – տարեկան արժեկտրոնների տոկոսադրույքն է:
- 3) Հ – մեկ տարվա ընթացքում տոկոսագումարների վճարման հաճախականությունն է:

3.9 Պարտատոմսերի մարման ժամկետը և արժեքը

Առաջին և երկրորդ տրանշի պարտատոմսերի մարումը կկատարվի տեղաբաշխման օրվան հաջորդող 24-րդ ամսվա համապատասխան օրը: Եթե մարման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա վճարումը կկատարվի տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը: Պարտատոմսերի մարման և վճարման ամսաթվերը նույնն են:

Պարտատոմսերի մարման գումարների վճարումները կատարվում է մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձանց՝ վերջիններիս բանկային հաշիվներին համապատասխան վճարումների մուտքագրման միջոցով: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների բացակայության կամ ճիշտ չլինելու դեպքում գումարը կմուտքագրվի Բանկի համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին՝ մինչև հաճախորդի կողմից համապատասխան հանձնարարականների ստացումը:

Առաջին տրանշի համար պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են ԱՄՆ դոլարով անկանխիկ եղանակով, իսկ երկրորդ տրանշի համար՝ ՀՀ դրամով անկանխիկ եղանակով:

Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում:

3.10 Իրավասու մարմնի որոշման համառոտ բովանդակությունը թողարկման մասին.

«ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերը թողարկվում են համաձայն Բանկի խորհրդի 2016թ. նոյեմբերի 22-ի թիվ 1010-Ա որոշման, որով սահմանվել է թողարկել և տեղաբաշխել 1,000,000 (մեկ միլիոն) ԱՄՆ դոլար ընդհանուր ծավալով, 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, 24 (քսանչորս) ամիս շրջանառության ժամկետով, 8.5 (ութ ամբողջ հինգ տասնորդական) տոկոս տարեկան արժեկտրոնային եկամտաբերությամբ, արժեկտրոնների եռամսյակային վճարումների պարբերականությամբ, 10,000 հատ արժեկտրոնային պարտատոմսեր:

Խորհրդի նույն որոշմամբ սահմանվել է թողարկել և տեղաբաշխել պարտատոմսեր 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, 100,000,000 (մեկ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով, 24 (քսանչորս) ամիս շրջանառության ժամկետով, տարեկան 14.00 (տասնչորս) տոկոս տարեկան արժեկտրոնային եկամտաբերությամբ, արժեկտրոնների եռամսյակային վճարումների պարբերականությամբ, 10,000 հատ արժեկտրոնային պարտատոմսեր:

Միաժամանակ, սահմանվել է, որ Բանկի անվանական պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխումից առնվազն 10 (տասը) աշխատանքային օր առաջ, ինչը կհրապարակվի Բանկի՝ www.armbusinessbank.am ինտերնետային կայքում՝ հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 1 օր առաջ:

Սահմանվել է նաև, որ մինչև տեղաբաշխման ավարտը պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը, **առաջին տրանշի** համար 10,000, իսկ **երկրորդ տրանշի** համար 10,000 հատը լրանալու դեպքում, Բանկը դադարեցնում է տեղաբաշխման գործընթացը:

Խորհրդի որոշմամբ սահմանվել են նաև պարտատոմսերի արժեկտրոնային եկամուտների վճարման և պարտատոմսերի մարման պայմանները, որոնք ներկայացված են Ազդագրի 2-րդ բաժնի, 3-րդ կետի 3.8 և 3.9 ենթակետերում:

3.11 Շրջանառության սահմանափակումներ: ՀՀ օրենսդրությամբ, Բանկի կանոնադրությամբ և Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման մասին Բանկի խորհրդի որոշմամբ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ սահմանափակումներ չեն սահմանվում:

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ օրենքով և ենթաօրենսդրական ակտերով սահմանված դեպքերի:

Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում:

Ներդրողները կարող են իրենց ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ

արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից դուրս (ֆոնդային բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայից դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր, բացառություն են կազմում.

- ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները, դրանք ՀՀ ԿԲ և Ֆին. շուկայի մասնագիտացված ընկերությունների միջև հնարավոր գործարքներն են,
- թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները:

3.12 Արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկումը.

Բանկի պարտատոմսերից ստացվող եկամուտները ենթակա են հարկման ըստ հետևյալ հարկատեսակների՝

- ✓ շահութահարկ
- ✓ եկամտային հարկ

Շահութահարկ

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկ են վճարում Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծված կազմակերպությունները և ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունները (օտարերկրյա պետություններում ստեղծված կազմակերպությունները, ինչպես նաև միջազգային կազմակերպությունները և դրանց կողմից Հայաստանի Հանրապետությունից դուրս ստեղծված կազմակերպությունները): Ընդ որում, հարկման օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող շահույթը: Հարկվող շահույթը հարկատուի համախառն եկամտի և «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ՝ քսան տոկոս դրույքաչափով: Պարտատոմսերում ներդրում կատարող անձը եկամուտ կարող է ստանալ երկու դեպքում՝

- ✓ պարտատոմսերի դիմաց ստացվող տոկոսից (արժեկտրոնային եկամուտ)
- ✓ պարտատոմսի վերավաճառքից (կապիտալի հավելած):

Ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների համար շահութահարկը հաշվարկվում է այլ դրույքաչափով: Եթե ոչ ռեզիդենտը հայաստանյան աղբյուրներից ստանում է պասիվ

եկամուտներ (տոկոսներ, կապիտալի հավելած և այլն), ապա նրա հարկային գործակալը պարտավոր է գանձել շահութահարկ՝ 10% դրույքաչափով:

Եկամտային հարկ

Հայաստանի Հանրապետությունում եկամտային հարկ վճարողներ են համարվում Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ և Հայաստանի Հանրապետության ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները (այսուհետ՝ հայկ վճարողներ): Ընդ որում, ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում (հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ) սկսվող կամ ավարտվող տասներկուամսյա ցանկացած ժամանակահատվածում գտնվել է Հայաստանի Հանրապետությունում ընդհանուր առմամբ 183 օր և ավելի, կամ որի կենսական շահերի կենտրոնը Հայաստանի Հանրապետությունում է, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում պետական ծառայության մեջ գտնվող ժամանակավորապես Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս աշխատող ֆիզիկական անձը: «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով կենսական շահերի կենտրոն է համարվում այն վայրը, որտեղ կենտրոնացված են անձի ընտանեկան կամ տնտեսական շահերը: Մասնավորապես, համարվում է, որ ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը Հայաստանի Հանրապետությունում է, եթե այնտեղ է գտնվում տունը կամ բնակարանը (որտեղ բնակվում է նրա ընտանիքը) և նրա (ընտանիքի) անձնական կամ ընտանեկան հիմնական գույքը կամ հիմնական տնտեսական (պրոֆեսիոնալ) գործունեության իրականացման վայրը:

Համաձայն «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի, պարտատոմսերի ստացված արժեկտրոնային եկամտից հարկվում են տաս տոկոս դրույքաչափով ֆիզիկական անձանց դեպքում, իսկ եթե ֆիզիկական անձը ներդրումներն իրականացնում է որպես անհատ ձեռնարկատեր, այս դեպքում հարկը հաշվարկվում է «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի առաջին մասի 2-րդ կետով սահմանված դրույքաչափերով: Ընդ որում, Բանկը պարտատոմսերի մարման ժամանակ ֆիզիկական անձանց համար կհանդիսանա հարկային գործակալ:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտների հարկման կանոնները նույնն են ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

Ոչ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց, ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար որպես հարկային գործակալ հանդես է գալիս Բանկը:

4) Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

4.1.1 Բանկի կողմից թողարկվող անվանական պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը.

**Առաջին տրանշ`** 1,000,000 (մեկ միլիոն) ԱՄՆ դոլար, քանակը` 10,000 (տասը հազար) հատ պարտատոմս, յուրաքանչյուրը 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով և 24 (քսանչորս) ամիս շրջանառության ժամկետով:

**Երկրորդ տրանշ`** 100,000,000 (մեկ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ, քանակը` 10,000 (տասը հազար) հատ պարտատոմս, յուրաքանչյուրը 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 24 (քսանչորս) ամիս շրջանառության ժամկետով:

4.1.2 Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը.

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխումից առնվազն 10 (տասը) աշխատանքային օր առաջ, ինչը կհրապարակվի Բանկի` [www.armbusinessbank.am](http://www.armbusinessbank.am) ինտերնետային կայքում` հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 1 օր առաջ:

4.1.3 Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացի նկարագրությունը.

Պարտատոմսերի ձեռք բերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական/երը, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր, ինչպես նաև «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ում պարտատոմսերի գրանցման և հաշվառման նպատակով` համապատասխան հաշվի բացման վերաբերյալ քաղվածք:

Թողարկման նպատակով Բանկում բացված համապատասխան հաշվեհամարներին դրամական միջոցների ստացումից անմիջապես հետո Բանկը Դեպոզիտարիային ներկայացնում է պարտատոմսերի տեղաբաշխման հանձնարարագիր Թողարկողի թողարկման հաշվից համապատասխան քանակի պարտատոմսերի փոխանցման և ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշվին հաշվեգրման համար:

Դեպոզիտարիայից ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ դեպո հաշվին պարտատոմսերի փոխանցման վերաբերյալ համապատասխան հաստատում ստանալուց անմիջապես հետո Բանկը թողարկման նպատակով բացված համապատասխան տարանցիկ

հաշեհամարներից իր օգտագործման համար մատչելի է դարձնում համապատասխան հայտ-հանձնարարականում նշված դրամական միջոցները:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման նախատեսված վերջնաժամկետից հետո թողարկման նպատակով բացված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարներին ստացված գումարները ենթակա են հետ վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտ-հանձնարարականները չեն կարող բավարարվել անկախ դրանց առաքման և/կամ Բանկի կողմից ստացման ժամկետից:

Իրավաբանական անձ ներդրողների համար հայտ-հանձնարարականի ձևը ներկայացված է Ազդագրի **Հավելված 3**-ում: Ֆիզիկական անձ ներդրողների համար հայտ-հանձնարարականի ձևը ներկայացված է Ազդագրի **Հավելված 4**-ում:

Պարտատոմսերի ձեռքբերմանը մասնակցել ցանկացող ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք կարող են ներկայացնել մեկից ավելի հայտ-հանձնարարականներ:

4.1.4 Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը.

Տեղաբաշխման ընթացքում բանկը չի նախատեսում պարտատոմսերի առաջարկի, ինչպես նաև տեղաբաշխման ծավալների փոփոխության կամ չեղյալ հայտարարելու հնարավորություն:

Տեղաբաշխման կարգով պայմանավորված հնարավոր է պարտատոմսերի ձեռքբերման որևէ հայտ-հանձնարարականի և/կամ հայտ-հանձնարարականների մասնակի բավարարում: Հայտ-հանձնարարականի մասնակի բավարարման դեպքում, եթե առկա է լինում ներդրողին հետ վերադարձման ենթակա գումար, ապա տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում նշված գումարը թողարկողի կողմից ենթակա է վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ:

4.1.5 Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը.

Հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր և չեն մասնակցում տեղաբաշխմանը:

Բացի վերոնշյալ դեպքերից, ներդրողները պարտատոմսերի հայտ-հանձնարարականները պատշաճ կերպով առաքելուց, Բանկի կողմից հայտ-

հանձնարարականի ստացման հաստատումը/ծանուցումը ստանալուց և համապատասխան վճարումը կատարելուց հետո դրանք չեն կարող ետ կանչել:

4.1.6 Ձեռք բերման հայտի նվազագույն և առավելագույն գումարները.

Պարտատոմսերի ձեռքբերման նվազագույն և առավելագույն մեծությունների վերաբերյալ սահմանափակումներ չկան, որի հետևանքով Գնման հայտ-հանձնարարականներում նշվող գումարների վերաբերյալ նվազագույն կամ առավելագույն մեծությունների սահմանափակումներ չեն սահմանվում:

4.1.7 Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները. Հայտ-հանձնարարականի լրացումից և պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացումից հետո, սակայն ոչ ուշ քան նույն աշխատանքային օրվա ժամը 16:00-ը, պարտատոմս ձեռք բերել ցանկացող իրավաբանակն և/կամ ֆիզիկական անձինք պետք է **առաջին տրանշի** համար թողարկման նպատակով Բանկում բացված **11500236924369** տարանցիկ հաշվեհամարին, իսկ **երկրորդ տրանշի** համար՝ **11500579062790** տարանցիկ հաշվեհամարին կատարեն վճարում՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար, հակառակ դեպքում պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը կհամարվի անվավեր:

Պարտատոմսերի դիմաց վճարվող գումարը հաշվարկվում է՝ պարտատոմսի ձեռք բերման գինը բազմապատկելով ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակով:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված Թողարկողի կողմից բացված և սույն Ազդագրում նշված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարներին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից: Համապատասխան հայտ-հանձնարարականները բավարարվելուց հետո ներդրողներն արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից կամ Հաշվի Օպերատորից՝ Թողարկողից իրենց հայտ-հանձնարականների բավարարման մասին տեղեկացվելուց հետո:

4.1.8 Առաջարկի արդյունքների հրապարակման ձևը և ժամկետների ամբողջական նկարագրությունը.

Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման արդյունքները հրապարակվում են Բանկի ինտերնետային կայքում տեղաբաշխման ավարտի օրվանը հաջորդող **երեք աշխատանքային օրվա** ընթացքում:

4.1.9 Նախապատվության իրավունքից օգտվելու գործընթացի նկարագրությունը.

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականների և դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման հերթականության, այսինքն առաջնահերթություն ունի այն ներդրողը, ում հայտ-հանձնարարականի համաձայն վճարումը թողարկման նպատակով «ՀԱՅԲԻՉՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ում բացված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարներին ավելի վաղ է ստացվել:

4.2 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման պլանը:

4.2.1 Ներդրողների թիրախային խմբերը. պարտատոմսերի առաջարկն ուղղված է ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ հանդիսացող ֆիզիկական ու իրավաբանական անձանց:

4.2.2 Հայտի բավարարման մասին ծանուցման եղանակները. Ներդրողները թողարկողից տեղեկացվում են իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին մինչև հայտի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է այն կապի միջոցով, որով ներդրողը Բանկ է ներկայացրել պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը/երը: Բանկի որևէ մասնաճյուղ ներկայացած և մասնաճյուղերի աշխատակիցների միջոցով համապատասխան հայտ-հանձնարարականը լրացրած ներդրողը իր հայտ-հանձնարարականի բավարարման մասին տեղեկանալու համար պարտավոր է ներկայանալ Բանկ և իր հայտ-հանձնարարականը լրացրած աշխատակցի միջոցով տեղեկանալ իր հայտ-հանձնարարականի բավարարման մասին:

4.3 Առաջարկի գինը.

Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^N \left(\frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 \cdot f}\right)^{i-1+t}} \right) + \left(\frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 \cdot f}\right)^{N-1+t}} \right)$$
$$t = \frac{DSN}{DCC}$$

DP – Պարտատոմսի գինն է

DSN - Գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա մեջ եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում

DCC – գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է ($f=4$ եռամսյակային վճարումների դեպքում)

N - գործարքի կատարման օրվանից հետո արժեկտրոնների մնացած վճարումների քանակն է

Y – մինչև մարում եկամտաբերությունն է

C – տարեկան արժեկտրոնն է 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց:

Մինչև տեղաբաշխման սկիզբը տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար՝ ըստ օրերի, պարտատոմսերի վաճառքի գինը կիրառարակվի Բանկի ինտերնետային կայքում:

Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռք բերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջոնրդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Ներդրողները պարտավոր են նաև Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

4.3.1 Այլ ծախսեր.

4.3.1.1 Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման ընթացքում «ՀԱՅԲԻՉՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի կողմից մատուցվող ծառայությունների կամ խորհրդատվության դիմաց ներդրողը որևիցե ծախս չի կատարում:

4.3.1.2 «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ը հաշվի օպերատորի կողմից մատուցվող ծառայությունների դիմաց վճարները գանձվում են համաձայն հաշվի օպերատորի կողմից հաստատված սակագների, որոնց հետ ներդրողը կարող է ծանոթանալ «ՆԱՍԴԱՔ ՕԵՄԷՔՍ Արմենիա» ԲԲԸ-ի պաշտոնական ինտերնետային կայքի միջոցով՝ www.nasdaqomx.am :

4.4 Տեղաբաշխումը:

4.4.1 Երաշխավորված տեղաբաշխում. Երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողներ առկա չեն:

4.4.2 Երաշխավորված և չերաշխավորված տեղաբաշխողների հետ կնքված պայմանագրերի էական պայմանները. Թողարկողը և տեղաբաշխողը նույն իրավաբանական անձն են՝ «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ: Թողարկող/տեղաբաշխողը այլ տեղաբաշխողների և/կամ խմբի հետ համատեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքել:

4.4.3 Երաշխավորված պայմանագրի կնքում. Երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքվել:

4.4.4 Վճարումներն ընդունող բանկերի ցանկը. պարտատոմսերի դիմաց անհրաժեշտ է վճարում կատարել «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ում (գլխամասային գրասենյակի՝ ք. Երևան, Նալբանդյան 48 հասցեում, և մասնաճյուղերի կողմից, որոնց անվանումները և հասցեները բերված են սույն Ազդագրի 3-րդ բաժնի, 3-րդ կետի 3.7 ենթակետում) թողարկման նպատակով բացված առաջին տրանշի համար՝ **11500236924369**, իսկ երկրորդ տրանշի համար՝ **11500579062790** տարանցիկ հաշվեհամարներին: Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես Գլխավոր պահառու համաձայն ՀՀ օրենսդրության և կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող կանոնների: Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից (դեպոզիտարիայի ենթապահառու)՝ այդ պահառուի մոտ պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով: Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Մ. Մկրտչյան 5բ (հեռ՝ +37410 589151, 543321): Պարտատոմսերի ռեեստրի վարման Հաշվի Օպերատոր հանդիսանում է «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն: Մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ:

5) Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

5.1 Առևտրին թույլտվությունը. Սույն Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցելուց և պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը

ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու նպատակով Բանկը դիմելու է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՍԷՔՍ Արմենիա» ԲԲԸ: Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ, իսկ վերադարձման ենթակա գումարները տեղաբաշխումը չեղյալ համարելու որոշումն ընդունելու օրվանից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողի կողմից ենթակա են վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ: Տեղաբաշխումը չեղյալ համարելու որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է տեղաբաշխման առաջին օրվա և տեղաբաշխումը չեղյալ համարելու մասին որոշման կայացման օրերի միջև ընկած ժամանակահատվածի համար:

5.2 Առևտրի շուկաները. այս պահին Թողարկողի կողմից սույն ազդագրով գրանցվող պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի ոչ մի շուկայում:

5.3 Շուկա ստեղծողները. Բանկը պարտատոմսերի տեղաբաշխումն ավարտելուց հետո կնքելու է համապատասխան պայմանագիր երկրորդային շուկայում վաճառքի ակտիվացման գործառույթներ իրականացնողի հետ (շուկա ստեղծող)՝ Բանկի պարտատոմսերի շուկան ձևավորելու նպատակով: Շուկա ստեղծողը «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՍԷՔՍ Արմենիա» ԲԲԸ-ում իրականացնում է պարտատոմսերի առքի և վաճառքի գնանշումներ: Շուկա ստեղծողի պարտավորության հիմնական պայմանները սահմանվում են վերջինիս և Թողարկողի միջև կնքվելիք ծառայությունների մատուցման պայմանագրում և «Հայաստանի Հանրապետության ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի «Շուկա ստեղծողի կանոններ»-ով:

6) Լրացուցիչ տեղեկատվություն

6.1 Ներգրավված խորհրդատուներ. Սույն ազդագրի պատրաստման ընթացքում Բանկը չի օգտվել այլ խորհրդատուների ծառայություններից:

6.2 Աուդիտորական եզրակացություն. Բացի սույն ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից, որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից :

6.3 Երրորդ անձանցից ստացված տեղեկատվություն. որպես սույն բաժնուն մերկայացված տեղեկատվության ստացման աղբյուր, երրորդ անձինք ներգրավված չեն:

6.4 Շնորհված վարկանիշներ. Թողարկվող պարտատոմսերին վարկանիշ չի շնորհվել:

ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1) Անկախ աուդիտորները

Բանկի 2011թ. անկախ աուդիտն իրականացրել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն, 2012թ.՝ «Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ն, 2013թ., 2014թ. և 2015 ՝ «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, 0012, Վաղարշյան 8/1, հեռ. + 374 10 260 964, ֆաքս՝ 374 10 260 961, www.gta.am

Տնօրեն-բաժնետեր՝ Գագիկ Գյուլբուդադյան

«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ի հասցեն է

ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Հանրապետության 22, հեռ. + 374 10 58 24 78, + 374 10 54 43 01, www.bakertillyarmenia.com

Տնօրեն՝ Փառանձեն Գևորգյան

2) Ռիսկային գործոններ

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, ռազմավարական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Բանկի ֆինանսական կայունության ապահովմանն ու հեղինակության ամրապնդմանը:

Բանկը հատկապես կարևորում է ներքոնշյալ ռիսկերի կառավարումը, սակայն ներդրող պետք է գիտակցի, որ նշված ռիսկերից բացի հնարավոր է նաև այլ ոչ բարենպաստ դեպքերի զարգացումներ, որոնք հետագայում կարող են անցանկանալի հետևանք ունենան Բանկի ֆինանսական վիճակի, արդյունքների, հեղինակության վրա, ինչպես նաև պարտատոմսերի ներդրումային որակների վրա:

Վարկային ռիսկը այն ներկա կամ ապագա հավանականությունն է, որ բանկի վարկառու կամ այլ պարտապանը կխախտի բանկի հետ կնքած պայմանագրի պայմանները կամ չի գործի այդ պայմանագրի պայմաններին համապատասխան, ինչը

բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա: Վարկային ռիսկը ծագում է բոլոր այն գործարքներից, որոնց արդյունքում առաջանում են փաստացի, պայմանական կամ պոտենցիալ պահանջներ Բանկի պարտապանների նկատմամբ: Վարկային ռիսկը Բանկում տարանջատվում է երկու խմբի՝ վարկառուի ռիսկ, պորտֆելային ռիսկ: Վարկային ռիսկերի կառավարման գլխավոր խնդիրը Բանկի համար հանդիսանում է վարկային ռիսկերի ժամանակին բացահայտումը, գնահատումը և դրանց նվազեցման ուղղությամբ համապատասխան քայլերի իրականացումը: Բանկի կողմից մշակված համապատասխան մեթոդաբանության համաձայն՝ նախքան վարկի տրամադրումը, գնահատվում է պոտենցիալ վարկառուի վարկունակությունը: Վարկային ռիսկի կանխարգելման տեսանկյունից, վարկավորման ժամանակ էապես կարևորվում է այնպիսի սկզբունքների պահպանումը, ինչպիսիք են վարկի ապահովվածությունն ու նպատակայնությունը: Վարկի տրամադրումից հետո, վարկային պայմանագրի գործողության ամբողջ ընթացքում, Բանկի կողմից իրականացվում է վարկի մոնիթորինգ՝ վարկառուի վճարունակությունը և վարկի ապահովվածությունը պարբերաբար գնահատելու և հնարավոր վարկային ռիսկի զսպման ուղղությամբ համապատասխան քայլեր ձեռնարկելու նպատակով:

Պարբերաբար վերլուծության է ենթարկվում նաև Բանկի ընդհանուր վարկային պորտֆելը՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի, հաճախորդների և վարկատեսակների, պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան և որակը ապահովելու նպատակով: Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված համապատասխան ներքին իրավական ակտով սահմանված են վարկային ռիսկը զսպող ներբանկային նորմատիվներ (տնտեսության մեկ ճյուղի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային ընդհանուր ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային պորտֆելի որակի ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային պորտֆելի որակի ռիսկի առավելագույն չափի՝ ըստ առանձին վարկատեսակների, մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափի, Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափի և այլն:

Ներկայացնում ենք 30.09.2016թ. դրությամբ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների պորտֆելի որակն՝ ըստ առանձին վարկավորման ոլորտների:

Հագ. 77 դրամ

<u>Ակտիվներ</u>	<u>Աշխատող ակտիվներ</u>	<u>Չաշխատող ակտիվներ</u>
Վարկեր և փոխատվություններ այդ թվում՝	229,963,482	5,297,287
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	7,477,522	301,917
2. Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում	4,578,477	975
3. Մշակող արդյունաբերություն	21,451,538	3,868
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	6,274,457	16,153
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոցների կառավարում և վերամշակում	83,637	-
6. Շինարարություն	25,795,715	262,552
7. Առևտուր	59,132,742	200,382
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն	6,144,205	75,802
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	12,937,093	139,347
10. Տեղեկատվություն և կապ գումար	6,177,302	-
11. Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն	11,470	-
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն	8,269,406	1,372
13. Կրթություն	112,942	672
14. Առողջապահություն	889,872	38
15. Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	479,873	-
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր	28,284,425	-
17. Հիպոթեկային վարկեր	10,712,927	614,252
18. Սպառողական և այլ վարկեր	31,149,879	3,679,957

Իրացվելիության ռիսկը Բանկի կողմից պարտատերերի օրինական պահանջները ժամանակին չկատարելու հետ կապված հնարավոր կորուստների հավանականությունն է: Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է՝ ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ:

Գործառնական ռիսկը այն կորստի հավանականությունն է, որը կարող է առաջանալ անբավարար կամ ձախողված ներքին գործարար-գործընթացների, համակարգերի, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների արդյունքում: Գործառնական ռիսկը ներառում է նաև իրավական, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և հեղինակության ռիսկերը:

- **Իրավական ռիսկը** Բանկի գործունեությունը կարգավորող նորմատիվային և օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում Բանկի գործունեության որոշ ուղղությունների վերանայման կամ դրանցից հրաժարվելու հետևանքով Բանկի շահութաբերության վրա բացասաբար ազդելու հավանականությունն է:

- **Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ռիսկը** տեղեկատվական համակարգերի ամբողջականության խախտման, այդ համակարգերի խափանման կամ դրանցում չարտոնված առնչության արդյունքում տվյալների կորստի, սխալների առաջացման կամ գործունեության ընդհատման հավանականությունն է:

- **Հեղինակության ռիսկը** հասարակական բացասական կարծիքի հետևանքով Բանկի կողմից իր գործընկերներին, հաճախորդներին կորցնելու, ինչպես նաև նոր գործարար կապեր հաստատելուց զրկվելու հավանականությունն է, որը կարող է հանգեցնել Բանկի համար զգալի ֆինանսական կորուստների:

Բանկում գործառնական ռիսկերի կառավարման նպատակով աշխատանքային գործընթացներում, գործառնություններում և գործառույթներում ներդրված են ներքին հսկողության համապատասխան մեխանիզմներ:

Շուկայական ռիսկն առաջանում է փոխարժեքների, շուկայական տոկոսադրույքների և գների ոչ բարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում:

Բանկում **արտարժույթային ռիսկը** գնահատվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VaR (Value at Risk) մոդելով, որը որոշակի հավանականությամբ կանխատեսում է արտարժույթի՝ ապագայում սպասվող առավելագույն տատանման մակարդակը՝ հաշվարկելով Բանկի հավանական կորուստի առավելագույն մեծությունը: Արտարժույթային ռիսկի զսպման նպատակով Բանկում իրականացվում է արտարժույթային դիրքերի ամենօրյա մոնիթորինգ: Իսկ արտարժույթային բաց դիրքերի առկայության դեպքում՝ հնարավոր կորուստներից խուսափելու նպատակով կիրառվում են հեջավորման գործիքներ:

Բանկում **տոկոսադրույքի ռիսկի** կառավարման խնդիրն է՝ պահպանել ակտիվների ու պարտավորությունների տոկոսադրույքների սպրեդի և զուտ տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակները: Տոկոսադրույքի ռիսկի զսպման նպատակով Բանկում գործում են ակտիվների և պարտավորությունների գնագոյացման (տոկոսադրույքների սահմանման) հատուկ մշակված մեխանիզմներ:

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում՝ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում, հնարավոր կորուստների գնահատում ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես թեստերի միջոցով, ֆինանսական գործիքների գծով սահմանաչափերի (ըստ արժեթղթերով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի) սահմանում:

Մրցակցային ռիսկը առաջանում է բանկային համակարգում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում և այն կարող է իր ազդեցությունը թողնել Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Մրցակցային ռիսկի կառավարումը Բանկում իրականացվում է բիզնես ստորաբաժանումների և Մարքեթինգային հետազոտությունների բաժնի կողմից, պարբերաբար իրականացվող Բանկի և այլ բանկերի կողմից առաջարկվող ծառայությունների տեսականու և պայմանների համեմատության միջոցով:

Այլ ռիսկեր – վերը նշված ռիսկերից բացի այլ ռիսկեր, ինչպես օրինակ՝ քաղաքական, սոցիալական, ռազմավարական և այլն:

3) Տեղեկատվություն Բանկի մասին

3.1 Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերություն
ռուսերեն՝ закрытое акционерное общество “АРМБИЗБЕСБАНК”
անգլերեն՝ “ARMBUSINESSBANK” Closed Joint Stock Company

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
ռուսերեն՝ ЗАО “АРМБИЗБЕСБАНК”
անգլերեն՝ “ARMBUSINESSBANK” CJSC

3.2 Բանկի պատմությունը և զարգացումը.

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն իր գործունեությունն սկսել է 1991 թվականի դեկտեմբերից և այդ ժամանակվանից ի վեր անցել է Հայաստանի տնտեսությանը բնորոշ բոլոր անցումային փուլերը:

1991 թվականի դեկտեմբերի 10-ին Բանկը գրանցվել է ՀՀ Կենտրոնական բանկում՝ ստանալով բանկային գործունեության թիվ 40 լիցենզիան:

Բանկը մինչև 2006 թվականը գործում էր՝ որպես «ՀԱՅԻՆՎԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ, որը հիմնադրվել էր Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ՝ համաձայն 1994թ-ի դեկտեմբերի 14-ին կնքված հիմնադիր պայմանագրի, որով հանդես էր գալիս՝ որպես «ԱՐՄԻՆՎԵՍ» փայատիրական բանկի իրավահաջորդը, որը հիմնադրվել էր 1991թ. սեպտեմբերի 10-ին:

2006 թվականի օգոստոսի 10-ին «ՀԱՅԻՆՎԵՍ» ՓԲԸ վերոնշյալ բաժնետերերի արտահերթ ժողովում միաձայն որոշվեց Բանկը վերանվանել «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ:

3.3 Բանկի պետական գրանցման համարը.

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Նալբանդյան 48, գրանցման համարը՝ 40:

3.4 Բանկի ստեղծման ամսաթիվը.

Բանկը փաստացի գործունեությունն սկսել է իրականացնել 1991 թվականի դեկտեմբերից մինչ օրս՝ շուրջ 25 տարի:

3.5 Բանկի գտնվելու վայրը.՝ ք. Երևան, Նալբանդյան 48:

3.6 Կապի միջոցները՝

Հեռախոսահամար՝ (+374 10) 59-20-20, (+374 60) 37-25-00

Ֆաքս՝ (+37410) 59 20 64

Էլեկտրոնային փոստ՝ info@armbusinessbank.am

Ինտերնետային կայք-էջ՝ www.armbusinessbank.am

3.7 Բանկի գտնվելու վայրը.

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

30.09.2016թ. դրությամբ գործող 48 մասնաճյուղերից 21-ը գտնվում են Երևանում, 20-ը ՀՀ մարզերում և 7 մասնաճյուղ՝ ԼՂՀ-ում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացվում են մասնաճյուղերի գործունեության հասցեները:

	Մասնաճյուղի անվանում	Հասցե
1.	Կենտրոն	ՀՀ, ք. Երևան, Մաշտոցի 20
2.	Երևան	ՀՀ, ք. Երևան, Աբովյան 43
3.	Շենգավիթ	ՀՀ, ք. Երևան, Գ. Նժդեհի 31/36
4.	Կիկյան	ՀՀ, ք. Երևան, Կիկյան 11 Ա շենք թիվ 64
5.	Խորենացի	ՀՀ, ք. Երևան, Եր. Քոչար 24/1
6.	Արցախ	ՀՀ, ք. Երևան, Էրեբունի 18
7.	Էրեբունի	ՀՀ, ք. Երևան, Ավանեսովի 8/3 շենք, թիվ 4 7
8.	Նորազավիթ	ՀՀ, ք. Երևան, Շենգավիթ համայնք, Նորազավիթ 1 փող. թիվ 93/1
9.	Մալաթիա	ՀՀ, ք. Երևան, Արա Սարգսյան 19
10.	Նոր Նորք	ՀՀ, ք. Երևան, Թոթովենցի 4 նրբանցք
11.	Սեբաստիա	ՀՀ, ք. Երևան, Րաֆֆու փող., 77 շենք, շինություն 60
12.	Քանաքեռ	ՀՀ, ք. Երևան, Զ. Սարկավազի փող., թիվ 72/9
13.	Թալին	ՀՀ, ք. Թալին, Գայի 1

14.	Վանաձոր	ՀՀ, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծ 44
15.	Քաջարան	ՀՀ, ք. Քաջարան, Լեռնագործների 15
16.	Ստեփանակերտ	ԼՂՀ, ք. Ստեփանակերտ, Վ. Սարգսյան փող, թիվ 25/4
17.	Խաչեն	ԼՂՀ, ք. Ստեփանակերտ, Ս. Դավթի փող. 15
18.	Մարտունի	ԼՂՀ, ք. Մարտունի, Ազատամարտիկների փող.
19.	Մարտակերտ	ԼՂՀ, ք. Մարտակերտ, Ազատամարտիկների 124/2
20.	Ասկերան	ԼՂՀ, ք. Ասկերան, Շահումյան 3
21.	Հադրուք	ԼՂՀ, ք. Հադրուք, Գ. Նժդեհի 3 Բ
22.	Շուշի	ԼՂՀ, ք. Շուշի, Ն. Դուման 2 շենք 1հարկ N 72
23.	Արմավիր	ՀՀ, ք. Երևան, Հանրապետության 6
24.	Արարատ	ՀՀ, ք. Արարատ, Շահումյան 30/1
25.	Անի	ՀՀ, ք. Գյումրի, Պ. Սևակի 13
26.	Գյումրի	ՀՀ, ք. Գյումրի, Անկախության հրապարակ 8
27.	Վարդենիս	ՀՀ, ք. Վարդենիս, Վ. Համբարձումյան փող. թիվ 21/2
28.	Նոր-Հաճըն	ՀՀ, ք. Նոր Հաճըն, Գայի 2
29.	Ագարակ	ՀՀ, ք. Ագարակ, Գ. Նժդեհի 76
30.	Աբովյան	ՀՀ, ք. Աբովյան, Ռոսիայի փող. թիվ 1/20
31.	Դիլիջան	ՀՀ, ք. Դիլիջան, Գետափնյա փողոց, թիվ 2/15
32.	Աշտարակ	ՀՀ, ք. Աշտարակ, Վ. Պետրոսյան 16
33.	Գավառ	ՀՀ, ք. Գավառ, Բունիաթյան 18/1
34.	Մասիս	ՀՀ, ք. Մասիս, Հանրապետության փողոց, թիվ 5/1
35.	Արարատյան	ՀՀ, ք. Երևան, Ծովակալ Իսակովի պողոտա, թիվ 10 շենք
36.	Արշակունի	ՀՀ, ք. Երևան, Արշակունյաց 127/21
37.	Արթիկ	ՀՀ, ք. Արթիկ, Բաղրամյան փողոց, թիվ 14/10
38.	Սևան	ՀՀ, ք. Սևան, Սայաթ-Նովա փողոց 13/14
39.	Կոմիտաս	ՀՀ, ք. Երևան, Կոմիտասի պողոտա 61 շենք, 60-61 շին.
40.	Ալաշկերտ	ՀՀ, ք. Մարտունի, Պռոշյան փողոց 2 շենք, թիվ 18
41.	Արտաշատ	ՀՀ, ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23 փողոց 107
42.	Արաբկիր	ՀՀ, ք. Երևան, Ն. Զարյան 27

43.	Ավան	ՀՀ, ք. Երևան, Խուդյակով 165/4
44.	Ապարան	ՀՀ, ք. Ապարան, Բաղրամյան 24
45.	Չարբախ	ՀՀ, ք. Երևան, Արարտյան փողոց 62/23
46.	Հրազդան	ՀՀ, ք. Հրազդան, Միկրոշրջան թաղ., 4-րդ փողոց, թիվ 8
47.	Տերյան	ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 69
48.	Տաշիր	ՀՀ, ք. Երևան, Մ. Խորենացի 33

Բանկն ունի մեկ ներկայացուցչություն Լիբանանում:

3.8 Բանկի տնտեսական նորմատիվներ.

Բանկային գործունեության վերահսկման նպատակով՝ սահմանված են տնտեսական նորմատիվներ, որոնցով կարևորվում է նաև բանկերի իրացվելիությունը: Ստորև ներկայացվում են իրացվելիության նորմատիվները 2013-2016 թվականների համար:

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 30.09.2016թ	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2015թ	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2014թ	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2013թ
Ն ₂ ¹ (Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն)	նվազագույնը 15%	16.67%	16.01	16.05	21.41
Ն ₂ ² (Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորություններ ի միջև նվազագույն հարաբերակցություն)	նվազագույնը 60%	112.23%	76.98	76.27	134.17

Բանկի այլ տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներդրողները կարող են գտնել ինտերնետի Բանկի տնային էջի **Հաշվետվություններ** ենթաէջում:

4) Բիզնեսի նկարագիրը

4.1 Հիմնական գործունեությունը

Բանկն իրականացնում է օրենքով և այլ իրավական ակտերով բանկերին թույլատրված ֆինանսական գործառնություններ, որոնք իրականացնելիս ղեկավարվում է հետևյալ սկզբունքներով՝ ֆինանսների ճիշտ ժամանակին բաշխում, լիակատար տնտեսական ինքնուրույնություն և իր գործունեության արդյունքների համար տնտեսական պատասխանատվություն, ծախսերի կրճատում կամ հիմնավորված անխուսափելի ավելացում, ժամանակի և ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործում, բանկային ռիսկերի նվազեցում, կառավարում և զսպման նպատակով հաստատված տնտեսական և իրավական նորմատիվ ակտերի դրույթների պահպանում: Բանկն իր հիմնական գործունեությունը ծավալելով ՀՀ-ում ու ԼՂՀ-ում՝ առաջարկում է հետևյալ բանկային ծառայությունները.վճարահաշվարկային գործառնություններ.

- ✓ ավանդների ներգրավում.
- ✓ դրամական փոխանցումներ.
- ✓ հաճախորդների հաշիվների սպասարկում.
- ✓ վարկերի տրամադրում.
- ✓ արտարժույթի առք ու վաճառք.
- ✓ կոմունալ ծառայությունների դիմաց վճարումների ընդունում.
- ✓ ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ).
- ✓ առևտրային գործարքների (պարտքի) ֆինանսավորում (ֆակտորինգ).
- ✓ պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում.
- ✓ աշխատավարձային նախագծերի իրականացում.
- ✓ գործառնություններ պետական արժեթղթերի շուկայում.
- ✓ գործառնություններ չեկերով.
- ✓ ֆինանսական գործառնություններ միջբանկային շուկայում.
- ✓ բանկային երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրում.
- ✓ միջազգային ինկասո գործառնություններ.
- ✓ ինտերնետ-բանկինգ.
- ✓ մոբայլ-բանկինգ.
- ✓ «Բանկ-հաճախորդ» համակարգ.
- ✓ ապահովագրության ոլորտում գործակալական ծառայություններ.

- ✓ անհատական բանկային պահատեղերի տրամադրում.
- ✓ առարկայազուրկ մետաղական հաշիվների բացում և այլն:

2016թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը սպասարկում է 265,972 հաճախորդ, որից 261,554-ը ֆիզիկական անձիք են, իսկ 4,418-ը՝ իրավաբանական անձիք:

Թղթակցային հարաբերություններ ունի 33 բանկերի հետ, որից 20-ը՝ ոչ ռեզիդենտ բանկեր են: Բանկը նուստրո թղթակցային հաշիվներ ունի 9 ռեզիդենտ և 19 ոչ ռեզիդենտ բանկերում, իսկ Բանկում լորո թղթակցային հաշիվներ ունեն 4 ռեզիդենտ բանկ և 1 ոչ ռեզիդենտ բանկ:

Բանկի հիմնական նպատակներից է նոր բանկային տեխնոլոգիաների կիրառումը, ինչպես նաև հաճախորդներին բանկային ծառայությունների ամբողջական փաթեթի առաջարկումը:

Բանկը հանդիսանում է SWIFT s.c.r.l Զամաշխարհային Միջբանկային ֆինանսական Զեռահախորդակցության Միության (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) բաժնետեր 2006 թվականից: Բանկը Anelik, Money Gram, Unistream, Ria, Sigue, Converse Transfer, Intelepress և ԵՅՇՏ ֆիզիկական անձանց արագ դրամական փոխանցման համակարգերի միջոցով իրականացնում է ՌԴ ռուբլով, ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով փոխանցումներ: Բանկը հաճախորդների համար իրականացնում է միջազգային երաշխիքների, ինկասոների, ակրեդիտիվների սպասարկում: Զանդիսանում է "ԱրՔա" տեղական, MasterCard և ViSA INTERNATIONAL միջազգային վճարային համակարգերի անդամ :

4.2. Հիմնական շուկաներ

4.2.1 Բանկի ապրանքների սպառման և ծառայությունների մատուցման հիմնական շուկաները.

Բանկը շարունակում է իր ակտիվ գործունեությունը Սեփական ռեսուրսներով և միջազգային ծրագրերով վարկավորման բնագավառում: Շուկայում նոր և մրցունակ առաջարկություններով հանդես գալու համար՝ շարունակում ենք համագործակցությունը միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ: 2015թ.-ի ընթացքում պայմանագրեր են կնքվել Եվրոպական Ներդրումային Բանկի հետ՝ ֆինանսավորվող վարկային ծրագրի շրջանակներում ֆինանսավորում ստանալու վերաբերյալ, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ հետ՝ Վերականգնվող էներգիայի զարգացման ծրագրով ֆինանսավորում ստանալու վերաբերյալ:

Սեփական պրոցեսինգային կենտրոնի ներդրումը Բանկին հնարավորություն տվեց կրճատել քարտային գործառնությունների հետ կապված ծախսերը, ինչի շնորհիվ Բանկը կարողացավ առավել գրավիչ առաջարկություններով հանդես գալ շուկայում և ընդլայնել քարտապան հաճախորդների բազան: Քարտային բիզնեսի զարգացմանը մեծապես նպաստեց նաև կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի ոլորտում Բանկի ակտիվությունը:

2015թ.-ի ընթացքում Հարաբերություններ են հաստատվել Գերմանական Bayerische Landesbank հետ և Գերմանական BHF բանկի հետ (Գերմանական արտադրության ապրանքների արտահանման ֆինանսավորում): Նոր պրոցեսինգի ներդրման կապակցությամբ վերանայվել են քարտերի սակագները և ներդրվել են նոր քարտատեսակներ (Mastercard Platinum, Mastercard World Elite):

Նախորդ տարվա ընթացքում ներդրվել է BEST միջազգային արագ դրամական փոխանցման համակարգը, իսկ Anelik համակարգի գծով անցում է կատարվել online ռեժիմով աշխատանքի: Գործող համակարգերի գծով պարբերաբար վերանայվել են գործող սակագները:

2015թ.-ին կնքվել են համաձայնագրեր Ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության հետ՝ նորաբաց մասնաճյուղերում նախկին Տեղական գանձապետական բաժինների սպասարկման գծով, գործընկեր Ապահովագրական ընկերությունների հետ կնքված լրացուցիչ համաձայնագրերի հետ մեկտեղ կնքվել է գործակալական պայմանագիր Սիլ ինշուրանս ապահովագրական ընկերության հետ:

Բանկը նախատեսում է ընդլայնել միջազգային համագործակցությունը և սկիզ դնել նոր հարաբերությունների հաստատմանը՝

- ✓ EBRD բանկի հետ համագործակցում (արտաքին առևտրի ֆինանսավորում, ծրագրերի համաֆինանսավորում և այլն),
- ✓ IFC ֆինանսական միջազգային կազմակերպության հետ համագործակցում (արտաքին առևտրի սպասարկում, վարկային միջոցների ներգրավում և այլն),
- ✓ ADB (Ասիական Ջարգացման Բանկ)-ի հետ համագործակցում,
- ✓ OPEC կազմակերպության OFID ներդրումային ֆոնդի հետ համագործակցում (միջոցների ներգրավում),
- ✓ GGF, EFSE- ներդրումային հիմնադրամների հետ համագործակցում,
- ✓ Սևծովյան զարգացման և վերակառուցման բանկի հետ համագործակցում,
- ✓ FMO- հոլանդական զարգացման բանկի հետ համագործակցում,

- ✓ Proparco (Ֆրանսիական ներդրումային գործակալություն, France) հետ համագործակցում (միջոցների ներգրավում),
- ✓ Atlantic Forfaiting (Շվեյցարական ներդրումային հիմնադրամ, Շվեյցարիա) հետ համագործակցում (միջոցների ներգրավում),

4.2.2 Բանկի մրցակցային դիրքի նկարագրությունը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնելիս ղեկավարվում է հետևյալ սկզբունքներով, որոնք Բանկին հնարավորություն են տալիս պահպանել և ամրապնդել մրցակցային առաջատար դիրքերը ՀՀ բանկային համակարգում՝

- ա) ֆինանսների ճիշտ ժամանակին բաշխում,
- բ) լիակատար տնտեսական ինքնուրույնություն և իր գործունեության արդյունքների համար տնտեսական պատասխանատվություն,
- գ) ծախսերի կրճատում կամ հիմնավորված անխուսափելի ավելացում,
- դ) ժամանակի և ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործում,
- ե) բանկային ռիսկերի նվազեցում,
- զ) կառավարում և զսպման նպատակով հաստատված տնտեսական և իրավական նորմատիվ ակտերի դրույթների պահպանում:

Բանկի համար առաջնային է հաճախորդների և գործընկերների հետ փոխհարաբերություններում անհատական մոտեցման ապահովումը: Հարաբերությունները բացառապես կառուցվում են փոխշահավետության, փոխվստահության և բիզնես էթիկայի նորմերի հիման վրա: Նման մոդելում փոխհարաբերությունները դրված են շուկայական հիմքի վրա, կրում են պայմանագրային բնույթ, ինչպես նաև ենթադրում են հաճախորդի ժամանակի խնայում, սպասարկման չափանիշների և որակի բարձրացում, բանկ- հաճախորդ բիզնեսի զարգացում: Բանկի գործունեության կարևորագույն սկզբունքներից է Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ ղեկավարների կողմից արդարացի և հետևողական վերաբերմունքի ապահովումը: Կարևորելով համախմբված թիմային աշխատանքը՝ որպես առաջընթացի և զարգացման հիմնական գործոն, Բանկը միշտ գնահատում է իր յուրաքանչյուր աշխատակցի պոտենցիալը և կարողությունները, ստեղծում է խթանող և խաղաղ աշխատանքային պայմաններ, օգտվելով մրցութային ընտրությունից՝ ներգրավում նոր, հեռանկարային կադրեր: Աշխատանքի արդյունավետ կազմակերպման գործում Բանկը առաջնորդվում է

նաև դինամիկ զարգացող տեղեկատվական տեխնոլոգիաների քաղաքականության իրականացման սկզբունքով: Վերջինս ենթադրում է առաջավոր համակարգչային տեխնիկայի, ժամանակակից տեխնոլոգիաների, ներբանկային և միջբանկային ավտոմատացված համակարգերի, միջազգային վճարային ու ֆինանսական համակարգերի արդյունավետ և նպատակային կիրառում, գործընթացների աշխատատարության, ծախսատարության և գործառնական ռիսկերի նվազեցում: Սեփական պրոցեսինգային կենտրոնի ներդրումը Բանկին հնարավորություն տվեց կրճատել քարտային գործառնությունների հետ կապված ծախսերը, ինչի շնորհիվ Բանկը կարողացավ առավել գրավիչ առաջարկություններով հանդես գալ շուկայում և ընդլայնել քարտապան հաճախորդների բազան:

Իր կողմից առաջարկվող ապրանքներն ու ծառայությունները բնակչության լայն զանգվածներին հասցնելու նպատակով՝ Բանկը կարևորում է մասնաճյուղային լայն ցանցի առկայությունը և ներկայումս ունի գործող քառասունութ մասնաճյուղ՝ քսանը՝ Երևանի Կենտրոն (5 մասնաճյուղ), Շենգավիթ (4 մասնաճյուղ), Էրեբունի (2 մասնաճյուղ), Մալաթիա-Սեբաստիա (2 մասնաճյուղ), Արաբկիր (3 մասնաճյուղ), Նորք-Մարաշ, Նոր Նորք, Քանաքեռ-Զեյթուն, Ավան վարչական շրջաններում, Երկուսը՝ Գյումրի քաղաքում, մեկական՝ Վանաձոր, Թալին, Քաջարան, Արմավիր, Արարատ, Մասիս, Արտաշատ, Աշտարակ, Վարդենիս, Նոր Զաճըն, Դիլիջան, Ագարակ, Աբովյան, Գավառ, Ալաշկերտ, Սևան, Արթիկ, Ապարան և Զրազդան քաղաքներում և յոթը՝ ԼՂՀ-ում՝ Ստեփանակերտ (2 մասնաճյուղ), Մարտունի, Զադրութ, Մարտակերտ, Ասկերան և Շուշի քաղաքներում:

Տնտեսության գլոբալացման և տեխնոլոգիական առաջընթացի հետ կապված՝ առավել կարևորվում է գործուն ներքին վերահսկողության համակարգի ներդրումը՝ զեղծարարություններից և անփութություններից խուսափելու համար: Հուսալի ներքին հսկողության համակարգը հանդիսանում է Բանկի առողջ և ապահով գործունեության երաշխիքը: Ներքին վերահսկողության համակարգը կոչված է վերահսկել հետևյալ գործառնությունները՝ արդյոք ֆինանսական և գործառնական տեղեկատվությունը ճշգրիտ է և հուսալի, արդյոք հնարավոր ռիսկերը բացահայտված և հասցված են նվազագույնի, արդյոք Բանկը հետևողական է ՀՀ Կենտրոնական Բանկի, բանկային գործունեությունը կանոնակարգող ընթացակարգերի, այլ ներքին իրավական ակտերի պահանջներին, արդյոք ապահովված է Բանկի կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից իրականացվող աշխատանքների բավարար մակարդակ, արդյոք ռեսուրսներն

օգտագործվում են արդյունավետ և արդյոք Բանկի կողմից սահմանված խնդիրները ստանում են արդյունավետ լուծումներ: Ներքին վերահսկողության համակարգը գործում է անկախ և օբյեկտիվության սկզբունքի հիման վրա:

Բանկի ղեկավարությունը մշտապես մեծ ուշադրություն է դարձնում առկա խնդիրների լուծման որոշումների կայացման կոլեգիալության սկզբունքին, որի իրագործման համար Բանկում գործում են հատուկ մասնագիտացված կոմիտեներ և հանձնաժողովներ, որոնցից են «Վարկային կոմիտեն», «Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը», «Ռազմավարական զարգացման, պլանավորման և հաճախորդների սպասարկման հանձնաժողովը»: Վերջիններիս գործունեությունը նպատակաուղղված է Բանկի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, ընթացիկ և ռազմավարական նպատակների իրագործման ապահովմանն ու Բանկի գործունեության հետ առնչվող ռիսկերի արդյունավետ կառավարմանը: Բանկի հեռանկարային զարգացման առաջանցիկ տեմպերի ապահովման, ներդրումային ծրագրերի գնահատման առումով իր ուրույն տեղն ունի Ռիսկերի արդյունավետ կառավարման համակարգը, որը պարբերաբար վերանայվում է՝ ելնելով արտաքին և ներքին միջավայրում տեղի ունեցող փոփոխություններից, շուկայում առկա միտումներից և մրցակցության մակարդակից: Ռիսկերի կառավարման համակարգի արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով Բանկում իրականացվում է հնարավոր ռիսկերի բացահայտում, քանակական գնահատում, մշակվում են համապատասխան միջոցառումներ՝ կանխելու կամ նվազագույնի հասցնելու հնարավոր ռիսկերի ազդեցությունը Բանկի ընթացիկ գործունեության վրա՝ ապահովելով Բանկի բնականոն գործունեությունն ու ֆինանսական կայունությունը:

5) Բանկի կառուցվածքը

Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է սույն Ազդագրի Հավելված 1-ում:

6) Զարգացման վերջին միտումները

Բանկը, մշտապես կարևորելով հաճախորդների սպասարկման բարձր որակն ու նրանց հետ երկարաժամկետ կայուն հարաբերություններ հաստատելը, 2016թ. ընթացքում ևս վերանայել է առաջարկվող ծառայությունների սակագներն ու ծավալները, որոնք իրենց հերթին ազդել են Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Վերջին հաշվետու տարվա

ավարտից մինչև Ազդագրի ներկայացման օրն ընկած ժամանակահատվածի համար մատուցվող ծառայությունների սակագների էական աճ չի գրանցվել: Այսպիսով, ստորև աղյուսակներում ներկայացված են 30.09.2016թ. դրությամբ Բանկի հաշվեկշռային հիմնական հոդվածների փոփոխությունները նախորդ համադրելի ժամանակահատվածի նկատմամբ՝ տարվա կտրվածքով վերջիններիս դինամիկան արտացոլելու նպատակով:

հազ. ՀՀ դրամ

	30.09.2016թ.	30.09.2015թ.	Աճ/նվազում
Ընդամենը ակտիվներ, այդ թվում՝	337,421,848	290,624,984	46,796,864
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ	33,942,991	43,307,597	-9,364,606
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,121,137	5,846,318	7,274,819
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	235,260,769	198,523,392	44,737,377

	30.09.2016թ.	30.09.2015թ.	Աճ/նվազում
Ընդամենը պարտավորություններ, այդ թվում՝	304,802,078	261,435,710	43,366,368
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	234,974,125	163,240,160	71,733,965

	30.09.2016թ.	30.09.2015թ.	Աճ/նվազում
Ընդամենը կապիտալ	32,619,770	29,189,274	3,430,496

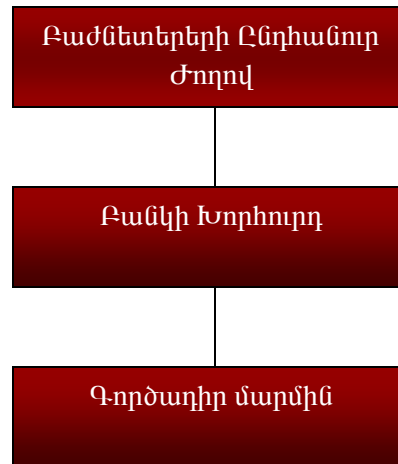
Հարկ ենք համարում նշել, որ ֆիզիկական անձանց կողմից ներգրավված ժամկետային ավանդների գծով Բանկը չարունակում է զբաղեցնել առաջին հորիզոնականը ՀՀ բանկային համակարգում:

7) Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները

7.1 Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը /այսուհետ՝ ժողով/,
- Բանկի խորհուրդը /այսուհետ՝ խորհուրդ/,
- Բանկի գործադիր մարմինները՝ Բանկի վարչության նախագահ (այսուհետ՝ վարչության նախագահ) և Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ վարչություն):

Կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը ներկայացված է ստորև.

Բանկի կանոնադրությամբ Բանկի կառավարման մարմիններին վերապահված իրավասությունները
Բանկի ժողովը

1) ժողովը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է

2) ժողովի իրավասություններն են՝

ա) Բանկի կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը,

բ) Բանկի վերակազմակերպումը.

գ) Բանկի լուծարումը.

դ) ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը

ե) Խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Խորհրդի քանակական կազմի հաստատման և դրա անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բավառապես տարեկան ընդհանուր ժողովներում: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցն արտահերթ ընդհանուր ժողովում կարող է քննարկվել, եթե վերջինս որոշում է ընդունել Խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին.

զ) հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը.

է) Խորհրդի ներկայացմամբ Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը.

ը) Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը: Տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը.

թ) ընդհանուր ժողովի վարման կարգի հաստատումը.

ժ) հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը

ժա) բաժնետոմսերի համախմբումն ու բաժանումը.

ժբ) հաստատված օրակարգի շրջանակում օրենքով նախատեսված այլ հարցեր;

3) Վերը նշված հարցերով որոշումների ընդունումը վերապահվում է բանկի ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանը և չի կարող փոխանցվել Բանկի Խորհրդին, Բանկի գործադիր մարմնի անդամներին կամ ալ անձի:

Բանկի Խորհուրդը

Խորհուրդն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը՝ օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ Խորհրդի իրավասությանը վերապահված հարցերի սահմաններում:

1) Խորհրդի իրավասություններն են՝

ա) Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ներառյալ՝ Բանկի հեռանկարային ծրագրի հաստատումը

բ) Ընդհանուր ժողովի տարեկան և արտահերթ նիստերի գումարումը, օրակարգի հաստատումը, ինչպես նաև դրանց գումարման և անցկացման կազմակերպման հետ կապված՝ նախապատրաստական աշխատանքների իրականացման ապահովումը.

գ) Բանկի գործադիր մարմնի անդամների նշանակումը, նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը.

դ) Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտների սահմանումը, Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ձևավորումը, նրա տարեկան աշխատանքային ծրագրի հաստատումը, ներքին աուդիտի աշխատակիցների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը.

ե) Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի ու կատարողականի հաստատումը.

գ) Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքի և աշխատատեղերի հաստատումը.

ե) Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի ավելացումը.

ը) շահութաբաժինների վճարման վերաբերյալ ժողովին առաջարկությունների ներկայացումը, այդ թվում՝ շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար շահութաբաժիններ ստանալու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակի կազմումը, որում պետք է ընդգրկվեն Բանկի այն բաժնետերերը, որոնք ընդգրկվել են Բանկի բաժնետերերի ռեեստրում՝ Բանկի տարեկան ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ.

թ) Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների նախնական հաստատումը և ժողովին ներկայացումը.

ժ) Ժողովի հաստատմանը բանկի արտաքին աուդիտ իրականացնող անձի ներկայացումը.

ժա) Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վճարման չափի սահմանումը.

ժբ) Բանկում իրականացված աուդիտորական կամ այլ ստուգումների արդյունքում անհրաժեշտության դեպքում բացահայտված թերությունների վերացմանն ուղղված միջոցառումների նախաձեռնումն ու դրանց իրականացման վերահսկումը,

ժգ) Բանկի կողմից Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգը սահմանող ներքին իրավական ակտերի ընդունումը.

ժդ) Բանկի տարածքային և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատումը, Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև գործառնության պարտականությունների բաշխումը.

ժե) Բանկի վերակազմակերպման հարցի ներկայացումը ժողովի քննարկմանը.

ժզ) Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին որոշման ընդունումը.

ժէ) Բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը.

ժը) Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների ստեղծումը.

ժթ) Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու նպատակով կիրառվող սկզբունքների, հիմունքների, եղանակների, կանոնների, ձևերի և կարգերի սահմանումը.

ի) դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծումը.

իա) դուստր և կախյալ ընկերություններին մասնակցությունը.

իբ) առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը,

իգ) առևտրային կազմակերպությունների միություններում մասնակցությունը.

իդ) խորհրդի անդամների վարձատրության չաափի սահմանումը.

իե) օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը.

Գործադիր մարմինը

1) Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է վարչության նախագահը և վարչությունը:

2) Վարչության նախագահը (վարչության անդամները) նշանակվում է (են) խորհրդի կողմից, իսկ վարչության նախագահի տեղակալները՝ խորհրդի կողմից՝ վարչության նախագահի ներկայացմամբ: Վարչության կառուցվածքում պարտադիր ընդգրկվում են Բանկի վարչության նախագահը, նրա տեղակալը (տեղակալները), գլխավոր հաշվապահը:

3) Բանկի վարչությունը՝

ա) կազմակերպում և իրականացնում է Բանկի օպերատիվ գործունեության ղեկավարումը և ապահովում է ժողովի և խորհրդի որոշումների կատարումը.

բ) սահմանում է Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների միջնորդավճարների չափերը, ներգրավող ավանդների և տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքները.

գ) քննարկում է վերստուգումների, ստուգումների նյութերը, տարածքային և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների հաշվետվությունները.

4) Վարչության նախագահը՝

- ա) տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը.
- բ) ներկայացնում է Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում.
- գ) գործում է Բանկի անունից առանց լիազորագրի.
- դ) տալիս է լիազորագրեր.
- ե) բանկի անունից կնքում է գործարքներ.
- զ) բանկի աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ.
- է) աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Բանկի աշխատակիցներին, բացառությամբ օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերի.
- ը) խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Բանկի խորհրդի կողմից հաստատվող ներքին իրավական ակտերը, առանձնացված ստորաբաժանումների կանոնակարգերը, Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը.
- թ) իրականացնում է օրենքով, Բանկի կանոնադրությամբ, ինչպես նաև խորհրդի կողմից սահմանված իրավական ակտերի շրջանակներում նախատեսված՝ Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարման հետ կապված այլ իրավասություններ:

5) Այն հարցերը, որոնք օրենքով կամ Բանկի կանոնադրությամբ չեն սահմանվել որպես ժողովի, խորհրդի, Վարչության կամ ներքին աուդիտի ստորաբաժանման իրավասությանը պատկանող, պատկանում են Վարչության նախագահի իրավասությանը:

6) Վարչության նախագահը (վարչությունը) եռամսյակը մեկ խորհրդին խորհրդի սահմանած ձևով ներկայացնում են իրենց գործունեության վերաբերյալ հաշվետվություններ Բանկի կանոնադրությամբ և վարչության կանոնակարգով սահմանված կարգով:

7) Վարչության նախագահի (վարչության) իրավասությանը ենթակա հարցերով որոշումների ընդունումը չի կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման այլ մարմինների, Բանկի ներքին աուդիտին, Բանկի գլխավոր հաշվապահին կամ այլ անձի, բացառությամբ, եթե բանկի վարչության նախագահի լիազորությունների իրականացումը պատշաճ կերպով ժամանակավորապես փոխանցվել է նրան փոխարինող անձին: Վարչության

նախագահի լիազորությունները պատշաճ կերպով ժամանակավորապես կարող են փոխանցվել նրան փոխարինող անձին, եթե վերջինս համապատասխանում է Կենտրոնական Բանկի սահմանած որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության չափանիշներին:

7.2 Տեղեկություններ Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ

1. Բանկի Խորհրդի նախագահ՝ Վիտալի Գրիգորյանց

Բնակության վայրը	ՌԴ, ք.Մոսկվա, Չերտանովի փ. 452., մասնաշենք 1, բն.43
Իրավասությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«ԱՐԶ Լիմիթեդ» բաժնետիրական ընկերության ներկայացուցչության տնօրեն «Արչ-Մոսկվա» ՓԲԸ տնօրեն

2. Խորհրդի անդամ՝ Ալիկ Զիրկինյան

Բնակության վայրը	ՌԴ, ք.Մոսկվա, Վավիլովի փող., 6 տուն, բն.161
Իրավասությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

3. Խորհրդի անդամ՝ Սերգեյ Արզումանյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք.Վանաձոր, Տիգրան Մեծի փող., 632., բն.24
Իրավասությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

4. Խորհրդի անդամ՝ Դիանա Գրիգորյան

Բնակության վայրը	Ուկրաինա, ք.Կիև, Ռիբալսկայա փող., 2.11, բն.57
Իրավասությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«Ալֆա-Գարանտ» ՍՊԸ Ռեգիոնալ ցանցի գլխավոր տնօրեն

5. Խորհրդի անդամ՝ Սևակ Պետրոսյան

Բնակության վայրը	ՌԴ, ք.Մոսկվա, Սերպուխովսկի վալ փող., 3 տուն, բն.7
Իրավասությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«ԱՐԶ Լիմիթեդ» բաժնետիրական ընկերության ներկայացուցչության Մարքեթինգի բաժնի պետ

Ժողովի կողմից Խորհրդի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվում են իր դիմումի համաձայն կամ եթե՝

ա) նա դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ,

բ) նրա պաշտոնավարման ընթացքում ի հայտ են եկել այնպիսի հանգամանքներ, որոնց ուժով նրան արգելվում է լինել բանկի Խորհրդի անդամ (բանկի ղեկավար),

գ) մեկ տարվա ընթացքում բացակայել է Խորհրդի նիստերի առնվազն 1/4-ից անհարգելի պատճառներով կամ ընդհանուր առմամբ (ներառյալ՝ հարգելի և անհարգելի բացակայությունները) նիստերի առնվազն կեսից (իրական ժամանակի ռեժիմով և Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված հեռակա մասնակցությունը համարվում է լիարժեք մասնակցություն),

դ) օրենքով սահմանված կարգով որակազրկվել է կամ զրկվել է որոշակի պաշտոն վարելու իրավունքից:

1. Բանկի Վարչության նախագահ՝ Արսեն Միքայելյան

Բնակության վայրը	ԼՂՀ, ք. Ստեփանակերտ, Մարտունի փ, 25 տուն
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

2. Վարչության անդամ, Վարչության նախագահի տեղակալ – Ֆինանսական դեպարտամենտի տնօրեն՝ Մանվել Սահակյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Քաջազնունու փ, 102, 3բն.
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ

Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

3. Վարչության անդամ, Վարչության նախագիի տեղակալ – Գործառնական դեպարտամենտի տնօրեն՝ Վարդան Աղաջանյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Գրիբոյեդովի փ, 32, բն.47
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

4. Վարչության անդամ, Վարչության նախագիի տեղակալ – Վարկային դեպարտամենտի տնօրեն՝ Նշան Գրիգորյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Շինարարների 24, 64 բն.
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

5. Վարչության անդամ, Գանձապետական դեպարտամենտի տնօրեն - Գլխավոր գանձապետ՝ Վահան Մելքոնյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, Կոտայքի մարզ, գ. Բալահովիտ 1 փ, 29տուն
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

6. Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ՝ Նարինե Սարգսյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Արաբկիր 21փ, 2-8
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

7. Վարչության անդամ, «Կենտրոն» մ/ճ-ի կառավարիչ՝ Բագրատ Թևոսյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Անդրանիկի փ, 43շ, 46բն.
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բացակայում է

3) Ազդագրի ներկայացման պահին բանկի ակտիվների 10 և ավելի տոկոսը որևիցե մասնաճյուղում կենտրոնացված չի:

4) Բանկի և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ շահերի բախում չկա:

8) Հսկող անձինք

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով «ՀԱՅԲԻՉՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ գտնվում է ՌԴ քաղաքացի Վիտալի Գրիգորյանցի (անձ. AK0688592, հասցե՝ ՌԴ, ք.Մոսկվա, Չերտանովի փ. 45շ., մասնաշենք 1, բն.43) ուղակի հսկողության տակ, քանի որ վերջինս հանդիսանում է «ՀԱՅԲԻՉՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100% սեփականատեր:

9) Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

1) Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Բանկի 2014-2015թթ. տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները՝ անկախ աուդիտորական եզրակացություններով և 2016 թվականի երրորդ եռամսյակի Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներառված են Ազդագրում:

Ցանկության դեպքում ներդրողները Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են ստանալ նաև Բանկի գլխավոր գրասենյակից և մասնաճյուղերից, ինչպես նաև ծանոթանալ Ինտերնետի Բանկի տնային էջում:

2) Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

2016 թվականի սեպտեմբերի 30-ից մինչև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու օրն ընկած ժամանակահատվածում Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

3) Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում Բանկը ներգրավված չէ ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա էական ազդեցություն ունեցող դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական վարույթներում:

10) Էական պայմանագրերը

Բանկում առկա չեն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 1 տարվա ընթացքում Բանկի կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Բանկի վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5 տոկոսը:

11) Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Ներկայացվող Ազդագրում փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիք կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն չի օգտագործվել:

12) Այլ տեղեկատվություն

Ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Բանկի կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական եզրակացությունները, ինչպես նաև որպես հաշվետու թողարկող, ներդրումների համար պատրաստվող տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություն – վերլուծությունները մշտապես մատչելի են հանրությանն ինչպես էլեկտրոնային, այնպես էլ թղթային ձևով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են ինտերնետի Բանկի տնային էջում, իսկ թղթային տարբերակով ստանալու համար ներդրողները կարող են դիմել Բանկի գլխամասային գրասենյակ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Հավելված 1. «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՐԱՆԿ» ՓԲԸ կամգահերպական կառուցվածք

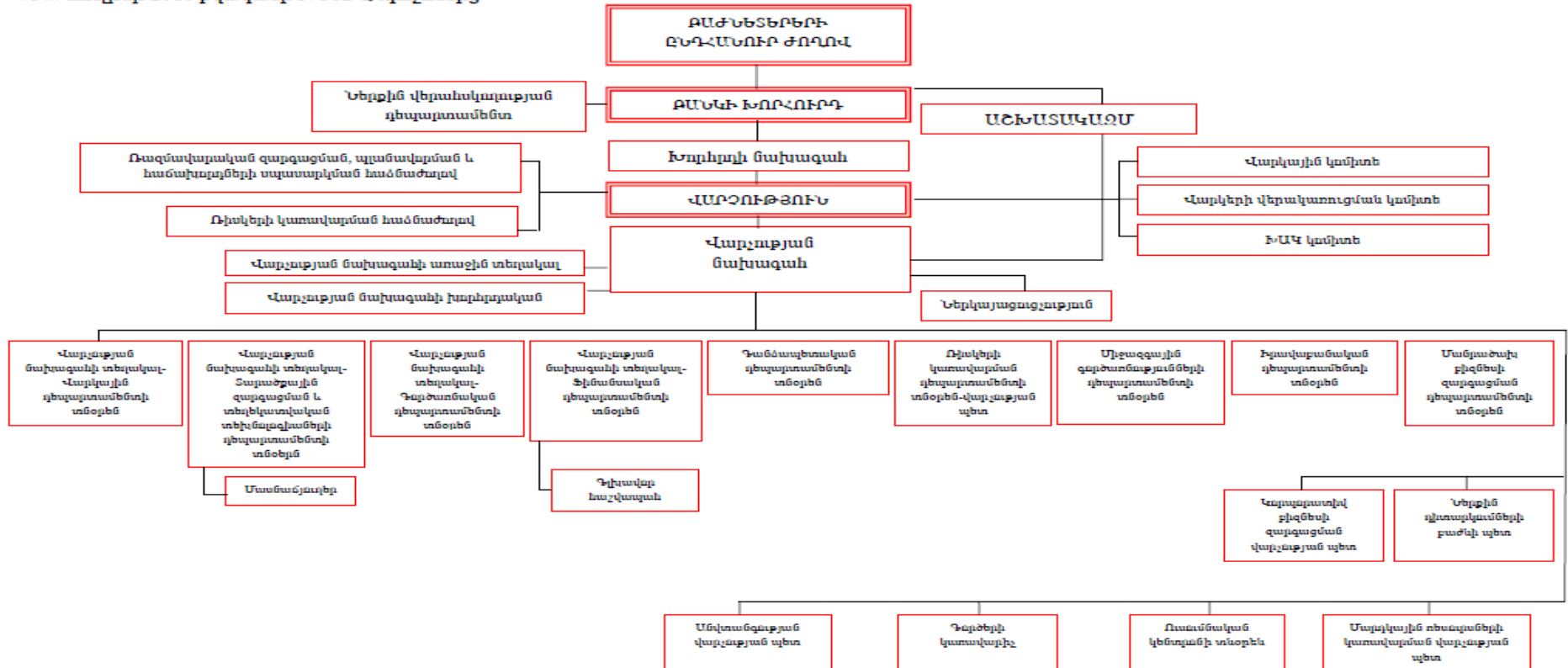
ՔԱՂՎԱԾՔ

«ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՐԱՆԿ» ՓԲԸ Խորհրդի

«14» հուլիսի 2016 թվականի N 562-Լ որոշումից

«ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՐԱՆԿ» ՓԲԸ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ԳԾԱՊԱՏԿԵՐԸ

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) =

(Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն) x 100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) =

(Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն) x 100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) =

Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) =

Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) =

Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM) =

Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) =

Զուտ տոկոսային եկամուտ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Ծախսատարաւորւթյուն այն պարտավորւթյունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր =

Տոկոսային ծախսեր / պարտավորւթյուններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) =

Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սպրեդ

(Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) – (Տոկոսային ծախսեր/Պարտավորւթյուններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

Հավելված 3.**Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև /իրավաբանական անձ/**

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի

Հայտ Բանկ ներկայացման ամսաթիվը և ժամը

(օր, ամիս, տարի, ժամ)

Իրավաբանական անձի անվանումը

(ֆիրմայի անվանում, կազմակերպարավական ձև)

Պետական գրանցման տվյալները

(գրանցման վկայականի համար, ամսաթիվ)

Գրանցման և գտնվելու վայրը

(գրանցման և գտնվելու վայրի հասցեները)

ՀՎՀՀ

Ռեզիդենտությունը

(ռեզիդենտ/ ոչ ռեզիդենտ)

Մույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում ենք «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն ենք հայտնում ձեռք բերել թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը՝ հատ

(
քանակը թվերով (տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը

(
գինը թվերով (տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը

(
ընդհանուր գումարը թվերով (տառերով)

Անձի ՀՀ դրամով քանակային հաշվի համարը

(
)

Անձի ԱՄՆ դոլարով քանակային հաշվի համարը

(
(լրացվում է արտարժույթային պարտատոմսերի ձեռք բերման դեպքում)

Բանկի անվանումը _____ (_____)

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող
անձի անվանումը _____ (_____)

Արժեթղթերի հաշվի
համարը _____ (_____)

Սույնով, հավաստում ենք, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել ենք վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ընդունում և համաձայն ենք դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում ենք այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Հաստատում ենք, որ ֆինանսական միջոցները, որոնց փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրամիջոցների վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Հաստատում ենք, որ սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու/ակցեպտավորելու պահից, այն կհանդիսանա Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Լրացվում է Բանկի կողմից

Չեռք բերվող
պարտատոմսերի ԱՄՏԾ _____ (_____)

Թողարկված պարտատոմսերի
ընդհանուր քանակ _____ (_____)
քանակը թվերով (տասներով)

Դրամական միջոցների փոխանցման/
մուտքագրման ամսաթիվը _____ (_____)
(օր, ամիս, տարի)

Ստորագրություն _____

Անուն Ազգանուն _____
(հրավարանական անձի ներկայացուցչի կամ լիազորված անձի անուն, ազգանունը)

Կ.Տ.

Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները համապատասխանաբար 11500236924369 և 11500579062790 բանկային հաշվեհամարներին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:00-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:00-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Հավելված 4.

Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև /ֆիզիկական անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր/

«ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ

Հայտի ներկայացման ամսաթիվը և ժամը

(օր, ամիս, տարի, ժամ)

Հայտ ներկայացնողի անունը

(անուն, ազգանուն)

Անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները

(Անձնագրի համար, տրման ամսաթիվ)

Ռեզիդենտությունը

(ռեզիդենտ/ ոչ ռեզիդենտ)

Սոցիալական քարտի համարը

Մույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում ենք «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն ենք հայտնում ձեռք բերել թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը՝ հատ

(
քանակը թվերով (տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը

(
գինը թվերով (տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը

(
ընդհանուր գումարը թվերով (տառերով)

Անձի ՀՀ դրամով քանկային հաշվի համարը

(
)

Անձի ԱՄՆ դոլարով քանկային հաշվի համարը

(
(յրացվում է արտարժույթային պարտատոմսերի ձեռք բերման դեպքում)

Բանկի անվանումը

(
)

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող
անձի անվանումը

(_____)

Արժեթղթերի հաշվի
համարը

(_____)

Մույնով, հավաստում եմ, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել եմ վերջինիս ամբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ընդունում և համաձայն եմք դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում եմք այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Տեղյակ եմք, որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափերով երաշխավորված են ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով, ծանուցվել, ստացել և համաձայն եմ Ավանդների հատուցման երաշխավորման պայմաններին ու կարգին:

Հաստատում եմ, որ ֆինանսական միջոցները, որոնց փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Հաստատում եմ, որ սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու/ակցեպտավորելու պահից, այն կհանդիսասանա Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Լրացվում է Բանկի կողմից

Ձեռք բերվող
պարտատոմսերի ԱՄՏԾ

(_____)

Թողարկված պարտատոմսերի
ընդհանուր քանակ

(_____)
քանակը թվերով (տառերով)

Դրամական միջոցների փոխանցման/
մուտքագրման ամսաթիվը

(_____)
(օր, ամիս, տարի)

Ստորագրություն

Անուն Ազգանուն

(հրավարանական անձի ներկայացուցչի կամ լիազորված անձի անուն, ազգանունը)

Կ.Տ.

Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները համապատասխանաբար 11500236924369 և 11500579062790 քանկային հաշվեհամարներին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:00-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:00-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Հավելված 5.

«ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններ

Grant Thornton

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ՀԱՅԲԻՉՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ
բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2014թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ ատդիտորի եզրակացություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրասրժ Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharyshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը և խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերության՝ (այսուհետև՝ «Բանկ») կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խաբարարության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը

կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ աուդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և ղեկավարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերության ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների և դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Գագիկ Գյուլբուղադյան
Տնօրեն-բաժնետեր

Վահագն Փայան
Աուդիտի ղեկավար

Գրանք Թորնթոն ՓԲԸ
15 ապրիլի 2015թ.
ք. Երևան

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	19,963,393	18,767,409
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(14,644,628)	(12,804,964)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		5,318,765	5,962,445
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	1,932,257	1,528,452
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(571,819)	(546,758)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		1,360,438	981,694
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	1,378,532	795,899
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս		(660,302)	(300,293)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ շահույթ		55,984	56,027
Այլ եկամուտներ	9	1,233,006	547,137
Արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում	10	1,337,283	(886,214)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(2,742,008)	(2,443,677)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	19	(754,384)	(790,947)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	20	(52,197)	(38,533)
Այլ ծախսեր	12	(2,059,392)	(1,758,010)
Շահույթ մինչև հարկում		4,415,725	2,125,528
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(967,169)	(234,838)
Տարվա շահույթ		3,448,556	1,890,690
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում			
Հաշիվներում կամ վնասում			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		-	589,278
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		-	(117,856)
Զուտ օգուտ հոդվածներից, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում		-	471,422
Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են			
Հաշիվներում կամ վնասում			
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ/(վնաս)		(952,364)	1,440,190
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ		(52,925)	(282,486)
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		201,058	(231,541)
Զուտ օգուտ/(վնաս) հոդվածներից, որոնք հետագայում վերադասակարգվում են		(804,231)	926,163
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(804,231)	1,397,585
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		2,644,325	3,288,275

7-ից 70 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	30,712,361	36,581,512
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	2,657,160	2,599,559
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16	535,130	50,550
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	17	196,920,540	137,169,936
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	18	165,768	24,927
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	28	21,156,779	25,010,573
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով		-	99,253
Հիմնական միջոցներ	19	9,127,384	9,226,502
Ոչ նյութական ակտիվներ	20	1,613,646	1,348,599
Հետաձգված հարկային ակտիվ	13	183,789	-
Բռնագանձված ակտիվներ	21	4,945,324	5,824,128
Այլ ակտիվներ	22	1,368,774	1,523,455
Ընդամենը ակտիվներ		269,386,655	219,458,994
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	82,171,310	53,216,993
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	24	12,542,801	15,482,300
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	25	145,522,119	116,507,837
Ստորադաս փոխառություն	26	-	8,477,954
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		615,451	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	-	40,888
Այլ պարտավորություններ	27	969,995	812,368
Ընդամենը պարտավորություններ		241,821,676	194,538,340
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	29	22,907,500	17,500,000
Գլխավոր պահուստ		403,892	309,357
Այլ պահուստներ		791,341	1,595,572
Զբաղիչված շահույթ		3,462,246	5,515,725
Ընդամենը սեփական կապիտալ		27,564,979	24,920,654
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		269,386,655	219,458,994

Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներկայացված 3-ից 70 էջերում, ստորագրվել են Բանկի գործադիր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2015թ. ապրիլի 15-ին:

Արսեն Միքայելյան
 Վարչության նախագահ

Վահագն Սարգսյան
 Գլխավոր հաշվապահ

7-ից 70 էջերում ներկայացված ծանոթությունները:

Ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնա- հատման պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնա- հատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2013թ. հունվար 1-ի դրությամբ	17,500,000	309,357	197,987	-	3,625,035	21,632,379
Տարվա եկամուտ	-	-	-	-	1,890,690	1,890,690
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	589,278	-	589,278
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	1,440,190	-	-	1,440,190
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցած զուտ օգուտ	-	-	(282,486)	-	-	(282,486)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	(231,541)	(117,856)	-	(349,397)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	926,163	471,422	1,890,690	3,288,275
Հաշվեկշիռը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,500,000	309,357	1,124,150	471,422	5,515,725	24,920,654
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	5,407,500	-	-	-	(5,407,500)	-
Հատկացում պահուստին	-	94,535	-	-	(94,535)	-
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	5,407,500	94,535	-	-	(5,502,035)	-
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	3,448,556	3,448,556
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	(952,364)	-	-	(952,364)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցած զուտ օգուտ	-	-	(52,925)	-	-	(52,925)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	201,058	-	-	201,058
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(804,231)	-	3,448,556	2,644,325
Հաշվեկշիռը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,907,500	403,892	319,919	471,422	3,462,246	27,564,979

7-ից 70 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	4,415,725	2,125,528
<i>Ծրարումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	806,581	829,480
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ	(25,458)	-
Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)	(1,337,283)	886,214
Առևտրային գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ օգուտ	(476,061)	(158,672)
Ստացվելիք տոկոսներ	(6,043,282)	(3,743,589)
Վճարվելիք տոկոսներ	438,440	965,214
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումից զուտ վնաս	660,302	300,293
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	(1,561,036)	1,204,468
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	111,405	358,896
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	2,848,505	(4,535,035)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(36,435,194)	(1,609,997)
Այլ ակտիվներ	628,771	(460,901)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(3,752,784)	23,032,949
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	(2,939,499)	3,613,711
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	13,769,444	18,131,442
Այլ պարտավորություններ	448,749	(13,470)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(26,881,639)	39,722,063
Վճարված շահութահարկ	(276,084)	(104,734)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(27,157,723)	39,617,329
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի (առք)/վաճառք	(133,878)	196,175
Հիմնական միջոցների առք	(663,137)	(221,140)
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(321,035)	(343,162)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(1,118,050)	(368,127)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ֆինանս. կազմակերպ. վարկերի ստացում/(մարում)	30,812,618	(17,006,591)
Ստորադաս փոխառության մարում	(8,337,579)	(25,342)
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	22,475,039	(17,031,933)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	(5,800,734)	22,217,269
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	36,581,512	14,271,022
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(68,417)	93,221
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 14)	30,712,361	36,581,512
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	13,920,111	15,023,820
Վճարված տոկոսներ	(14,206,188)	(11,839,750)

7-ից 70 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերությունը (նախկին «Հայինվեստբանկ ՓԲԸ») (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991թ. և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 1991 թվականի դեկտեմբերի 10-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N40 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 15 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 19 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 7 մասնաճյուղ՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Նալբանդյան 48:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները, պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2014թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

ՀՀՄՍ 32 (Փոփոխություն), Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները ներառում են կիրառման ուղեցույց ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար ՀՀՄՍ 32-ի չափանիշների կիրառման ընթացքում անհամապատասխանությունների վերաբերյալ հետևյալ երկու բնագավառներում.

- «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը. փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի կազմակերպության

բնականոն գործունեության ընթացքում, կազմակերպության և բոլոր մնացած կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:

- Քանի որ գործնականում ՀՀՄՄ 32-ում առկա «միաժամանակյա մարման» մեկնաբանության գործնական կիրառման մեջ առկա էր բազմազանություն, ուստի ՀՀՄՄ-ն պարզաբանեց զուտ մարման սկզբունքը և ներառեց համախառն մարման համակարգի օրինակ՝ ՀՀՄՄ 32-ի զուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:

Փոփոխությունները կիրառվում են հետընթաց՝ համաձայն իրենց անցումային դրույթների: Քանի որ Բանկը ներկայումս իր ֆինանսական ակտիվներից և ֆինանսական պարտավորություններից որևէ մեկը չի ներկայացրել զուտ հիմունքով՝ կիրառելով ՀՀՄՄ 32-ի դրույթները, այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունեցել ներկայացված բոլոր ժամանակների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՄ 36 (Փոփոխություն), Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով փոխհատուցվող գումարների բացահայտումներ

Այս փոփոխությունները պարզաբանում են, որ Բանկը պետք է բացահայտի ակտիվի փոխհատուցվող գումարը (կամ՝ դրամական միջոցների գեներացման ակտիվի, կամ՝ ակտիվների խմբի) ամեն անգամ, երբ արժեզրկման ծախսը ճանաչվում է կամ հակադարձվում ժամանակահատվածի ընթացքում: Բացի այդ, նրանք ներկայացնում են որոշ նոր բացահայտումներ, որոնք պետք է կատարվեն, երբ արժեզրկված ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հիմնված է իրական արժեքի վրա՝ հանած օտարման ծախսերը, այդ թվում՝

- իրական արժեքի չափման վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություն, ներառյալ իրական արժեքի հիերարխիայի կիրառելի մակարդակը, և յուրաքանչյուր գնահատման մեթոդների նկարագրությունը և կատարված հիմնական ենթադրությունները,
- կիրառված գեղչման դրույթները, երբ օտարման ծախսերը հանած իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով ներկա արժեքի մեթոդը:

Փոփոխությունները կիրառվում են հետընթաց՝ համաձայն իրենց անցումային դրույթների:

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Դեկլարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Դեկլարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՄՍԽ-ն վերջերս բողարկել է *ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (2014)*՝ ներկայացնելով իր նախագծի ավարտը, փոխարինելու *ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»*։ Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՄՍ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման նոր «սպասվող վարկային կորուստ» մոդելը։ ՖՀՄՍ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց։

Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա։ Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար։

ՖՀՄՍ 15, Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

ՖՀՄՍ 15-ը ներկայացնում է հասույթի ճանաչման նոր պահանջներ՝ փոխարինելով ՀՀՄՍ 18 «Հասույթ», ՀՀՄՍ 11 «Կառուցման պայմանագրեր» և որոշ հասույթի հետ կապված մեկնաբանություններ։ Նոր ստանդարտը սահմանում է հսկողության վրա հիմնված հասույթի ճանաչման մոդել և տրամադրում է հավելյալ ուղղորդում մանրամասնորեն չլուսաբանված տարբեր բնագավառներում գործող ՖՀՄՍ-ների ներքո, այդ թվում, թե պայմանավորվածությունների համար ինչպես հաշվառել բազմաթիվ կատարողական պարտավորությունները, փոփոխական գնագոյացումը, հաճախորդների փոխհատուցման իրավունքները, մատակարարների հետգնման տարբերակները և այլ ընդհանուր բարդություններ։

ՖՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ է մտնում 2017թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններում։ Բանկի ղեկավարությունը դեռ չի գնահատել ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա։

Հետևյալ նոր և փոփոխված ստանդարտները, բարեփոխումները հավանաբար նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա.

- *ՖՀՄՍ 14 Հետաձգված վճարումներ կարգավորվող սակագներով իրականացվող գործունեության գծով*
- *ՖՀՄՍ 11 (փոփոխություն) Համատեղ գործողություններում շահերի ձեռքբերման հաշվառում*
- *(ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 փոփոխություն) Ամորտիզացիայի և մաշվածության ընդունելի մեթոդների պարզաբանում*
- *(ՀՀՄՍ 19 փոփոխություն) Հատուցումների սահմանված նախագիծ. Աշխատակիցների վճարներ*
- *ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ 2010-2012թթ.*
- *ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ 2011-2013թթ.*

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեզրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Չուտ առևտրային եկամուտ

Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթի՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսիք են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	474.97	405.64
ՀՀ դրամ/1 եվրո	577.47	559.54

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացմանը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռք բերման օրից 90 օր է, որոնք

հեշտությամբ փոխարկելի են հայտնի կանխիկ գումարների, և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված հաշիվներ: Բանկերին և այլ ֆինանսական հաստատություններին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական

պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների մասն դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

*Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող
ֆինանսական ակտիվներ*

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների մախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Համաձայն հեջի արդյունավետության, ածանցյալների իրական արժեքի փոփոխությունները, որոնք նախատեսված են որպես դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման գործիքներ, ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում և ներառվում են սեփական կապիտալի դրամական միջոցների հոսքերի հեջի պահուստում: Հեջավորման փոխհարաբերության ցանկացած անարդյունավետություն անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Այն ժամանակ երբ հեջավորված հոդվածը ազդում է շահույթի կամ վնասի վրա, ցանկացած օգուտ կամ վնաս, որը նախկինում ճանաչվել է այլ համապարփակ եկամուտում, սեփական կապիտալից դասակարգվում է շահույթում կամ վնասում և ներկայացվում է, որպես վերադասակարգման ճշգրտում, այլ համապարփակ եկամուտում: Այնուամենայնիվ, եթե ոչ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում է որպես հեջավորված գործարքի արդյունք, նախկինում այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտը կամ վնասները ներառվում են հեջավորված հոդվածի նախնական չափման մեջ:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ

դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին

հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխառությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխառությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և

վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափերի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար գեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյուաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործադրության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեքից մնացած ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեքից մնացած ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեքից մնացած ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեքրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքից մնացած գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեքրկումից կորուստների հակադարձում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեքրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում *Ֆինանսական ակտիվներ*

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեկշռվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.11 Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության սկզբում Բանկը ֆինանսական վարձակալությամբ տրամադրած ակտիվները հաշվառում է ներդրումների գուտ գումարով: Այս գործառնությունները ներկայացվում են որպես հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ: Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի անփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված գուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Երբ վարձակալման պայմանագրերի դադարեցման արդյունքում Բանկի տիրապետության տակ է անցնում գրավի առարկան, այդ ակտիվները չափվում են իրացման գուտ արժեքի և պատմական ամորտիզացված արժեքների նվազագույնով:

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ հողի և շինությունների:

Բանկի շենքերը ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.33
Համակարգիչներ	3	33.3
Բանկոմատներ	10	10
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Սարքավորումներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետ: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Շինությունները վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 3-5 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և/կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 15 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի

հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

4.15 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.16 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտատույանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.18 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.19 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելվածար:

Զբաղիված շահույթ

Զբաղիված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաղիված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը գրանցում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.20 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կաևորագյուն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Դեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենավաղ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 32):

Ներդրումային արժեքի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեքի դասակարգումը ներառում են ՀՀ պետական (գանձապետական) պարտատոմսերը և ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեքի դասակարգումը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է համապատասխանաբար ֆինանսական արդյունքում և այլ համապարփակ եկամուտներում:

Ածանցյալ գործիքներ

2014 թվականի ընթացքում Բանկի ղեկավարությունը փոխարկային գործառնությունների իրականացման փորձի արդյունքում փոխել է իր դատողությունները դրանց դասակարգման վերաբերյալ և որոշել փոխարկային գործառնությունների հետագա հաշվառումն իրականացնել ածանցյալ գործիքների հաշվառմանը համաձայն, այլ ոչ թե որպես ավանդային գործառնություններ: Գնահատման փոփոխությունն իրականացվել է առաջընթաց:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ

նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, դեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 30 ծանոթագրությունը:

Բանկի դեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	17,206,325	15,177,552
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	993,172	1,090,172
Մինչև մարման ժամկետը պահվող պարտքային արժեթղթեր	-	1,753
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	156,582	153,588
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	1,283,749	1,102,556
Արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	322,880	1,240,726
Այլ տոկոսային եկամուտներ	685	1,062
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	19,963,393	18,767,409
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,277,295	3,461,775
Ռեպո գործառնություններ	1,652,682	1,604,751
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	9,480,219	7,104,841
Ստորադաս փոխառություն	234,432	633,597
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	14,644,628	12,804,964

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Դրամարկղային գործառնություններ	224,989	249,938
Կոմունալ վճարումների ընդունումից	16,614	15,038
Վճարահաշվարկային համակարգերից	66,444	29,000
Դրամային փոխանցումներ	243,512	336,871
Վարկերի սպասարկում	301,822	144,279
Վճարային քարտերով գործառնություններ	797,847	499,398
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	267,470	225,957
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	13,559	27,971
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	1,932,257	1,528,452
Դրամային փոխանցումներ	223,325	196,934
Դրամարկղային գործառնություններ	15,294	55,573
Վճարային քարտերով գործառնություններ	305,240	275,740
Այլ ծախսեր	27,960	18,511
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	571,819	546,758

8 Չուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Արտարժույթային գործարքներից զուտ եկամուտ	889,210	699,941
Արժույթային սվոպից զուտ օգուտ	489,322	95,958
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	1,378,532	795,899

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	878,700	383,675
Շնորհներից եկամուտ (Ծանոթ. 27)	82	82
Հիմնական միջոցների վաճառքից եկամուտ	25,458	33,820
Հաշիվների փակումից եկամուտ	82,548	4,879
Տեղեկանքների տրամադրումից եկամուտ	5,145	4,562
Վարկային և երաշխիքային հայտերի ընդունումից եկամուտ	33,428	11,464
Դրամային փոխանցումներից եկամուտ	39,396	33,663
Ինտերնետ բանկային ծառայություններից եկամուտ	29,627	24,860
Ավտոմեքենաների տեխնիկական կտրոնների տրամադրումից	25,632	15,543
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտ	67,829	-
Այլ եկամուտ	45,161	34,589
Ընդամենը այլ եկամուտներ	1,233,006	547,137

10 Արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ. 15)	-	49,298
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (Ծանոթ. 17)	1,631,551	(1,240,708)
Այլ ակտիվներ (Ծանոթ. 22)	-	107,936
Այլ պահուստներ (Ծանոթ. 30)	(294,268)	197,260
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)	1,337,283	(886,214)

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Աշխատավարձ և այլ փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	2,736,821	2,432,539
Այլ ծախսեր	5,187	11,138
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	2,742,008	2,443,677

12 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	10,236	13,350
Վարձակալության գծով ծախսեր	82,028	74,018
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	181,671	206,258
Գովազդի ծախսեր	130,102	118,295
Ապահովագրության գծով ծախսեր	23,553	36,184
Ներկայացուցչական ծախսեր	48,405	35,788
Պլաստիկ քարտերի ձեռք բերման և թողարկման ծախսեր	74,322	60,830
Իրավաբանական ծառայությունների ստացման ծախսեր	18,333	40,800
Ադմինիստրատիվ ծախսեր	512,285	210,356
Բռնագանձված ակտիվների վաճառքից վնաս	30,424	75,204
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	212,750	186,298
Համակարգչային ծրագրերի օգտագործման և սպասարկման ծախսեր	142,897	126,826
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	68,746	75,979
Անվտանգության գծով ծախսեր	177,922	169,058
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից ծախսեր	-	88,598
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	165,179	134,645
Գրասենյակային ծախսեր	65,877	35,486
Գործուղման ծախսեր	60,644	14,794
Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին վճարներ	22,172	18,849
Վճարված տուգանքներ	2,984	1,614
Այլ ծախսեր	28,862	34,780
Ընդամենը այլ ծախսեր	2,059,392	1,758,010

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Ընթացիկ հարկ	990,788	365,794
Հետաձգված հարկ	(23,619)	(130,956)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	967,169	234,838

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2013թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

Հազար ՀՀ դրամ	2014	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2013	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	4,415,725		2,125,528	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	883,145	20	425,106	20
Չհարկվող եկամուտներ	(13)	-	(102,175)	(5)
Չնվազեցվող ծախսեր	40,406	1	32,000	2
Փոխարժեքային տարբերություն	30,252	1	19,360	1
Հարկվող եկամուտներ	24,207	-	-	-
Հաշմանդամներ	(10,828)	-	-	-
Չճանաչված հարկային վնասի օգտագործում	-	-	(139,453)	(7)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	967,169	22	234,838	11

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	36,911	12,662	-	49,573
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	391,062	(54,700)	-	336,362
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	427,973	(42,038)	-	385,935
Այլ ակտիվներ	(16,430)	6,228	-	(10,202)
Պահուստներ	(53,536)	53,536	-	-
Արժեթղթերի իրական արժեքի ճշգրտում	(281,039)	-	201,058	(79,981)
Հիմնական միջոցներ	(117,856)	5,893	-	(111,963)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(468,861)	65,657	201,058	(202,146)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(40,888)	23,619	201,058	183,789

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	3,116	33,795	-	36,911
Այլ ակտիվներ	65,859	(65,859)	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	158,076	232,986	-	391,062
Փոխանցված հարկային վնաս	139,453	(139,453)	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	366,504	61,469	-	427,973
Չճանաչված հարկային ակտիվի ազդեցությունը	(139,453)	139,453	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	227,051	200,922	-	427,973
Այլ ակտիվներ	-	(16,430)	-	(16,430)
Պահուստներ	-	(53,536)	-	(53,536)
Արժեթղթերի իրական արժեքի ճշգրտում	(49,498)	-	(231,541)	(281,039)
Հիմնական միջոցներ	-	-	(117,856)	(117,856)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(49,498)	(69,966)	(349,397)	(468,861)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	177,553	130,956	(349,397)	(40,888)

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	5,314,769	4,078,547
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	-	6,554
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	22,594,935	30,227,219
Թղթակցային հաշիվներ այլ բանկերում	2,802,657	2,269,192
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30,712,361	36,581,512

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 20%-ի չափով (2013թ.՝ համապատասխանաբար 4% և 12%): Այդ միջոցները 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 23,398,375 հազար դրամ (2013թ. դրությամբ՝ 12,918,415 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցները 2,640,505 հազար դրամ գումարով (94%) կենտրոնացված են երեք բանկերում (2013թ.՝ 1,538,122 հազար դրամ (68%))՝ կենտրոնացված երեք բանկում:

2014թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- չբաշխված շահույթի հաշվին 5,407,500 հազար դրամ գումարով համալրվել է կանոնադրական կապիտալը
- վարկերի մարումներ գրավների բռնագանձման միջոցով 107,922 հազար դրամ գումարով (2013թ.՝ 2,082,626 հազար դրամ):

15 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	220,000	420,000
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր	1,706,759	1,558,163
Դեպոնացված միջոցներ ոչ ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	586,081	499,931
Այլ հաշիվներ	144,320	121,465
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,657,160	2,599,559

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր հոդվածում ներառված հաշիվները կենտրոնացված են երկու

Ֆինանսական կազմակերպությունում և կազմում են 1,459,904 հազար դրամ (86%) (2013թ.՝ 1,034,351 հազար դրամ (66%))՝ կենտրոնացված մեկ ֆինանսական կազմակերպությունում):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դեպոնացված միջոցներ ոչ ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ հոդվածում ներառված գումարներն իրենից ներկայացնում են Բանկի գործառնությունների համար տեղաբաշխված երաշխիքային ավանդներ և ներառում են Մաստեր Զարդ վճարային համակարգին անդամակցության համար սառեցված ավանդ 372,056 հազար դրամ գումարով (2013թ.՝ 317,146 հազար դրամ), ինչպես նաև Visa վճարային համակարգին անդամակցության համար սառեցված ավանդ 214,026 հազար դրամ գումարով (2013թ.՝ 182,785 հազար դրամ) գումարով:

Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով արժեզրկման կորուստների հատկացումների շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
01 հունվար 2013	49,298
Հակադարձում	(49,298)
31 դեկտեմբեր 2013	-
31 դեկտեմբեր 2014	-

16 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք
Վաճառքի համար պահվող ածանցյալներ						
Արտարժույթով պայմանագրեր						
Սվոփեր-արտաքին	5,284,830	535,130	-	2,078,750	50,550	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	<u>5,284,830</u>	<u>535,130</u>	<u>-</u>	<u>2,078,750</u>	<u>50,550</u>	<u>-</u>

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	150,563,386	97,106,775
Ֆակտորինգ	288,029	-
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	14,952,546	12,777,537
Օվերդրաֆտ	35,047,628	31,036,752
Երաշխիքներ	619,087	917,429
Ֆինանսական վարձակալություն	692	1,282
	<u>201,471,368</u>	<u>141,839,775</u>
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(4,550,828)	(4,669,839)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	<u>196,920,540</u>	<u>137,169,936</u>

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխառություններում ներառված հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 12,378,568 հազար դրամ (2013թ.՝ 6,340,446 հազար դրամ):

2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 15.22% (2013թ.՝ 10.58%) և ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով վարկերի համար՝ 9.76% (2013թ.՝ 7.87%):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավը: Այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 4,945,324 հազար դրամ (2013թ.՝ 5,824,128 հազար դրամ) (Տես՝ ծանոթագրություն 21): Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում տրամադրված վարկերի գծով 53,313,484 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 26%-ը) ընդհանուր գումարով, տրամադրված թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց (2013թ.՝ 31,014,797 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 22%-ը): Նշված վարկերի գծով անհատական արժեգրկումից պահուստները կազմում են 553,678 հազար դրամ (2013թ.՝ 320,795 հազար դրամ):

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթերի իրական արժեքը, որոնք վերագրավադրվել են այլ կազմակերպություններում որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, կազմում է 12,542,801 հազար դրամ (2013թ.՝ 15,482,300 հազար դրամ) (Ծանոթ. 24, 28):

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ունի հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Արդյունաբերություն	34,042,780	25,731,595
Գյուղատնտեսություն	4,758,146	4,040,939
Շինարարություն	17,287,299	14,124,446
Առևտուր	41,805,113	38,077,380
Սպառողական	35,946,997	20,572,624
Հիփոթեքային	13,696,355	14,122,196
Այլ	53,934,678	25,170,595
	201,471,368	141,839,775
Արժեգրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(4,550,828)	(4,669,839)
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	196,920,540	137,169,936

Վարկերի և փոխառությունների գծով արժեգրկման պահուստի շարժն ըստ տնտեսության ճյուղերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ

2014

	Արդյունա- բերություն	Գյուղատըն- տեսություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1 դրությամբ	713,832	273,852	678,139	2,405,362	205,726	141,222	251,706	4,669,839
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	83,590	(16,728)	(548,275)	(1,479,021)	(2,620)	32,917	298,586	(1,631,551)
Դուրսգրում	(6,641)	(31,340)	-	(1,663)	(514,655)	(72,888)	(5,489)	(632,676)
Վերադարձ	53,279	209,323	43,009	1,024,481	671,019	35,713	108,392	2,145,216
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>844,060</u>	<u>435,107</u>	<u>172,873</u>	<u>1,949,159</u>	<u>359,470</u>	<u>136,964</u>	<u>653,195</u>	<u>4,550,828</u>
Անհատական արժեզրկում	515,861	219,601	-	1,582,646	-	-	117,059	2,435,167
Խմբային արժեզրկում	328,199	215,506	172,873	366,513	359,470	136,964	536,136	2,115,661
	<u>844,060</u>	<u>435,107</u>	<u>172,873</u>	<u>1,949,159</u>	<u>359,470</u>	<u>136,964</u>	<u>653,195</u>	<u>4,550,828</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>1,222,838</u>	<u>695,528</u>	<u>-</u>	<u>5,153,953</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>320,942</u>	<u>7,393,261</u>

Հազար ՀՀ դրամ

2013

	Արդյունա- բերություն	Գյուղատըն- տեսություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1 դրությամբ	514,231	350,713	292,194	796,021	664,830	323,430	443,182	3,384,601
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	213,822	(53,591)	414,247	1,529,817	(505,775)	(175,331)	(182,481)	1,240,708
Դուրսգրում	(20,224)	(75,100)	(334,858)	(42,856)	(155,639)	(81,900)	(10,021)	(720,598)
Վերադարձ	6,003	51,830	306,556	122,380	202,310	75,023	1,026	765,128
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>713,832</u>	<u>273,852</u>	<u>678,139</u>	<u>2,405,362</u>	<u>205,726</u>	<u>141,222</u>	<u>251,706</u>	<u>4,669,839</u>
Անհատական արժեզրկում	493,960	-	548,673	1,994,816	-	-	-	3,037,449
Խմբային արժեզրկում	219,872	273,852	129,466	410,546	205,726	141,222	251,706	1,632,390
	<u>713,832</u>	<u>273,852</u>	<u>678,139</u>	<u>2,405,362</u>	<u>205,726</u>	<u>141,222</u>	<u>251,706</u>	<u>4,669,839</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>3,744,345</u>	<u>-</u>	<u>1,177,796</u>	<u>3,531,819</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>8,453,960</u>

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների
ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի
31-ի դրությամբ

2013թ. դեկտեմբերի
31-ի դրությամբ

Ֆիզիկական անձիք	54,741,920	35,992,197
Մասնավոր ձեռնարկություններ	136,859,127	100,070,425
Անհատ ձեռնարկատերեր	3,266,296	2,783,348
Պետական ձեռնարկություններ	6,342,744	2,770,620
Ոչ առևտրային կազմակերպություններ	261,281	223,185
	<u>201,471,368</u>	<u>141,839,775</u>
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի գծով	<u>(4,550,828)</u>	<u>(4,669,839)</u>
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	<u>196,920,540</u>	<u>137,169,936</u>

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիփոթեքային վարկեր	12,013,203	14,122,196
Վարկային քարտեր	23,467,456	12,685,071
Սպառողական վարկեր	1,794,578	1,835,755
Ոսկու վարկեր	10,422,897	5,463,399
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	245,401	383,457
Այլ	6,798,385	1,502,319
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր (համախառն)	54,741,920	35,992,197

Ֆինանսական վարձակալության գծով տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Մինչև 1 տարի	692	1,068
1-5 տարի	-	281
	692	1,349
Ֆինանսական վարձակալության գծով չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ	-	(67)
Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ	692	1,282

Ֆինանսական վարձակալության գծով արժեզրկումից պահուստները ներառված են վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստում և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 346 հազար դրամ (2013թ.՝ 13 հազար դրամ):

Ֆինանսական վարձակալության գծով ենթադրվող տոկոսադրույքը կազմում է 19%:

Ինչպես նշված է 32 ծանոթագրությունում, 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելի ժամկետային վերլուծությունը տես 34 ծանոթագրությունում:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժութային և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 35 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 31 ծանոթագրությունում:

18 Ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Զգնանշվող ներդրումներ		
Բաժնեմասային արժեթղթեր	11,457	9,226
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	10,093	10,093
Պետական պարտատոմսեր	136,958	1,009
Մուրհակներ	-	4,302
Հաշվեգրված տոկոսներ	7,260	297
Ընդամենը ներդրումներ	165,768	24,927

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Բանկը տարվա ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ ֆինանսական ակտիվ չի վերադասակարգել որպես իրական արժեքով չափվող (2013թ. նույնպես):

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով՝ օգտագործելով գնահատման տեխնիկա, հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի գեղջատոկոս:

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա գնանշվող շուկա, և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014		2013	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	7.1-16.4%	2015-2032	7.5-16.4%	2014-2032
Ոչ պետական պարտատոմսեր	-	-	26%	2014

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 8,613,978 հազար դրամ իրական արժեքով (2013թ.՝ 9,528,273 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 1 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 28):

19 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Հող և շենքեր	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Համակարգչային տեխնիկա	Այլ հիմնական միջոցներ	Վարձ. հիմն. միջ. գծով կապ.ներդ.	Ընդամենը
ՍԿՋՔՆԱԿԱՆ ԿԱՄ ՎԵՐԱԳՆԱՀԱՏՎԱԾ ԱՐԺԵՔ							
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,934,014	448,244	470,838	2,683,903	636,465	28,996	12,202,460
Ավելացում	2,330	10,058	9,011	153,931	44,407	1,403	221,140
Օտարում	-	-	(219,829)	-	(2,357)	-	(222,186)
Վերադասակարգում	-	-	-	(100,760)	100,760	-	-
Վերագնահատում	589,278	-	-	-	-	-	589,278
Վերագնահատման ճշգրտում	(952,836)	-	-	-	-	-	(952,836)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,572,786	458,302	260,020	2,737,074	779,275	30,399	11,837,856
Ավելացում	1,733	42,059	-	234,111	297,256	87,978	663,137
Օտարում	-	-	(6,363)	(27,841)	(889)	-	(35,093)
Վերադասակարգում	-	(350)	-	(405)	755	-	-
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,574,519	500,011	253,657	2,942,939	1,076,397	118,377	12,465,900
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ							
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	687,347	232,468	160,902	1,498,312	304,177	18,106	2,901,312
Մաշվածության ծախս	265,489	79,261	85,156	212,225	148,378	438	790,947
Օտարում	-	-	(126,024)	-	(2,225)	-	(128,249)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	180	-	180
Վերագնահատման ճշգրտում	(952,836)	-	-	-	-	-	(952,836)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	311,729	120,034	1,710,537	450,510	18,544	2,611,354
Մաշվածության ծախս	290,106	64,472	49,758	220,186	128,414	1,448	754,384
Օտարում	-	-	(6,363)	(20,858)	(1)	-	(27,222)
Վերադասակարգում	-	(192)	-	-	192	-	-
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	290,106	376,009	163,429	1,909,865	579,115	19,992	3,338,516
ՄԱՅՈՐՐԿԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ							
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,284,413	124,002	90,228	1,033,074	497,282	98,385	9,127,384
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,572,786	146,573	139,986	1,026,537	328,765	11,855	9,226,502
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,246,667	215,776	309,936	1,185,591	332,288	10,890	9,301,148

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի սեփականությունը հանդիսացող շենքերի վերագնահատումը կատարվել է 31 դեկտեմբերի 2013թ. դրությամբ անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից՝ կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատման աճ 589,278 հազար դրամ գումարով: Իրական արժեքով Բանկի սեփականությունը հանդիսացող շենքի գնահատման համար ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց շուկայական արժեքից:

Եթե շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, հաշվեկշռային արժեքը 31 դեկտեմբեր 2014թ. դրությամբ կկազմեր 6,691,946 հազար դրամ (2013: 6,983,508 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 117,505 հազար դրամ (2013թ.՝ 122,175 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 137,239 հազար դրամ (2013թ.՝ 67,900 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների (2013թ. նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ (2013: 12,169 հազար դրամ) շենքերի վերանորոգման գծով:

20 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Կապիտալ ներդրումներ	Այլ	Ընդամենը
ՍԿՋՐՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ					
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	839,351	147,318	4,847	52,837	1,044,353
Ավելացում	251,232	-	91,930	-	343,162
Օտարում	(4,864)	-	-	-	(4,864)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,085,719	147,318	96,777	52,837	1,382,651
Ավելացում	237,677	28,353	41,627	13,378	321,035
Օտարում	(8,948)	-	-	-	(8,948)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,314,448	175,671	138,404	66,215	1,694,738
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ԱՍՈՐՏԻՋԱՑԻԱ					
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	287	276	-	-	563
Օտարում	(4,864)	-	-	-	(4,864)
Վերադասակարգում	-	(180)	-	-	(180)
Մասհանումներ	38,291	242	-	-	38,533
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,714	338	-	-	34,052
Օտարում	(5,157)	-	-	-	(5,157)
Մասհանումներ	50,260	1,937	-	-	52,197
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	78,817	2,275	-	-	81,092
ՄԱՍՏՈՐՊԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ					
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,235,631	173,396	138,404	66,215	1,613,646
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,052,005	146,980	96,777	52,837	1,348,599
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	839,064	147,042	4,847	52,837	1,043,790

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ոչ նյութական ակտիվներ առկա չեն (2013թ.՝ նույնպես):

Ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ (2013: 35,117 հազար դրամ) համակարգչային ծրագրերի գնման գծով:

21 Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների տնօրինման արդյունքում տարվա ընթացքում ձեռք բերված ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	3,957,991	4,853,870
Այլ	987,333	970,258
Ընդամենը	4,945,324	5,824,128

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել գրավի իրացմանը պատշաճ կերպով և ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքի և իրական արժեքի համաձայն վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

22 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	464,460	426,726
Այլ ստացվելիք գումարներ	170,866	660,342
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	635,326	1,087,068
Նկարներ	47,050	47,050
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	504	9,564
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	12,656	34,867
Թանկարժեք մետաղներ	457,924	8,819
Պահեստ	212,138	262,889
Այլ	3,176	73,198
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	733,448	436,387
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,368,774	1,523,455

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների հատկացումների շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
01 հունվար 2013	-
Հակադարձում	(107,936)
Դուրսգրում	(12,883)
Վերադարձ	120,819
31 դեկտեմբեր 2013	-
31 դեկտեմբեր 2014	-

23 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	42,699,888	15,100,196
Ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	15,800,750	6,544,163
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	30,421	63,574
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	6	163
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	2,902,261	7,018,129
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	20,737,984	24,490,768
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	82,171,310	53,216,993

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը և ավանդները էական կենտրոնացումներ չունեն (2013թ.՝ նույնպես):

Բանկերից բոլոր ավանդները և վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ: Ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը ունեն հաստատուն և փոփոխական տոկոսադրույքներ:

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը ներկայացնում են Եվրասիական Չարգացման Բանկից ստացված վարկերը:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքները կազմել են 8.66% (2013թ.՝ 9.16%), ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով պարտավորությունների համար՝ 7.29% (2013թ.՝ 8.49%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2013թ.՝ նույնպես):

24 Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ռեզիդենտ կազմակերպություններից ստացված արժեթղթեր	12,542,801	15,482,300
Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ	12,542,801	15,482,300

Նշված պարտավորությունները առաջացել են հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթերի ռեպո համաձայնագրերով վերագրավադրման հետևանքով: Տես ծանոթ. 17:

25 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ կառավարություն		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	26,618	159,989
Ստացված վարկեր	4,399,990	4,557,269
	4,426,608	4,717,258
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	19,635,149	21,357,759
Ժամկետային ավանդներ	19,043,206	20,730,646
	38,678,355	42,088,405
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	7,265,150	4,997,463
Ժամկետային ավանդներ	95,152,006	64,704,711
	102,417,156	69,702,174
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	145,522,119	116,507,837

Հաճախորդների ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույք:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորություններում ներառված է Համաշխարհային բանկի «Գյուղացիական բարեփոխումների» ծրագրի շրջանակներում և Գյուղացիական ֆինանսավորման կառույց ԾԻԳ-ից ներգրավված 791,490 հազար դրամ վարկը (2013թ.՝ 1,075,047 հազար դրամ), «Հազարամյակի Մարտահրավեր Հիմնադրամ-Հայաստան» ՊՈԱԿ-ից ներգրավված 67,178 հազար դրամ վարկը (2013թ.՝ 247,565 հազար դրամ), ինչպես նաև Գերմանա-Հայկական հիմնադրամի կողմից «Փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման» ծրագրի շրջանակում ստացված վարկերը 3,511,629 հազար դրամ գումարով (2013թ.՝ 3,196,449 հազար դրամ):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ավանդներում ներառված են ժամկետային ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված ակրեդիտիվների և երաշխիքների գծով 30,893,795 հազար դրամ գումարով (2013թ.՝ 34,680,265 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ տաս հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարը (ներառյալ փոխկապակցված անձինք, տեա ծանոթ. 31) կազմում է 41,678,242 հազար դրամ (2013թ.՝ 33,690,114 հազար դրամ) կամ հաճախորդներից ներգրավված միջոցների (բացառությամբ ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորությունների) ընդհանուր գումարի 29.5% (2013թ.՝ 30.1%):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով արդյունավետ տոկոսադրույքները տատանվում են 3-ից 17.23% (2013թ.՝ 3-ից 15.5%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 2.49-ից 10.47% (2013թ.՝ 3.44-ից 10.44%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2013թ.՝ նույնպես):

26 Ստորադաս փոխառություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստորադաս փոխառություն ՀՀ ԿԲ-ից	-	8,477,954
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	-	8,477,954

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է ՀՀ ԿԲ-ից ներգրավված 8,450,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով փոխառություն տարեկան 7.5% տոկոսադրույքով: Ստորադաս փոխառությունը մարվել է 2014թ.:

27 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վճարվելիք գումարներ	241,287	128,876
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	109,313	74,657
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	350,600	203,533
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	266,129	172,865
Պահուստներ	294,268	-
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	629	-
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	1,955	2,037
Գործառնական այլ պարտավորություններ	-	302,955
Այլ	56,414	130,978
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	619,395	608,835
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	969,995	812,368

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,037	2,119
Եկամտի ճանաչում (Ծանոթ.9)	(82)	(82)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,955	2,037

28 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2014	2013	2014	2013
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (Ծանոթ. 17)	12,542,801	15,482,300	12,505,820	15,166,128
Ներդրումային արժեթղթեր (Ծանոթ. 18)	8,613,978	9,528,273	8,232,164	9,324,640
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (Ծանոթ. 23)	21,156,779	25,010,573	20,737,984	24,490,768

29 Սեփական կապիտալ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 22,907,500 հազար դրամ (2013թ.՝ 17,500,000 հազար դրամ):

Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 35,000 սովորական բաժնետոմսերից յուրաքանչյուրը 654.5 հազար դրամ անվանական արժեքներով:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2014		2013	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնենասրվճարված կապիտալում	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնենասրվճարված կապիտալում
«ՔՐԻՍՏԻ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ	-	-	17,500,000	100%
Վիտալի Գրիգորյանց	22,907,500	100%	-	-
	22,907,500	100%	17,500,000	100%

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերը իրավունք ունի ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

2014թ. Բանկը ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 5,407,500 հազար դրամ գումարով (2013թ.՝ ավելացում չի եղել):

Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է բաժնետիրոջ կողմից ՀՀ դրամով և նա իրավունք ունի ստանալ շահաբաժին և բաշխել կապիտալը ՀՀ դրամով:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բաժնետիրական ընկերությունների մասին ՀՀ օրենքի, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս, քան բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

30 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտավորումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Դեկլարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե դեկլար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Դեկլարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի դեկլարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են՝

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված վարկային գծեր	7,574,899	4,694,542
Տրամադրված երաշխիքներ	21,376,978	18,048,213
	28,951,877	22,742,755
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորությունների պահուստ	(294,268)	-
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	28,657,609	22,742,755

Վարկային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ ֆինանսական միջոցների պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը լավագույնս ներկայացված է այս պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարում:

Այլ պահուստների շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	-	197,260
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	294,268	(197,260)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	294,268	-

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով՝ Բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով վարձակալում է շենք և տարածքներ: Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	74,542	33,921
1-5 տարի	238,285	62,572
5 տարուց ավելի	226,620	23,055
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	539,447	119,548

Պայմանագրային պարտավորություններ

Պայմանագրային պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթ. 19, 20-ում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն իրականացրել է աշխատակիցների ազնվության, շինությունների, փոխադրումների, կեղծված չեկերի, կեղծ արժեթղթերի և արժույթի, գրասենյակային պարունակության, համակարգչային հանցագործությունների, տնօրենի և պաշտոնատար անձանց պատասխանատվության և մասնագիտական պատասխանատվության ապահովագրություն:

Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2005թ. հունիսից Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու» մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 4,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 2,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սննկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի

ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է հանդիսանում ՌԴ քաղաքացի գործարար Վիտալի Սարգսի Գրիգորյանը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	-	225,199	-	-
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	-	360,000	-	1,288,021
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	-	(480,199)	-	(1,062,822)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	105,000	-	225,199
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
Վարկի մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	61,448	1,236,265	238,042	1,510,512
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	253,844	4,802,397	61,448	589,494
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(292,598)	(3,179,937)	(238,042)	(863,741)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, համախառն	22,694	2,858,725	61,448	1,236,265
Արժեզրկումից պահուստ	(227)	(28,587)	(614)	(12,363)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,467	2,830,138	60,834	1,223,902
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	26,579	-	43,501
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	20,930,246	36,031,245	958,244	10,302,139
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(20,780,811)	(35,378,769)	(958,244)	(10,319,061)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	149,435	679,055	-	26,579
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ	3,849	136,145	15,056	174,863
Տոկոսային ծախսեր	9,559	64,894	-	6,132
Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)	(387)	16,224	(1,766)	(2,742)

Տնօրեններին և ղեկավար անձնակազմի այլ անդամներին (և ընտանիքի անդամներին) տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերը ունեն 1-ից 9 տարի մարման ժամկետ և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 9-22% (2013թ.՝ 9-24%, 1-ից 13 տարի): Տնօրեններին տրամադրված վարկերը ապահովված են ոսկով, անշարժ գույքով, դրամական միջոցներով և այլ գույքով:

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	340,211	316,016
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	340,211	316,016

32 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես, օրինակ, վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ՝ անշարժ գույքի և բռնագանձված գույքի, գնահատման համար: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Բանկի ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

32.1 Իրական արժեքով չհափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ

				2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	30,712,361	-	30,712,361	30,712,361
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	2,657,160	-	2,657,160	2,657,160
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	196,920,540	-	196,920,540	196,920,540
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	635,326	-	635,326	635,326
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	82,171,310	-	82,171,310	82,171,310
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	145,522,119	-	145,522,119	145,522,119
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	350,600	-	350,600	350,600

Հազար ՀՀ դրամ

				2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	36,581,512	-	36,581,512	36,581,512
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	2,599,559	-	2,599,559	2,599,559
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	137,169,936	-	137,169,936	137,169,936
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	1,087,068	-	1,087,068	1,087,068
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	53,216,993	-	53,216,993	53,216,993
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	116,507,837	-	116,507,837	116,507,837
Ստորադաս փոխառություն	-	8,477,954	-	8,477,954	8,477,954
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	203,533	-	203,533	203,533

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ և ստորադաս փոխառություններ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և գեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք գեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 6.5% մինչև 24% տարեկան (2013թ. 5% մինչև 24% տարեկան):

Արժեգրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով գեղչված դրամական հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

32.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	535,130	-	-	535,130
Վաճառքի համար նատչելի ներդրումներ	-	144,218	-	144,218
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	21,156,779	-	21,156,779
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԸ	535,130	21,300,997	-	21,836,127
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ	-	12,542,801	-	12,542,801
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ	-	12,542,801	-	12,542,801
ԶՈՒՏ ԻՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔ	535,130	8,758,196	-	9,293,326

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	50,550	-	-	50,550
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	1,306	-	1,306
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	25,010,573	-	25,010,573
Ընդամենը	50,550	25,011,879	-	25,062,429
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ	-	15,482,300	-	15,482,300
Ընդամենը	-	15,482,300	-	15,482,300
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	50,550	9,529,579	-	9,580,129

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չգնանշվող բաժնետոմսեր

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չգնանշվող ներդրումներում չի կարող չափվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Մեփական կապիտալի այս ներդրումի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծանոթ. 18-ը:

32.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հող և շենքեր	-	-	7,574,519	7,574,519
Ընդամենը	-	-	7,574,519	7,574,519
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	7,574,519	7,574,519

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հող և շենքեր	-	-	7,572,786	7,572,786
Ընդամենը	-	-	7,572,786	7,572,786
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	7,572,786	7,572,786

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-րդում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբից մինչև վերջ կարելի է համաձայնեցնել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,572,786	7,572,786
Առք	1,733	1,733
	<u>7,574,519</u>	<u>7,574,519</u>
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>7,574,519</u>	<u>7,574,519</u>
ՁՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	<u>7,574,519</u>	<u>7,574,519</u>

Հազար ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,934,014	7,934,014
Առք	2,330	2,330
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված վնասներ	(952,836)	(952,836)
Վերագնահատման ճշգրտում	589,278	589,278
	<u>7,572,786</u>	<u>7,572,786</u>
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>7,572,786</u>	<u>7,572,786</u>
ՁՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	<u>7,572,786</u>	<u>7,572,786</u>

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որոնք արտացոլում են նմանատիպ գույքերի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում է վերոնշյալ հոդին հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը և ներկայիս օգտագործումը և այլն:

Հոդը և շենքերը վերագնահատվել են 2013թ.:

Նշանակալի չդիտարկվող ներդրումը՝ վերոնշյալ հոդին հատուկ գործոնների ճշգրտումն է: Այս ճշգրտումների ծավալն ու ուղղությունը կախված է դիտարկվող շուկայում նմանատիպ գույքի գործարքների քանակից և բնույթից, որոնք կիրառվում են որպես գնահատման մեկնարկային կետ: Չնայած նրան, որ այս ելակետային տվյալը սուբյեկտիվ դատողություն է, ղեկավարությունը գտնում է, որ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունները նյութապես ազդեցություն չեն ունենա ընդհանուր գնահատման վրա:

33 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է մամուստիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Հաշվանցված գումարներ		Չհաշվանցված գումարներ		Զուտ
	Համախառն ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավորություններ	Համախառն ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների հաշվանցում	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված ֆինանսական գործիքներ	
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.17)	14,952,546	-	14,952,546	(12,542,801)	2,409,745
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ.23)	(20,737,984)	-	(20,737,984)	21,156,779	418,795
Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Հաշվանցված գումարներ		Չհաշվանցված գումարներ		Զուտ
	Համախառն ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավորություններ	Համախառն ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների հաշվանցում	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված ֆինանսական գործիքներ	
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.17)	12,777,537	-	12,777,537	(15,482,300)	(2,704,763)
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ.23)	(24,490,768)	-	(24,490,768)	25,010,573	519,805

34 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է հիմնական ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չգեղջված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 35.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցախանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթաանդա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30,712,361	-	-	30,712,361	-	-	-	30,712,361
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ ի նկատմամբ	731,602	-	202,833	934,435	916,644	806,081	1,722,725	2,657,160
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	535,130	535,130	-	-	-	535,130
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներից	26,813,363	24,630,788	45,973,354	97,417,505	77,712,142	21,790,893	99,503,035	196,920,540
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	7,260	-	7,260	-	158,508	158,508	165,768
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	493,767	206,260	1,923,359	2,623,386	4,378,117	14,155,276	18,533,393	21,156,779
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	455,658	-	179,668	635,326	-	-	-	635,326
	59,206,751	24,844,308	48,814,344	132,865,403	83,006,903	36,910,758	119,917,661	252,783,064
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպություն- ների նկատմամբ	54,571,218	1,478,252	15,640,746	71,690,216	4,743,933	5,737,161	10,481,094	82,171,310
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	12,542,801	-	-	12,542,801	-	-	-	12,542,801
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	27,878,426	6,577,705	87,364,385	121,820,516	23,698,693	2,910	23,701,603	145,522,119
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	109,313	-	241,287	350,600	-	-	-	350,600
	95,101,758	8,055,957	103,246,418	206,404,133	28,442,626	5,740,071	34,182,697	240,586,830
Զուտ Դիրք	<u>(35,895,007)</u>	<u>16,788,351</u>	<u>(54,432,074)</u>	<u>(73,538,730)</u>	<u>54,564,277</u>	<u>31,170,687</u>	<u>85,734,964</u>	<u>12,196,234</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>(35,895,007)</u>	<u>(19,106,656)</u>	<u>(73,538,730)</u>		<u>(18,974,453)</u>	<u>12,196,234</u>		

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցափահանք և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	36,581,512	-	-	36,581,512	-	-	-	36,581,512
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,040,535	193,304	515,712	1,749,551	850,008	-	850,008	2,599,559
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	50,550	50,550	-	-	-	50,550
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	19,601,903	16,821,097	29,069,572	65,492,572	57,117,837	14,559,527	71,677,364	137,169,936
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	24,927	-	24,927	-	-	-	24,927
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	15,481,272	1,705,865	17,187,137	3,961,316	3,862,120	7,823,436	25,010,573
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	990,502	96,566	-	1,087,068	-	-	-	1,087,068
	58,214,452	32,617,166	31,341,699	122,173,317	61,929,161	18,421,647	80,350,808	202,524,125
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	29,268,050	2,561,658	4,808,613	36,638,321	12,581,020	3,997,652	16,578,672	53,216,993
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	-	7,825,694	7,656,606	15,482,300	-	-	-	15,482,300
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	32,297,978	5,722,048	55,315,725	93,335,751	19,715,392	3,456,694	23,172,086	116,507,837
Ստորադաս փոխառություն	-	-	8,477,954	8,477,954	-	-	-	8,477,954
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	203,533	-	-	203,533	-	-	-	203,533
	61,769,561	16,109,400	76,258,898	154,137,859	32,296,412	7,454,346	39,750,758	193,888,617
Զուտ Դիրք	<u>(3,555,109)</u>	<u>16,507,766</u>	<u>(44,917,199)</u>	<u>(31,964,542)</u>	<u>29,632,749</u>	<u>10,967,301</u>	<u>40,600,050</u>	<u>8,635,508</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>(3,555,109)</u>	<u>12,952,657</u>	<u>(31,964,542)</u>		<u>(2,331,793)</u>	<u>8,635,508</u>		

35 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, հիմնական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Բանկի ֆինանսական վիճակի բարելավմանը և հեղինակության բարձրացմանը:

Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականության հիմնական նպատակներն են բացահայտել, գնահատել և կառավարելի դարձնել բոլոր այն հնարավոր ռիսկերը, որոնք անմիջականորեն առնչվում են Բանկի գործունեության հետ, օժանդակել Բանկի ղեկավարությանը կայացնել հնարավորինս օպտիմալ որոշումներ, նպաստել Բանկի գործունեության ռազմավարական և մարտավարական իրատեսական պլանավորմանը, հաշվի առնելով ռիսկ/եկամտաբերություն ընդունելի հարաբերակցության սկզբունքները՝ ստանձնել կառավարելի ռիսկեր, սահմանել ռեսուրսների տեղաբաշխման նախընտրելի ոլորտները, ապահովել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված նորմատիվների, ինչպես նաև Բանկի կողմից սահմանված ներքանկային նորմատիվների պահպանումը:

Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը բխում է հետևյալ հիմնական սկզբունքներից.

- ✓ Ռիսկերի կառավարումը պետք է լինի կանխարգելիչ և հիմնավորված.
- ✓ Ռիսկերը պետք է հնարավորինս ամբողջությամբ բացահայտվեն, օբյեկտիվորեն գնահատվեն և արդյունավետորեն կառավարվեն.
- ✓ Բացահայտված ռիսկերին արձագանքելիս ռիսկերի կառավարման/հսկողության ծախսերը և անցանկալի զեպքերի ի հայտ գալու հետևանքները պետք է կշռվեն ռիսկի նվազեցման արդյունքում ակնկալվող օգուտների հետ.
- ✓ Ռիսկերի կառավարումը կարող է ներառել այնպիսի մոտեցումներ, ինչպիսիք են՝ ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված ընթացակարգերը, ռիսկի փոխանցումը երրորդ անձանց, օրինակ՝ ապահովագրության միջոցով, և ռիսկերի ընդունումը, երբ դրանց նվազեցման ծախսերը գերազանցում են գնահատված կորուստները կամ դրանց նվազեցումը գործնականորեն անհնար է: Այս նպատակով սահմանվում է ռիսկի ընդունելի մակարդակը:

Բանկի ռիսկերի բացահայտումը, չափումը, վերահսկումը և մոնիտորինգը կրում են պարբերական և շարունակական բնույթ: Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը թույլ է տալիս հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստների բացառման կամ դրանց նվազագույնի հասցնելու միջոցով արդյունավետ կառավարել Բանկի և Բանկի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը՝ ապահովելով շահութաբերության, իրացվելիության և վճարունակության ընդունելի մակարդակ:

Բանկում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով նկարագրված բոլոր բիզնես գործընթացների, վերջիններիս գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի միջոցով:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Բանկում պատշաճ ռիսկերի կառավարման համակարգի ձևավորման, կենսագործունեության և արդյունավետության համար պատասխանատու են Բանկի խորհուրդը, Վարչությունն ու Վարչության նախագահը, Բանկի ղեկավարները՝ ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված իրենց պարտականությունների շրջանակներում:

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով և Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Բանկում ռիսկերի կառավարման քաղաքականության իրականացման համար պատասխանատու են Բանկի Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը և Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման կողմից շարունակաբար վերահսկվում են Բանկի ստանձնած ռիսկերի մակարդակները և դրանց գծով նախանշված սահմանաչափերի պահպանումը, տարբեր սթրես-թեստերի իրականացման միջոցով գնահատվում են հնարավոր ռիսկերի ազդեցությունը Բանկի գործունեության վրա:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման (նաև այլ շահագրգիռ ստորաբաժանումների) կողմից ներկայացվող Բանկի գործունեությանն առնչվող ռիսկերի վերաբերյալ հաշվետվությունները, վերլուծություններն ու առաջարկությունները քննարկվում են Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովի նիստերին և ներկայացվում են Բանկի վարչությանը՝ համապատասխան որոշում ընդունելու նպատակով:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի վարչության կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը և արդյունավետությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի վարչության անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի խորհուրդ:

Ռիսկերի բնորոշում և գնահատում

Կախված տարատեսակ գործոններից՝ Բանկը նպատակահարմար է գտնում բանկային ռիսկերը բաժանել արտաքին և ներքին ռիսկերի:

Արտաքին ռիսկերն են՝ երկրի, գնային, մրցակցային և ֆորսմաժորային ռիսկերը:

Ներքին ռիսկերն են՝ վարկային, իրացվելիության, տոկոսադրույքի, արտարժույթային, գործառնական, անձնակազմի և փողերի լվացման ռիսկերը:

Երկրի ռիսկ

Երկրի ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով միջազգային վարկանիշային գործակալությունների (Moody's, S&P, Fitch) կողմից միջազգային բանկերին և կազմակերպություններին շնորհված վարկանիշներից: Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը կատարում է Բանկի կոնտրադենտ արտասահմանյան բանկերի վարկանիշների պարբերական մոնիտորինգ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում՝ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում, հնարավոր կորուստների գնահատում ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես թեստերի միջոցով, ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ արժեթղթերով գործառնության տեսակի, ըստ դիվերի, ըստ թողարկողի) սահմանում:

Մրցակցային ռիսկ

Մրցակցային ռիսկի կառավարումը Բանկում իրականացվում է բիզնես ստորաբաժանումների և Մարքեթինգային հետազոտությունների բաժնի կողմից, պարբերաբար պարբերաբար իրականացվող Բանկի և այլ բանկերի կողմից առաջարկվող ծառայությունների տեսականու և պայմանների համեմատության միջոցով:

Ֆորսմաժորային ռիսկ

ISO 27001-2005-ի պահանջներին համապատասխան Բանկն ունի սերվերային պահուստային կենտրոն: Կենտրոնի տեղակայվածությունը Բանկի գլխավոր գրասենյակից դուրս, հեռու տարածքում, թույլ կտա ապահովել Բանկի գործունեությունը ֆորսմաժորային իրավիճակների ժամանակ:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկերի կառավարման գլխավոր խնդիրը Բանկի համար հանդիսանում է վարկային ռիսկերի ժամանակին բացահայտումը, գնահատումը և դրանց նվազեցման ուղղությամբ համապատասխան քայլերի իրականացումը:

Բանկում վարկային ռիսկը գնահատվում է ինչպես յուրաքանչյուր վարկառուի, այնպես էլ ամբողջ վարկային պորտֆելի գծով: Բանկի կողմից մշակված համապատասխան մեթոդաբանության համաձայն՝ նախքան վարկի տրամադրումը, գնահատվում է պոտենցիալ վարկառուի վարկունակությունը: Վարկային ռիսկի կանխարգելման տեսանկյունից, վարկավորման ժամանակ էապես կարևորվում է այնպիսի սկզբունքների պահպանումը, ինչպիսիք են վարկի ապահովվածությունն ու նպատակայնությունը: Վարկի տրամադրումից հետո, վարկային պայմանագրի գործողության ամբողջ ընթացքում, Բանկի կողմից իրականացվում է վարկի մոնիթորինգ՝ վարկառուի վճարունակությունը և վարկի ապահովվածությունը պարբերաբար գնահատելու և հնարավոր վարկային ռիսկի զսպման ուղղությամբ համապատասխան քայլեր ձեռնարկելու նպատակով: Պարբերաբար վերլուծության է ենթարկվում նաև Բանկի ընդհանուր վարկային պորտֆելը ըստ տնտեսության ճյուղերի, հաճախորդների և վարկատեսակների՝ պորտֆելի ռիվերսիֆիկացիան և որակը ապահովելու նպատակով:

Վարկային ռիսկի զսպման գործում Բանկում խիստ կարևորվում է նաև Վարկային կոմիտեի գործունեությունը: Վարկային կոմիտեն հանդիսանում է Բանկի վարկային քաղաքականությունն իրականացնող մարմին, որի նպատակն է Բանկի վարկային գործունեության կառավարումը և որակյալ վարկային պորտֆելի ձևավորումը: Վարկային կոմիտեի հիմնական խնդիրն է կայացնել վարկային ռիսկ պարունակող գործարքների իրականացման և սպասարկման հետ կապված մասնագիտական կոլեգիալ արձանագրային կամ վերջնական որոշում:

Իրացվելիության ռիսկ

Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է՝ ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ:

Բանկում սահուն իրացվելիության ապահովման և իրացվելիության ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պասիվների փոխհամաձայնեցված կառավարում՝ ապահովելով.

- ✓ բարձր իրացվելի ակտիվների բավարար առկայություն,
- ✓ ռեսուրսների կայունություն,
- ✓ ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ընդունելի սահմանաչափեր,
- ✓ արտաքին աղբյուրներից միջոցներ ներգրավելու հնարավորություններ:

Բանկում իրացվելիության կառավարման ճիշտ որոշումներ ընդունելու գործում հատկապես կարևորվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը, որն իրականացվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների (GAP) հաշվարկման մոդելով՝ ակնթարթային (ցպահանջ) և կուտակային տարանջատումներով: Ակնթարթային իրացվելիությունը հաշվարկվում է ամենօրյա կտրվածքով՝ իրավիճակային ճիշտ որոշումներ կայացնելու նպատակով:

35.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք կապված են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրման, ինչպես նաև ներդրումային գործունեության հետ: Ռիսկն առկա է նաև մի շարք հետհաշվեկշռային հոդվածներում: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից: Համապատասխան հաշվետվություններն ու վերլուծությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Վարչությանը:

Բանկում վարկային ռիսկը կառավարվում է համաձայն Բանկի վարկային քաղաքականության և ոլորտը կարգավորող այլ ներքին իրավական ակտերի: Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից կատարվում է վարկային պորտֆելի օրական կտրվածքով մոնիտորինգ, կառուցված շարքերի հիման վրա վարկային պորտֆելի դինամիկայի հաշվարկ և պորտֆելի որակի վերլուծություն ըստ պորտֆելի ու մասնաճյուղերի, ինչի հիման վրա կատարվում են վարկային պորտֆելի որակական ցուցանիշների կանխատեսումներ: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը իրականացնում է նաև որոշ վարկատեսակների վարկերի մոնիտորինգ հաստատված ընթացակարգերով, իսկ հարկ եղած դեպքում այլ վարկեր ելնելով վարկառուի վարկունակության վատթարացումից: Բանկի տրամադրվող վարկերը հաստատվում են նաև ռիսկերի վարչության կողմից ներքին իրավական ակտերի պահանջների համաձայն նվազեցնելով վարկային ռիսկը:

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

35.1.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեզմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեզմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ	ՏՀԶԿ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,911,333	2,652,358	148,670	30,712,361
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,339,477	707,198	610,485	2,657,160
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	535,130	-	-	535,130
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	167,322,074	1,357,367	28,241,099	196,920,540
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	154,221	11,547	-	165,768
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	21,156,779	-	-	21,156,779
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	379,498	11,965	243,863	635,326
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	218,798,512	4,740,435	29,244,117	252,783,064
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	167,703,452	3,226,349	31,594,324	202,524,125

Ակտիվները դասակարգվում են՝ հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակեր- պություններ	Արդյունա- բերություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Սպառո- ղական ուլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30,712,361	-	-	-	-	-	-	-	30,712,361
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպություն- ների նկատմամբ	2,657,160	-	-	-	-	-	-	-	2,657,160
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	535,130	-	-	-	-	-	-	-	535,130
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	33,273,823	4,650,669	16,896,814	40,860,821	35,135,028	13,386,982	52,716,403	196,920,540
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	21,550	-	-	-	-	-	-	144,218	165,768
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	21,156,779	-	-	-	-	-	-	-	21,156,779
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	635,326	635,326
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	55,082,980	33,273,823	4,650,669	16,896,814	40,860,821	35,135,028	13,386,982	53,495,947	252,783,064
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	64,191,644	25,017,763	3,767,087	13,446,307	35,672,018	20,366,898	13,980,974	26,081,434	202,524,125

35.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են եռամսյակային կտրվածքով Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի գծով վարկային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտաբժության ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և դեբիտորական պարտքերը,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	43,252,386	21,749,485
Ոսկի	17,475,319	7,205,672
Արժեթղթեր	21,611,130	6,673,256
Կազմակերպությունների երաշխիքներ	67,732,015	41,856,747
Մեքենաներ	523,084	15,962,306
Կանխիկ դրամական միջոցներ	34,584,240	34,680,265
Պաշարներ	4,759,602	4,824,520
Այլ գրավ	11,533,592	8,887,524
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին (համախառն)	201,471,368	141,839,775

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Մակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

35.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխառության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարումնականության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխառությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Չարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխառություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
	%	%
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ		
Արդյունաբերություն	-	0.1
Գյուղատնտեսություն	5.3	0.7
Շինարարություն	-	0.2
Առևտուր	0.2	-
Սպառողական	-	-
Հիփոթեքային	-	0.1
Այլ	-	-

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխառությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ					
Արդյունաբերություն	902	-	-	9,860,301	9,861,203
Գյուղատնտեսություն	140,552	23,676	13,810	794,115	972,153
Շինարարություն	282,132	12,761	-	2,880,113	3,175,006
Առևտուր	17,812	160,515	43,693	1,581,152	1,803,172
Սպառողական	573,023	234,516	167,885	4,566,559	5,541,983
Հիփոթեքային	153,814	68,326	66,950	614,550	903,640
Այլ	545	4,463	2,507	6,857,010	6,864,525
Ընդամենը	1,168,780	504,257	294,845	27,153,800	29,121,682

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ					
Արդյունաբերություն	25,548	44,028	45,738	3,603,815	3,719,129
Գյուղատնտեսություն	28,711	28,650	59,776	666,645	783,782
Շինարարություն	-	2,776	-	454,366	457,142
Առևտուր	360,346	35,940	17,373	5,904,209	6,317,868
Սպառողական	433,698	516,863	152,692	3,563,852	4,667,105
Հիփոթեքային	147,407	62,424	37,550	450,187	697,568
Այլ	-	96,878	-	244,765	341,643
Ընդամենը	995,710	787,559	313,129	14,887,839	16,984,237

35.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ:

35.2.1 Շուկայական ռիսկ՝ Առևտրային պորտֆել

Առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթերի ռիսկը հաշվարկելու համար Բանկի կողմից կիրառվում են Բազել 2-ի տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման մեթոդները և մոտեցումները: Համաձայն դրանց տոկոսադրույքի ռիսկը սահմանվում է որպես տոկոսադրույքի հատուկ և ընդհանուր ռիսկերի հանրագումար:

Տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի դիրքերը հաշվարկվում են ներքոհիշյալ սկզբունքներով խմբավորված պարտքային արժեթղթերի նկատմամբ: Միևնույն դիրքերի հաշվարկին մասնակցող պարտքային արժեթղթերը պետք է.

- թողարկված լինեն միևնույն անձի կողմից, և
- արտահայտված լինեն միևնույն արժույթով, և
- ունենան միևնույն եկամտաբերությունը, կամ եկամտաբերությունների միջև տարբերությունը չպետք է գերազանցի 0.2 տոկոսային կետը:

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկ

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկման նպատակով իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկ: Դիրքերի հաշվարկից հետո հաշվարկվում է պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը: Համախառն դիրքի հաշվարկում պարտքային արժեթղթերը տարբերակված կշիռներով ընդգրկելու նպատակով դասակարգվում են հետևյալ դասերի՝

- պետական պարտքային արժեթղթեր
- հուսալի պարտքային արժեթղթեր
- այլ պարտքային արժեթղթեր:

Տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկի հաշվարկ

Տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկի հաշվարկման նպատակով մույնպես իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկ: Ընդ որում, պարտքային արժեթղթերի համախառն գուտ դիրքը հաշվարկվում է որպես պարտքային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) տարբերություն: Պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկից հետո պարտքային արժեթղթերի երկար կամ կարճ դիրքերը բաշխվում են մինչև մարումը ընկած ժամանակաշրջաններում՝ համապատասխան կշիռներով: Մինչև մարումը ընկած յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի համար պարտքային արժեթղթերի նվազագույն դիրքը տվյալ ժամանակաշրջանի բոլոր երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) նվազագույն մեծությունն է: Կախված ժամկետայնությունից բոլոր արժեթղթերը բաժանվում են ըստ համապատասխան գոտիների:

Տվյալ օրվա տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկը ներքոհիշյալ մեծությունների հանրագումարն է.

- մինչև մարումն ընկած յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի նվազագույն դիրքի 10 տոկոս,
- առաջին գոտու նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- երկրորդ գոտու նվազագույն դիրքի 30 տոկոս,
- երրորդ գոտու նվազագույն դիրքի 30 տոկոս,
- առաջին և երկրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- երկրորդ և երրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- առաջին և երրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 150 տոկոս,
- պարտքային արժեթղթերի համախառն գուտ դիրքի 100 տոկոս:

Այն օրերին, երբ բանկի հաշվեկշիռը փոփոխություններ չի կրել (ներառյալ՝ ոչ աշխատանքային օրերը), օրական տվյալների հաշվարկում ընդգրկվում են նախորդ օրվա տվյալները:

35.2.2 Շուկայական ռիսկ՝ Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման խնդիրն է՝ պահպանել ակտիվների ու պարտավորությունների տոկոսադրույքների սպրեդի և զուտ տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակները: Տոկոսադրույքի ռիսկի զսպման նպատակով Բանկում գործում են ակտիվների և պարտավորությունների գնագոյացման (տոկոսադրույքների սահմանման) հատուկ մշակված մեխանիզմներ:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման հիմքում ընկած է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքի (GAP) հաշվարկման մոդելը, որը թույլ է տալիս գնահատել տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը Բանկի սպասվող զուտ տոկոսային եկամտի վրա: Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկը գնահատվում է նաև դյուրացիայի մոդելով, որը ցույց է տալիս տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը՝ հաշվի առնելով ներգրավված պարտավորությունների և տեղաբաշխված ակտիվների ժամկետայնության անհամապատասխանությունը:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժույթային ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով ստանդարտ և ՎաՌ՝ մեթոդաբանություններից: Օրական կտրվածքով կատարվում է արտարժույթային կուրսերի մոնիթորինգ, որի հիման վրա ամսվա վերջին գալիք ամսվա համար կատարվում է արտարժույթային փոխարժեքների կանխատեսում: Վարչությունը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատում մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված կապիտալի գործիքների իրական արժեքի փոփոխման հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս մինչև հարկումը	Ազդեցությունը շահույթի վրա	Ազդեցությունը կապիտալի վրա	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս մինչև հարկումը	Ազդեցությունը շահույթի վրա	Ազդեցությունը կապիտալի վրա
ԱՄՆ դոլար	+5	947	947	+5	31,597	25,278
ԱՄՆ դոլար	-5	(947)	(947)	-5	(31,597)	(25,278)
Եվրո	+8	4	4	+8	(4,398)	(3,518)
Եվրո	-8	(4)	(4)	-8	4,398	3,518

Բանկի արտաբաժնի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	25,417,688	5,062,891	231,782	30,712,361
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	466,856	1,586,194	604,110	2,657,160
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	535,130	-	535,130
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	82,450,063	114,389,578	80,899	196,920,540
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	154,311	11,457	-	165,768
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	21,156,779	-	-	21,156,779
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	419,051	57,896	158,379	635,326
	130,064,748	121,643,146	1,075,170	252,783,064
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	68,148,880	14,022,430	-	82,171,310
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	12,542,801	-	-	12,542,801
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	36,697,117	107,585,487	1,239,515	145,522,119
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	296,379	54,221	-	350,600
	117,685,177	121,662,138	1,239,515	240,586,830
Ձուտ դիրք 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,379,571	(18,992)	(164,345)	12,196,234
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին	18,861,390	9,796,156	63	28,657,609
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	102,147,134	99,743,869	633,122	202,524,125
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	94,910,302	98,430,732	547,583	193,888,617
Ձուտ դիրք 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,236,832	1,313,137	85,539	8,635,508
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ին	14,138,750	8,603,947	58	22,742,755

Ազատ փոխարկելի արտաբաժնի ռիսկի վերլուծությունն հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

35.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի գսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն

անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 20%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.	Աուդիտ չարված	
	2014, %	2013, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	16.05	21.41
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	76.27	134.17

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների:

Ստորև ներկայացվում է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չգեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 34-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակեր- պությունների նկատմամբ	54,662,880	1,479,215	16,089,461	6,131,420	8,316,599	86,679,575
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	12,542,801	-	-	-	-	12,542,801
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	27,909,386	6,757,684	92,461,922	26,883,622	4,450	154,017,064
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	109,313	-	241,287	-	-	350,600
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	95,224,380	8,236,899	108,792,670	33,015,042	8,321,049	253,590,040
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	-	-	4,749,700	-	-	4,749,700
Արտահոսք	-	-	(5,525,639)	-	-	(5,525,639)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,423,468	3,442,442	13,785,975	9,997,191	8,533	28,657,609
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ , 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	61,850,889	16,229,724	80,248,018	36,740,215	10,900,985	205,969,831
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	-	-	2,078,750	-	-	2,078,750
Արտահոսք	-	-	(2,028,200)	-	-	(2,028,200)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,313,692	2,197,903	9,275,029	5,945,631	10,500	22,742,755

Բանկը ներգրավել է էական գումարներով միջոցներ բաժնետերերից և կապակցված կողմերից: Նշված գումարների ցանկացած էական վերադարձ կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա: Բանկի ղեկավարությունը վստահ է, որ ֆինանսավորման ներկայիս մակարդակը կապահպանվի տեսանելի ապագայում, և միջոցների վերադարձի դեպքում նա կտեղեկացվի նախապես, ինչը հնարավորություն կտա Բանկին ժամանակին իրացնելու իր իրացվելի միջոցները և վերադարձնելու պարտքը:

35.4 Գործառնական ռիսկ

Բանկում գործառնական ռիսկերի կառավարման նպատակով աշխատանքային գործընթացներում, գործառնություններում և գործառույթներում ներդրված են ներքին հսկողության համապատասխան մեխանիզմներ:

Գործառնական ռիսկերից հնարավորինս խուսափելու համար Բանկում խիստ կարևորվում է առանցքային աշխատատեղերում գործառնությունների իրականացումը առնվազն «երկու անձի» սկզբունքով, ընթացակարգերի գրավոր սահմանումը, աշխատակիցների իրավասությունների հստակ տարանջատումն ու աշխատանքային պարտականությունների գրավոր ֆիքսումը:

Վերջինիս պատշաճ ապահովումը հանդիսանում է նաև ISO 9001:2008 որակի կառավարման միջազգային ստանդարտների պահանջ, ուստի, Բանկի բոլոր կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումների կանոնակարգերում հստակեցված են ստորաբաժանման յուրաքանչյուր աշխատատեղի նկարագիրը, աշխատակցի իրավունքները, պարտականությունները և պարտավորությունները:

Գործառնական ռիսկի առաջացման տեսանկյունից խիստ կարևորվում է նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների անխափան գործունեության պատշաճ ապահովումը:

Անձնակազմի ռիսկ

Անձնակազմի ռիսկը կառավարվում է Մարդկային ռեսուրսների կառավարման վարչության և Ուսումնական կենտրոնի կողմից: Մարդկային ռեսուրսների կառավարման վարչությունը պարբերաբար իրականացնում է ՀՀ բանկային համակարգում աշխատատեղերի և դրանց պայմանների ուսումնասիրություն, իսկ Ուսումնական կենտրոնը կազմակերպում է աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների բարձրացմանն ուղղված դասընթացներ՝ ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին ռեսուրսների հաշվին:

Փողերի լվացման ռիսկ

Փողերի լվացման ռիսկի կառավարումը իրականացվում է Ներքին դիտարկումների բաժնի կողմից, որը գործում է փողերի լվացման դեմ պայքարի օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

36 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով 1988թ. Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր

թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիմնական կապիտալ	24,688,737	20,137,168
Լրացուցիչ կապիտալ	844,759	1,189,428
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	25,533,496	21,326,596
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	193,089,685	171,216,186
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	13.22%	12.46%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շուկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2014թ. որոշում է կայացրել Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել՝

- 1) մինչև 2017 թվականի հունվարի 1-ը՝ 5,000,000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ,
- 2) նոր ստեղծվող բանկերի համար՝ մինչև 2017 թվականի հունվարի 1-ը 30,000,000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ,
- 3) 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո՝ բանկի և նոր ստեղծվող բանկերի համար՝ 30,000,000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

Grant Thornton

www.grantthornton.am

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ՀԱՅԲԻՉՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ
բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2015թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Grant Thornton

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրասր Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երեւան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը և խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերության՝ (այսուհետև՝ «Բանկ») կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը

կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ աուդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և դեկլարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերության՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Գագիկ Գյուլբուդադյան
Տնօրեն-բաժնետեր

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
15 ապրիլի 2016թ.
ք. Երևան

Վահագն Փայան
Աուդիտի ղեկավար

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	26,560,094	19,963,393
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(19,532,662)	(14,644,628)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		7,027,432	5,318,765
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	2,346,183	1,932,257
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(676,735)	(571,819)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		1,669,448	1,360,438
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	1,494,738	1,378,532
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտաբաժնային փոխարկումներից զուտ վնաս		(219,683)	(660,302)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ շահույթ		785	55,984
Այլ եկամուտներ	9	1,504,848	1,233,006
Արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում	10	(3,919,814)	1,337,283
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(3,048,924)	(2,742,008)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	19	(762,019)	(754,384)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	20	(73,636)	(52,197)
Այլ ծախսեր	12	(2,129,249)	(2,059,392)
Շահույթ մինչև հարկումը		1,543,926	4,415,725
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(300,148)	(967,169)
Տարվա շահույթ		1,243,778	3,448,556
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Դրդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս		(215,364)	(952,364)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ		(19,082)	(52,925)
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		46,889	201,058
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(187,557)	(804,231)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		1,056,221	2,644,325

7-ից 69 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	24,110,724	30,712,361
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	6,107,036	2,657,160
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16	6,360	535,130
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	17	217,937,837	196,920,540
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	18	1,733,061	165,768
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	27	21,473,387	21,156,779
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով		450,462	-
Հիմնական միջոցներ	19	8,952,917	9,127,384
Ոչ նյութական ակտիվներ	20	2,017,080	1,613,646
Հետաձգված հարկային ակտիվ	13	222,195	183,789
Բռնագանձված ակտիվներ	21	5,155,015	4,945,324
Այլ ակտիվներ	22	1,974,466	1,368,774
Ընդամենը ակտիվներ		290,140,540	269,386,655
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	16	14,672	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	64,730,346	82,171,310
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	24	12,467,687	12,542,801
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	25	183,632,936	145,522,119
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		-	615,451
Այլ պարտավորություններ	26	673,699	969,995
Ընդամենը պարտավորություններ		261,519,340	241,821,676
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	28	22,907,500	22,907,500
Գլխավոր պահուստ		576,319	403,892
Այլ պահուստներ		603,784	791,341
Զբաղիչված շահույթ		4,533,597	3,462,246
Ընդամենը սեփական կապիտալ		28,621,200	27,564,979
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		290,140,540	269,386,655

Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներկայացված 3-ից 69 էջերում, ստորագրվել են Բանկի Վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2016թ. ապրիլի 15-ին:

Արսեն Միքայելյան
Վարչության նախագահ

Եսարինե Մարգարյան
Գլխավոր հաշվապահ

7-ից 69 էջերում ներկայացված ծանոթագրություններում ներկայացված են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասեր:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների զոտվ վերագնա- հատման պահուստ	Հիմնական միջոցների զոտվ վերագնա- հատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2014թ. հունվար 1-ի դրությամբ	17,500,000	309,357	1,124,150	471,422	5,515,725	24,920,654
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	5,407,500	-	-	-	(5,407,500)	-
Հատկացում պահուստին	-	94,535	-	-	(94,535)	-
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	5,407,500	94,535	-	-	(5,502,035)	-
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	3,448,556	3,448,556
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	(952,364)	-	-	(952,364)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցած զուտ օգուտ	-	-	(52,925)	-	-	(52,925)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	201,058	-	-	201,058
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(804,231)	-	3,448,556	2,644,325
Հաշվեկշիռը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,907,500	403,892	319,919	471,422	3,462,246	27,564,979
Հատկացում պահուստին	-	172,427	-	-	(172,427)	-
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	172,427	-	-	(172,427)	-
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1,243,778	1,243,778
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	(215,364)	-	-	(215,364)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցած զուտ օգուտ	-	-	(19,082)	-	-	(19,082)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	46,889	-	-	46,889
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(187,557)	-	1,243,778	1,056,221
Հաշվեկշիռը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,907,500	576,319	132,362	471,422	4,533,597	28,621,200

7-ից 69 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	1,543,926	4,415,725
<i>Եզրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	835,655	806,581
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ	(17,535)	(25,458)
Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)	3,919,814	(1,337,283)
Առևտրային գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ օգուտ	(117,782)	(476,061)
Ստացվելիք տոկոսներ	(5,503,230)	(6,043,282)
Վճարվելիք տոկոսներ	665,371	438,440
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումից զուտ վնաս	219,683	660,302
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	1,545,902	(1,561,036)
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(3,445,332)	111,405
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	646,552	-
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	27,929	2,848,505
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(18,528,365)	(36,435,194)
Բռնագանձված ակտիվներ	(209,691)	-
Այլ ակտիվներ	(1,065,991)	628,771
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	14,672	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(2,822,621)	(3,752,784)
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	136,143	(2,939,499)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	36,430,154	13,769,444
Այլ պարտավորություններ	(40,374)	448,749
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	12,688,978	(26,881,639)
Վճարված շահութահարկ	(1,357,578)	(276,084)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	11,331,400	(27,157,723)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(1,757,333)	(133,878)
Հիմնական միջոցների առք	(617,396)	(663,137)
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(477,070)	(321,035)
Հիմնական միջոցների վաճառք	47,379	-
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(2,804,420)	(1,118,050)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ֆինանս. կազմակերպ. վարկերի ստացում/(մարում)	(14,776,947)	30,812,618
Ստորադաս փոխառության մարում	-	(8,337,579)
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(14,776,947)	22,475,039
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում	(6,249,967)	(5,800,734)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	30,712,361	36,581,512
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(351,670)	(68,417)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 14)	24,110,724	30,712,361
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	21,056,864	13,920,111
Վճարված տոկոսներ	(18,867,291)	(14,206,188)

7-ից 69 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերությունը (նախկին «Հայինվեստբանկ ՓԲԸ») (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնադրվել է 1991թ. և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 1991 թվականի դեկտեմբերի 10-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N40 արտոնագրային համարով:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card, Visa International քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 20 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 21 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 7 մասնաճյուղ՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Նալբանդյան 48:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները, պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը այն հինական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2015թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել: Չնայած ներքոհիշյալ ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2015թ.՝ դրանք որևէ էական ազդեցություն չունեն Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *ՖՀՄՍ 2010-2012թթ. տարեկան բարեփոխումներ*
- *ՖՀՄՍ 2011-2013թթ. տարեկան բարեփոխումներ*

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՄՍԽ-ն վերջերս թողարկել է *ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (2014)*՝ ներկայացնելով իր նախագծի ավարտը, փոխարինելու *ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»*: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՄՍ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման նոր «սպասվող վարկային կորուստ» մոդելը: ՖՀՄՍ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց:

Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՍ 15, Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

ՖՀՄՍ 15-ը ներկայացնում է հասույթի ճանաչման նոր պահանջներ՝ փոխարինելով *ՀՀՄՍ 18 «Հասույթ»*, *ՀՀՄՍ 11 «Կառուցման պայմանագրեր»* և որոշ հասույթի հետ կապված մեկնաբանություններ: Նոր ստանդարտը սահմանում է հսկողության վրա հիմնված հասույթի ճանաչման մոդել և տրամադրում է հավելյալ ուղղորդում մանրամասնորեն չլուսաբանված տարբեր բնագավառներում գործող ՖՀՄՍ-ների ներքո, այդ թվում, թե պայմանավորվածությունների համար ինչպես հաշվառել բազմաթիվ կատարողական պարտավորությունները, փոփոխական գնագոյացումը, հաճախորդների փոխհատուցման իրավունքները, մատակարարների հետգնման տարբերակները և այլ ընդհանուր բարդություններ:

ՖՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ է մտնում 2017թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններում: Բանկի ղեկավարությունը դեռ չի գնահատել ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հետևյալ նոր և փոփոխված ստանդարտները, բարեփոխումները հավանաբար նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա.

- *ՖՀՄՄ 14 հաշիվների կանոնավոր հետաձգում*
- *Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում (ՀՀՄՄ 38 և ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)*
- *2012-2014թթ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափանիշներով*
- *Ներդրումային ընկերություններ. Համախմբման բացառությունների կիրառումը (ՖՀՄՄ 10, ՖՀՄՄ 12 և ՀՀՄՄ 28 փոփոխություններ)*
- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ)*

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման

ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է: Շահաբաժիններից եկամուտը ՀՀ հարկային օրենսդրությամբ հարկման ենթակա չէ:

Զուտ առևտրային եկամուտ

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթի՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսիք են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	483.75	474.97
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	528.69	577.47

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ

կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռք բերման օրից 90 օր է, որոնք հեշտությամբ փոխարկելի են հայտնի կանխիկ գումարների, և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված հաշիվներ: Բանկերին և այլ ֆինանսական հաստատություններին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած

ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ կատեգորիաների.

- ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Իրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյուաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են

Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեքը կմնա ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեքը կմնա ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեքը կմնա ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեքը կմնա պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Բանկը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեքը կմնա պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեքը կմնա է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքը կմնա գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեքը կմնա կորուստների հակադարձում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեքը կմնա կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեկշռվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.11 Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության սկզբում Բանկը ֆինանսական վարձակալությամբ տրամադրած ակտիվները հաշվառում է ներդրումների գուտ գումարով: Այս գործառնությունները ներկայացվում են որպես հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ: Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի անփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված գուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Երբ վարձակալման պայմանագրերի դադարեցման արդյունքում Բանկի տիրապետության տակ է անցնում գրավի առարկան, այդ ակտիվները չափվում են իրացման գուտ արժեքի և պատմական ամորտիզացված արժեքների նվազագույնով:

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ շինությունների:

Բանկի շենքերը ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.33
Համակարգիչներ	3	33.3
Բանկոմատներ	10	10
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Սարքավորումներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետ: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մատվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Շինությունները վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 3-5 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և/կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 15 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի

հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

4.15 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.16 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների սպաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտատվանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.18 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.19 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Զբաղիսկած շահույթ

Զբաղիսկած շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաղիսկած շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինները վճարվում են հարկված շահույթից և ՀՀ հարկային օրենսդրության համաձայն՝ հարկման ենթակա չեն:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.20 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են գուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 31):

Ներդրումային արժեքի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեքի դասակարգում են ՀՀ պետական (գանձապետական) պարտատոմսերը և ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեքի դասակարգումը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է համապատասխանաբար ֆինանսական արդյունքում և այլ համապարփակ եկամուտներում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված մման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից

կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Ածանցյալ գործիքներ

Ակտիվ շուկայում չհաշվառվող ֆինանսական ածանցյալ գործիքների իրական արժեքները սահմանվում են գնահատման մեթոդների կիրառմամբ: Ածանցյալ գործիքների գնահատումը ներառվում է մեկ արժույթային տոկոսադրույքի սվոփի, բազմարժույթային տոկոսադրույքի սվոփի գործարքներում և փոխարժեքի ֆորվարդային պայմանագրերում: Այս գործարքների իրական արժեքը սահմանվում է որպես հաստատուն դեբիտորական պարտքերի և լոգացող պարտավորության ներկա արժեքների միջև տարբերություն կամ հակառակը: Եթե գնահատման մեթոդները կիրառվում են իրական արժեքը սահմանելու համար, դրանք հաստատվում կամ պարբերաբար վերլուծության են ենթարկվում որակավորված մասնագետների կողմից՝ անկախ առաջացման պայմաններից: Այնքանով, որքանով գործնականում հնարավոր է, մոդելները կիրառում են միայն դիտարկելի տվյալները, այնուամենայնիվ, այնպիսի ոլորտներում, ինչպիսին պարտքային ռիսկն է (ինչպես սեփականատիրոջ, այնպես էլ պայմանագրային գործընկերոջ), փոփոխականությունները և կոռելյացիաները պահանջում են Ղեկավարության գնահատականը: Այս ապագա դրամական միջոցներից ցանկացածի գերազնահատումը և թերազնահատումը կարող է պահանջել այս ածանցյալների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտում:

Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործառնություններ

Համապատասխան ՖՀՄՍ 5-ի «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործառնություններ», որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվները պետք է չափվեն հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, նվազագույնով: Բանկն օգտվել է անկախ գնահատողի ծառայություններից այդ ակտիվների արժեքի որոշման համար:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ մասնատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 30):

Վարկերի և այլ փոխատվությունների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն

ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 29 ծանոթագրությունը:

Բանկի ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	23,369,433	17,206,325
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	1,029,434	993,172
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	180,962	156,582
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	1,571,624	1,283,749
Արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	407,727	322,880
Այլ տոկոսային եկամուտներ	914	685
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	26,560,094	19,963,393
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,488,218	3,277,295
Ռեպո գործառնություններ	2,223,928	1,652,682
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,820,516	9,480,219
Ստորադաս փոխառություն	-	234,432
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	19,532,662	14,644,628

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Դրամարկղային գործառնություններ	286,943	224,989
Կոմիսիոն վճարումների ընդունում	19,979	16,614
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	294,565	309,956
Վարկերի սպասարկում	834,773	301,822
Վճարային քարտերով գործառնություններ	645,775	797,847
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	240,252	267,470
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	23,896	13,559
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	2,346,183	1,932,257
Դրամային փոխանցումներ	181,300	223,325
Դրամարկղային գործառնություններ	74,162	15,294
Վճարային քարտերով գործառնություններ	407,903	305,240
Այլ ծախսեր	13,370	27,960
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	676,735	571,819

8 Չուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Արտարժույթային գործարքներից զուտ եկամուտ	1,063,155	889,210
Արժույթային սվոպից զուտ օգուտ	431,583	489,322
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	1,494,738	1,378,532

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	1,092,908	878,700
Շնորհներից եկամուտ (Ծանոթ. 26)	82	82
Հիմնական միջոցների վաճառքից եկամուտ	17,535	25,458
Բռնագանձված գույքի վաճառքից եկամուտ	208,093	-
Հաշիվների փակումից եկամուտ	4,120	82,548
Տեղեկանքների տրամադրումից եկամուտ	6,848	5,145
Վարկային և երաշխիքային հայտերի ընդունումից եկամուտ	18,112	33,428
Դրամային փոխանցումներից եկամուտ	52,451	39,396
Ինտերնետ բանկային ծառայություններից եկամուտ	35,765	29,627
Ավտոմեքենաների տեխնիկական կտրոնների տրամադրումից	31,995	25,632
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտ	5	67,829
Այլ եկամուտ	36,934	45,161
Ընդամենը այլ եկամուտներ	1,504,848	1,233,006

10 Արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (Ծանոթ. 17)	(4,214,082)	1,631,551
Այլ պահուստներ (Ծանոթ. 29)	294,268	(294,268)
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում	(3,919,814)	1,337,283

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Աշխատավարձ և այլ փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	3,040,174	2,736,821
Այլ ծախսեր	8,750	5,187
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	3,048,924	2,742,008

12 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	36,216	10,236
Վարձակալության գծով ծախսեր	118,791	82,028
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	222,927	181,671
Գովազդի ծախսեր	160,220	130,102
Ապահովագրության գծով ծախսեր	39,178	23,553
Ներկայացուցչական ծախսեր	48,906	48,405
Պլաստիկ քարտերի ձեռք բերման և թողարկման ծախսեր	37,902	74,322
Իրավաբանական ծառայությունների ստացման ծախսեր	-	18,333
Ադմինիստրատիվ ծախսեր	376,900	512,285
Բռնագանձված ակտիվների վաճառքից վնաս	10,832	30,424
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	246,507	212,750
Համակարգչային ծրագրերի օգտագործման և սպասարկման ծախսեր	152,947	142,897
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	78,421	68,746
Անվտանգության գծով ծախսեր	172,178	177,922
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	232,054	165,179
Գրասենյակային ծախսեր	68,103	65,877
Գործուղման ծախսեր	63,505	60,644
Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին վճարներ	27,085	22,172
Վճարված տուգանքներ	1,451	2,984
Այլ ծախսեր	35,126	28,862
Ընդամենը այլ ծախսեր	2,129,249	2,059,392

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Ընթացիկ հարկ	291,665	990,788
Հետաձգված հարկ	8,483	(23,619)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	300,148	967,169

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2014թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2015	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	2014	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,543,926		4,415,725	
Շահութահարկ՝ 20% դրույթաչափով	308,785	20	883,145	20
Չհարկվող եկամուտներ	(65,226)	(4)	(13)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	64,030	4	40,406	1
Փոխարժեքային տարբերություն	25,144	2	30,252	1
Հարկվող եկամուտներ	1,597	-	24,207	-
Հարկվող ծախսեր	(21,465)	(1)	-	-
Հաշմանդամներ	(12,717)	(1)	(10,828)	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	300,148	20	967,169	22

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	49,573	(14,377)	-	35,196
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	336,362	15,564	-	351,926
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	385,935	1,187	-	387,122
Այլ ակտիվներ	(10,202)	(15,563)	-	(25,765)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(79,981)	-	46,889	(33,092)
Հիմնական միջոցներ	(111,963)	5,893	-	(106,070)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(202,146)	(9,670)	46,889	(164,927)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	183,789	(8,483)	46,889	222,195

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	36,911	12,662	-	49,573
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	391,062	(54,700)	-	336,362
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	427,973	(42,038)	-	385,935
Այլ ակտիվներ	(16,430)	6,228	-	(10,202)
Պահուստներ	(53,536)	53,536	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(281,039)	-	201,058	(79,981)
Հիմնական միջոցներ	(117,856)	5,893	-	(111,963)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(468,861)	65,657	201,058	(202,146)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(40,888)	23,619	201,058	183,789

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	6,972,241	5,314,769
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	8,319,510	22,594,935
Թղթակցային հաշիվներ այլ բանկերում	8,818,973	2,802,657
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24,110,724	30,712,361

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 20%-ի չափով (2014թ.՝ համապատասխանաբար 2% և 20%): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցները 7,391,074 հազար դրամ գումարով (84%) կենտրոնացված են երկու բանկերում (2014թ.՝ 2,640,505 հազար դրամ (94%)՝ կենտրոնացված երեք բանկում):

2015թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- վարկերի և դեբիտորական պարտքերի մարումներ գրավների բռնագանձման միջոցով 137,988 հազար դրամ գումարով (2014թ.՝ 107,922 հազար դրամ):

15 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	400,000	220,000
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր	3,447,049	1,706,759
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	1,452,036	-
Դեպոնացված միջոցներ ոչ ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	597,765	586,081
Այլ հաշիվներ	210,186	144,320
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,107,036	2,657,160

Վարկերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր հոդվածում ներառված հաշիվները կենտրոնացված են երկու ֆինանսական կազմակերպությունում և կազմում են 2,529,638 հազար դրամ (73%) (2014թ.՝ 1,459,904 հազար դրամ (86%)՝ կենտրոնացված երկու ֆինանսական կազմակերպությունում):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դեպոզիտներ ոչ ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ հոդվածում ներառված գումարներն իրենից ներկայացնում են Բանկի գործառնությունների համար տեղաբաշխված երաշխիքային ավանդներ և ներառում են Մասերի Քարդ վճարային համակարգին անդամակցության համար ստեղծված ավանդ 379,783 հազար դրամ գումարով (2014թ.՝ 372,056 հազար դրամ), ինչպես նաև Visa վճարային համակարգին անդամակցության համար ստեղծված ավանդ 217,982 հազար դրամ գումարով (2014թ.՝ 214,026 հազար դրամ) գումարով:

16 Ածանցյալ Ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք
Վաճառքի համար պահվող ածանցյալներ						
<i>Արտարժույթով պայմանագրեր</i>						
Սվոփեր-արտաքին	3,870,000	6,360	14,672	5,284,830	535,130	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	3,870,000	6,360	14,672	5,284,830	535,130	-

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	132,949,308	127,076,875
Ֆակտորինգ	286,509	288,029
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	15,805,575	14,952,546
Օվերդրաֆտներ և վարկային գծեր	53,123,204	35,047,628
Վարկային քարտերով տրամադրված վարկեր	21,171,199	23,486,511
Երաշխիքներ	727,762	619,087
Ֆինանսական վարձակալություն	293	692
	224,063,850	201,471,368
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(6,126,013)	(4,550,828)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	217,937,837	196,920,540

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխառություններում ներառված հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 17,421,439 հազար դրամ (2014թ.՝ 12,378,568 հազար դրամ):

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 11.13% (2014թ.՝ 15.22%) և ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով վարկերի համար՝ 7.25% (2014թ.՝ 9.76%):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավը: Այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 5,155,015 հազար դրամ (2014թ.՝ 4,945,324 հազար դրամ) (Տես՝ ծանոթագրություն 21): Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում տրամադրված վարկերի գծով 42,681,389 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 19%-ը) ընդհանուր գումարով, տրամադրված թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց (2014թ.՝ 53,313,484 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 26%-ը): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 429,610 հազար դրամ (2014թ.՝ 553,678 հազար դրամ):

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթերի իրական արժեքը, որոնք վերագրավադրվել են այլ կազմակերպություններում որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, կազմում է 12,467,687 հազար դրամ (2014թ.՝ 12,542,801 հազար դրամ) (Ծանոթ. 24, 27):

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ունի հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Արդյունաբերություն	39,318,536	34,042,780
Գյուղատնտեսություն	6,751,749	4,758,146
Շինարարություն	23,542,747	17,287,299
Առևտուր	46,718,460	41,805,113
Սպառողական	40,589,587	35,946,997
Հիփոթեքային	13,615,118	13,696,355
Այլ	53,527,653	53,934,678
	224,063,850	201,471,368
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(6,126,013)	(4,550,828)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	217,937,837	196,920,540

Վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ տնտեսության ճյուղերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2015							
	Արդյունա- բերություն	Գյուղատն- տեսություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1 դրությամբ	844,060	435,107	172,873	1,949,159	359,470	136,964	653,195	4,550,828
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	(368,760)	(89,107)	629,745	(261,698)	3,452,497	488,222	363,183	4,214,082
Դուրսգրում	(57,211)	(219,279)	(32,687)	(118,011)	(2,074,577)	(288,325)	(21,599)	(2,811,689)
Վերադարձ	4,857	33,748	-	9,471	98,670	23,652	2,394	172,792
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	422,946	160,469	769,931	1,578,921	1,836,060	360,513	997,173	6,126,013
Անհատական արժեզրկում	33,617	95,364	549,107	1,153,756	81,461	51,114	470,089	2,434,508
Խմբային արժեզրկում	389,329	65,105	220,824	425,165	1,754,599	309,399	527,084	3,691,505
	422,946	160,469	769,931	1,578,921	1,836,060	360,513	997,173	6,126,013
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	385,617	241,247	1,460,408	4,202,036	89,262	137,460	819,262	7,335,292

2014

Հազար ՀՀ դրամ

	Արդյունա- բերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1 դրությամբ	713,832	273,852	678,139	2,405,362	205,726	141,222	251,706	4,669,839
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	83,590	(16,728)	(548,275)	(1,479,021)	(2,620)	32,917	298,586	(1,631,551)
Դուրսգրում	(6,641)	(31,340)	-	(1,663)	(514,655)	(72,888)	(5,489)	(632,676)
Վերադարձ	53,279	209,323	43,009	1,024,481	671,019	35,713	108,392	2,145,216
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>844,060</u>	<u>435,107</u>	<u>172,873</u>	<u>1,949,159</u>	<u>359,470</u>	<u>136,964</u>	<u>653,195</u>	<u>4,550,828</u>
Անհատական արժեզրկում	515,861	219,601	-	1,582,646	-	-	117,059	2,435,167
Խմբային արժեզրկում	328,199	215,506	172,873	366,513	359,470	136,964	536,136	2,115,661
	<u>844,060</u>	<u>435,107</u>	<u>172,873</u>	<u>1,949,159</u>	<u>359,470</u>	<u>136,964</u>	<u>653,195</u>	<u>4,550,828</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>1,222,838</u>	<u>695,528</u>	<u>-</u>	<u>5,153,953</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>320,942</u>	<u>7,393,261</u>

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆիզիկական անձիք	54,605,109	54,741,920
Մասնավոր ձեռնարկություններ	161,309,977	136,859,127
Անհատ ձեռնարկատերեր	4,174,220	3,266,296
Պետական ձեռնարկություններ	3,691,290	6,342,744
Ոչ առևտրային կազմակերպություններ	283,254	261,281
	<u>224,063,850</u>	<u>201,471,368</u>
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի գծով	(6,126,013)	(4,550,828)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	<u>217,937,837</u>	<u>196,920,540</u>

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիփոթեքային վարկեր	12,027,766	12,013,203
Վարկային քարտեր	21,155,320	23,467,456
Սպառողական վարկեր	1,838,823	1,794,578
Ոսկու վարկեր	12,704,941	10,422,897
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	129,165	245,401
Այլ	6,749,094	6,798,385
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր (համախառն)	<u>54,605,109</u>	<u>54,741,920</u>

Ֆինանսական վարձակալության գծով տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Մինչև 1 տարի	293	692
	<u>293</u>	<u>692</u>
Ֆինանսական վարձակալության գծով չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ	-	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ	<u>293</u>	<u>692</u>

Ֆինանսական վարձակալության գծով արժեզրկումից պահուստները ներառված են վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստում և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 147 հազար դրամ (2014թ.՝ 346 հազար դրամ):

Ֆինանսական վարձակալության գծով տոկոսադրույքը կազմում է 19%:

Ինչպես նշված է 31 ծանոթագրությունում, 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելի ժամկետային վերլուծությունը տես 33 ծանոթագրությունում:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժութային և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 34 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 30 ծանոթագրությունում:

18 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Զգնանշվող ներդրումներ		
Բաժնեմասային արժեթղթեր	10,964	11,457
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	10,093	10,093
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	1,136,455	136,958
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	532,125	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	43,424	7,260
Ընդամենը ներդրումներ	<u>1,733,061</u>	<u>165,768</u>

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Զգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով՝ օգտագործելով գնահատման տեխնիկա, հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա գնանշվող շուկա, և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	8.26-16.90%	2017-2032	7.10-16.40%	2015-2032
Ոչ պետական պարտատոմսեր	7.50-9.50%	2017-2018	-	-

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 9,005,700 հազար դրամ իրական արժեքով (2014թ.՝ 8,613,978 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 1 ամիսը չզերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 27):

19 Ֆինանսական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Հող և շենքեր	Սարքա- վորումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Համա- կարգչային տեխնիկա	Այլ հիմնական միջոցներ	Վարձ. հիմն. միջ. գծով կապ.ներդ.	Ընդամենը
ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ԿԱՄ ՎԵՐԱԳՆԱՀԱՏՎԱԾ ԱՐԺԵՔ							
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,572,786	458,302	260,020	2,737,074	779,275	30,399	11,837,856
Ավելացում	1,733	42,059	-	234,111	297,256	87,978	663,137
Օտարում	-	-	(6,363)	(27,841)	(889)	-	(35,093)
Վերադասակարգում	-	(350)	-	(405)	755	-	-
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,574,519	500,011	253,657	2,942,939	1,076,397	118,377	12,465,900
Ավելացում	3,991	41,423	44,764	340,122	131,137	55,959	617,396
Օտարում	-	(562)	(74,868)	(1,245)	(1,958)	(1,959)	(80,592)
Վերադասակարգում	-	-	-	460	(460)	-	-
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,578,510	540,872	223,553	3,282,276	1,205,116	172,377	13,002,704
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ՍԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ							
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	311,729	120,034	1,710,537	450,510	18,544	2,611,354
Մաշվածության ծախս	290,106	64,472	49,758	220,186	128,414	1,448	754,384
Օտարում	-	-	(6,363)	(20,858)	(1)	-	(27,222)
Վերադասակարգում	-	(192)	-	-	192	-	-
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	290,106	376,009	163,429	1,909,865	579,115	19,992	3,338,516
Մաշվածության ծախս	290,495	54,001	38,085	219,592	156,009	3,837	762,019
Օտարում	-	(524)	(48,411)	(80)	(1,733)	-	(50,748)
Վերադասակարգում	-	-	-	274	(274)	-	-
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	580,601	429,486	153,103	2,129,651	733,117	23,829	4,049,787
ՄԱՑՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ							
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,997,909	111,386	70,450	1,152,625	471,999	148,548	8,952,917
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,284,413	124,002	90,228	1,033,074	497,282	98,385	9,127,384
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,572,786	146,573	139,986	1,026,537	328,765	11,855	9,226,502

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի սեփականությունը հանդիսացող շենքերի վերագնահատումը կատարվել է 31 դեկտեմբերի 2013թ. դրությամբ անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից՝ կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատման աճ 589,278 հազար դրամ գումարով: Իրական արժեքով Բանկի սեփականությունը հանդիսացող շենքի գնահատման համար ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց շուկայական արժեքից:

Եթե շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, հաշվեկշռային արժեքը 31 դեկտեմբեր 2015թ. դրությամբ կկազմեր 6,428,095 հազար դրամ (2014թ.՝ 6,691,946 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 123,088 հազար դրամ (2014թ.՝ 117,505 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 288,044 հազար դրամ (2014թ.՝ 137,239 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների (2014թ.՝ նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ (2014թ.՝ նույնպես) հիմնական միջոցների գնման գծով:

20 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Կապիտալ ներդրումներ	Այլ	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ					
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,085,719	147,318	96,777	52,837	1,382,651
Ավելացում	237,677	28,353	41,627	13,378	321,035
Օտարում	(8,948)	-	-	-	(8,948)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,314,448	175,671	138,404	66,215	1,694,738
Ավելացում	431,813	33,000	3,233	9,024	477,070
Օտարում	(7,380)	-	-	-	(7,380)
Վերադասակարգում	88,208	48,582	(136,790)	-	-
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,827,089	257,253	4,847	75,239	2,164,428
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ԱՍՈՐՏԻԶԱՑԻԱ					
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	33,714	338	-	-	34,052
Օտարում	(5,157)	-	-	-	(5,157)
Մասհանումներ	50,260	1,937	-	-	52,197
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	78,817	2,275	-	-	81,092
Օտարում	(7,380)	-	-	-	(7,380)
Մասհանումներ	63,548	9,930	-	158	73,636
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	134,985	12,205	-	158	147,348
ՄԱՑՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ					
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,692,104	245,048	4,847	75,081	2,017,080
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,235,631	173,396	138,404	66,215	1,613,646
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,052,005	146,980	96,777	52,837	1,348,599

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ոչ նյութական ակտիվներ առկա չեն (2014թ.՝ նույնպես):

Ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների (2014թ.՝ նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի պայմանագրային պարտավորություններ 31,525 հազար դրամ (2014թ.՝ չունի) արտոնագրերի գնման գծով:

21 Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների տնօրինման արդյունքում տարվա ընթացքում ձեռք բերված ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	4,207,967	3,957,991
Այլ	947,048	987,333
Ընդամենը	5,155,015	4,945,324

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումները նվազագույնով:

22 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	904,024	635,326
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	904,024	635,326
Կանխավճարներ	371,623	-
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	124	-
Նկարներ	47,050	47,050
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	18,207	12,656
Թանկարժեք մետաղներ	144,762	457,924
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	626	504
Պահեստ	456,005	212,138
Այլ	32,045	3,176
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,070,442	733,448
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,974,466	1,368,774

23 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	27,922,941	42,699,888
Ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	15,824,157	15,800,750
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	73,024	30,421
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	6	6
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	-	2,902,261
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	20,910,218	20,737,984
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	64,730,346	82,171,310

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը և ավանդները էական կենտրոնացումներ չունեն (2014թ.՝ նույնպես):

Բանկերից բոլոր ավանդները և վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ: Ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը ունեն հաստատուն և փոփոխական տոկոսադրույքներ:

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը ներկայացնում են Եվրասիական Չարգացման Բանկից ստացված վարկերը:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքները կազմել են 8.01% (2014թ.՝ 8.66%), ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով պարտավորությունների համար՝ 7.61% (2014թ.՝ 7.29%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014թ.՝ նույնպես):

24 Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ռեզիդենտ կազմակերպություններից ստացված արժեթղթեր	12,467,687	12,542,801
Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ	12,467,687	12,542,801

Նշված պարտավորությունները առաջացել են հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթերի ռեպո համաձայնագրերով վերագրավադրման հետևանքով: Տես ծանոթ. 17:

25 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ կառավարություն		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	47,330	26,618
Ստացված վարկեր	3,097,805	4,399,990
	3,145,135	4,426,608
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	29,259,757	19,635,149
Ժամկետային ավանդներ	14,059,697	19,043,206
	43,319,454	38,678,355
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	9,782,821	7,265,150
Ժամկետային ավանդներ	127,385,526	95,152,006
	137,168,347	102,417,156
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	183,632,936	145,522,119

Հաճախորդների ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույք:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորություններում ներառված է Համաշխարհային բանկի «Գյուղացիական բարեփոխումների» ծրագրի շրջանակներում և Գյուղացիական ֆինանսավորման կառույց ԾԻԳ-ից ներգրավված 705,487 հազար դրամ վարկը (2014թ.՝ 791,490 հազար դրամ), «Հազարամյակի Մարտահրավեր Հիմնադրամ-Հայաստան» ՊՈԱԿ-ից ներգրավված 28,642 հազար դրամ վարկը (2014թ.՝ 67,178 հազար դրամ), ինչպես նաև Գերմանա-Հայկական հիմնադրամի կողմից «Փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման» ծրագրի շրջանակում ստացված վարկերը 2,321,103 հազար դրամ գումարով (2014թ.՝ 3,511,629 հազար դրամ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ավանդներում ներառված են ժամկետային ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված ակրեդիտիվների և երաշխիքների գծով 14,303,074 հազար դրամ գումարով (2014թ.՝ 30,893,795 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ տաս հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարը (ներառյալ փոխկապակցված անձինք, տես ծանոթ. 30) կազմում է 42,279,678 հազար դրամ (2014թ.՝ 41,678,242 հազար դրամ) կամ հաճախորդներից ներգրավված միջոցների (բացառությամբ ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորությունների) ընդհանուր գումարի 23.4% (2014թ.՝ 29.5%):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով արդյունավետ տոկոսադրույքները տատանվում են 3.00-20.03% (2014թ.՝ 3-17.23%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 1.51-17.13% (2014թ.՝ 2.49-10.47%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014թ.՝ նույնպես):

26 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վճարվելիք գումարներ	218,582	241,287
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	148,683	109,313
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	367,265	350,600
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	224,634	266,129
Պահուստներ	-	294,268
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	526	629
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	1,873	1,955
Գործառնական այլ պարտավորություններ	462	-
Այլ	78,939	56,414
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	306,434	619,395
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	673,699	969,995

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,955	2,037
Եկամտի ճանաչում (Ծանոթ.9)	(82)	(82)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,873	1,955

27 Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2015	2014	2015	2014
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (Ծանոթ. 17)	12,467,687	12,542,801	8,764,485	12,505,820
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ (Ծանոթ. 18)	9,005,700	8,613,978	12,145,733	8,232,164
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (Ծանոթ. 23)	21,473,387	21,156,779	20,910,218	20,737,984

28 Սեփական կապիտալ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 22,907,500 հազար դրամ (2014թ.՝ 22,907,500 հազար դրամ):

Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 35,000 սովորական բաժնետոմսերից յուրաքանչյուրը 654.5 հազար դրամ անվանական արժեքներով:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի միակ բաժնետերն է Վիտալի Գրիգորյանը:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերը իրավունք ունի ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

2015թ. ընթացքում Բանկը չի ավելացրել բաժնետիրական կապիտալը (2014թ.՝ 5,407,500 հազար դրամ):

Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումն իրականացվել է բաժնետիրոջ կողմից ՀՀ դրամով և նա իրավունք ունի ստանալ շահաբաժին և բաշխել կապիտալը ՀՀ դրամով:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բաժնետիրական ընկերությունների մասին ՀՀ օրենքի, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս, քան բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

29 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են՝

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	7,533,425	7,275,608
Ակրեդիտիվներ	168,430	-
Տրամադրված երաշխիքներ	18,724,709	21,376,978
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	371,660	299,291
	26,798,224	28,951,877
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորությունների պահուստ	-	(294,268)
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	26,798,224	28,657,609

Վարկային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ ֆինանսական միջոցների պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը լավագույնս ներկայացված է այս պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարով:

Այլ պահուստների շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	294,268	-
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	(294,268)	294,268
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	294,268

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով՝ Բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով վարձակալում է շենք և տարածքներ: Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	120,439	74,542
1-5 տարի	426,151	238,285
5 տարուց ավելի	346,557	226,620
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	893,147	539,447

Պայմանագրային պարտավորություններ

Պայմանագրային պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթ. 19, 20-ում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն իրականացրել է աշխատակիցների ազնվության, շինությունների, փոխադրումների, կեղծված չեկերի, կեղծ արժեթղթերի և արժույթի, գրասենյակային պարունակության, համակարգչային հանցագործությունների, տնօրենի և պաշտոնատար անձանց պատասխանատվության և մասնագիտական պատասխանատվության ապահովագրություն:

Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է հանդիսանում ՌԴ- քաղաքացի գործարար Վիտալի Սարգսի Գրիգորյանը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	-	105,000	-	225,199
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	-	1,800,000	-	360,000
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	-	(507,000)	-	(480,199)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	1,398,000	-	105,000
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
Վարկի մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	22,694	2,858,725	61,448	1,236,265
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	638,186	2,995,724	253,844	4,802,397
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(638,047)	(4,585,159)	(292,598)	(3,179,937)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, համախառն	22,833	1,269,290	22,694	2,858,725
Արժեզրկումից պահուստ	(229)	(12,693)	(227)	(28,587)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,604	1,256,597	22,467	2,830,138
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	149,435	679,055	-	26,579
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	3,079,309	50,838,366	20,930,246	36,031,245
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(3,210,981)	(50,878,003)	(20,780,811)	(35,378,769)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,763	639,418	149,435	679,055
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ	7,549	235,504	3,849	136,145
Տոկոսային ծախսեր	(14,534)	(219,987)	(9,559)	(64,894)
Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)	2	(15,894)	(387)	16,224

Տնօրեններին և ղեկավար անձնակազմի այլ անդամներին (և ընտանիքի անդամներին) տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերը ունեն 1-ից 15 տարի մարման ժամկետ և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 7-24% (2014թ.՝ 9-22%, 1-ից 9 տարի): Տնօրեններին տրամադրված վարկերը ապահովված են ոսկով, անշարժ գույքով, դրամական միջոցներով և այլ գույքով:

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	330,375	340,211
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	330,375	340,211

31 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես, օրինակ, վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ՝ անշարժ գույքի և բռնագանձված գույքի, գնահատման համար: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Բանկի ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված)։

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող)։

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ)։

31.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ

				2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	24,110,724	-	24,110,724	24,110,724
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	6,107,036	-	6,107,036	6,107,036
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	217,937,837	-	217,937,837	217,937,837
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	904,024	-	904,024	904,024
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպու- թյունների նկատմամբ	-	64,730,346	-	64,730,346	64,730,346
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	183,632,936	-	183,632,936	183,632,936
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	367,265	-	367,265	367,265

Հազար ՀՀ դրամ

				2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	30,712,361	-	30,712,361	30,712,361
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	2,657,160	-	2,657,160	2,657,160
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	196,920,540	-	196,920,540	196,920,540
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	635,326	-	635,326	635,326
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպու- թյունների նկատմամբ	-	82,171,310	-	82,171,310	82,171,310
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	145,522,119	-	145,522,119	145,522,119
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	350,600	-	350,600	350,600

**Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների
 նկատմամբ և ստորադաս փոխառություններ**

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար,
 հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս
 ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից
 ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը
 սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է

տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են՝ ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 6.0% մինչև 24% տարեկան (2014թ.՝ 6.5% մինչև 24% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

31.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	6,360	-	6,360
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	1,712,004	-	1,712,004
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	21,473,387	-	21,473,387
Ընդամենը	-	23,191,751	-	23,191,751
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	14,672	-	14,672
Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ	-	12,467,687	-	12,467,687
Ընդամենը	-	12,482,359	-	12,482,359
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	10,709,392	-	10,709,392

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	535,130	-	535,130
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	144,218	-	144,218
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	21,156,779	-	21,156,779
Ընդամենը	-	21,836,127	-	21,836,127
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ	-	12,542,801	-	12,542,801
Ընդամենը	-	12,542,801	-	12,542,801
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	9,293,326	-	9,293,326

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չգնանշվող բաժնետոմսեր

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չգնանշվող ներդրումներում չի կարող չափվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծանոթ. 18-ը:

31.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հող և շենքեր	-	-	7,578,510	7,578,510
Ընդամենը	-	-	7,578,510	7,578,510
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	7,578,510	7,578,510

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Շենքեր	-	-	7,574,519	7,574,519
Ընդամենը	-	-	7,574,519	7,574,519
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	7,574,519	7,574,519

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-րդում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբից մինչև վերջ կարելի է համաձայնեցնել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	Շենքեր	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,574,519	7,574,519
Առք	3,991	3,991
	<u>7,578,510</u>	<u>7,578,510</u>
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>7,578,510</u>	<u>7,578,510</u>
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	<u>7,578,510</u>	<u>7,578,510</u>

Հազար ՀՀ դրամ	Շենքեր	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,572,786	7,572,786
Առք	1,733	1,733
	<u>7,574,519</u>	<u>7,574,519</u>
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>7,574,519</u>	<u>7,574,519</u>
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	<u>7,574,519</u>	<u>7,574,519</u>

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որոնք արտացոլում են նմանատիպ գույքերի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում է վերոնշյալ հոդին հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հոդամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը և ներկայիս օգտագործումը և այլն:

Հողը և շենքերը վերագնահատվել են 2013թ.:

Նշանակալի չդիտարկվող ներդրումը՝ վերոնշյալ հոդին հատուկ գործոնների ճշգրտումն է: Այս ճշգրտումների ծավալն ու ուղղությունը կախված է դիտարկվող շուկայում նմանատիպ գույքի գործարքների քանակից և բնույթից, որոնք կիրառվում են որպես գնահատման մեկնարկային կետ: Չնայած նրան, որ այս ելակետային տվյալը սուբյեկտիվ դատողություն է, ղեկավարությունը գտնում է, որ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունները նյութապես ազդեցություն չեն ունենա ընդհանուր գնահատման վրա:

32 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Հաշվանցված գումարներ			Չհաշվանցված գումարներ	
	Համախառն ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավորություններ	Համախառն ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների հաշվանցում	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված ֆինանսական գործիքներ	Զուտ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.17)	15,805,575	-	15,805,575	(12,467,687)	3,337,888
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ.23)	(20,910,218)	-	(20,910,218)	21,473,387	563,169

Հազար ՀՀ դրամ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Հաշվանցված գումարներ			Չհաշվանցված գումարներ	
	Համախառն ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավորություններ	Համախառն ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների հաշվանցում	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված ֆինանսական գործիքներ	Զուտ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.17)	14,952,546	-	14,952,546	(12,542,801)	2,409,745
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծանոթ.23)	(20,737,984)	-	(20,737,984)	21,156,779	418,795

33 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է հիմնական ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չգեղջված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 34.3-ում.

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթաանդա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24,110,724	-	-	24,110,724	-	-	-	24,110,724
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ ի նկատմամբ	4,188,856	5,833	459,848	4,654,537	454,734	997,765	1,452,499	6,107,036
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	6,360	-	-	6,360	-	-	-	6,360
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	44,208,321	20,182,555	33,985,742	98,376,618	93,869,324	25,691,895	119,561,219	217,937,837
Վաճառքի համար նախադրված ներդրումներ	-	34,462	8,962	43,424	1,668,580	21,057	1,689,637	1,733,061
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	1,284,635	7,747,353	3,855,350	12,887,338	2,219,308	6,366,741	8,586,049	21,473,387
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	904,024	-	-	904,024	-	-	-	904,024
	74,702,920	27,970,203	38,309,902	140,983,025	98,211,946	33,077,458	131,289,404	272,272,429
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	14,672	-	-	14,672	-	-	-	14,672
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպություն- ների նկատմամբ	36,968,298	2,992,110	9,769,925	49,730,333	9,528,695	5,471,318	15,000,013	64,730,346
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	1,284,635	7,359,555	3,823,497	12,467,687	-	-	-	12,467,687
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	51,258,168	21,746,650	84,491,241	157,496,059	26,135,172	1,705	26,136,877	183,632,936
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	367,265	-	-	367,265	-	-	-	367,265
	89,893,038	32,098,315	98,084,663	220,076,016	35,663,867	5,473,023	41,136,890	261,212,906
Զուտ Դիրք	(15,190,118)	(4,128,112)	(59,774,761)	(79,092,991)	62,548,079	27,604,435	90,152,514	11,059,523
Կուտակված ճեղքվածք	(15,190,118)	(19,318,230)	(79,092,991)		(16,544,912)	11,059,523		

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա-հանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթաանդա-գումար	Ընդամենը
ԱՎՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30,712,361	-	-	30,712,361	-	-	-	30,712,361
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ ի նկատմամբ	731,602	-	202,833	934,435	916,644	806,081	1,722,725	2,657,160
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	535,130	535,130	-	-	-	535,130
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	26,813,363	24,630,788	45,973,354	97,417,505	77,712,142	21,790,893	99,503,035	196,920,540
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	7,260	-	7,260	-	158,508	158,508	165,768
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	493,767	206,260	1,923,359	2,623,386	4,378,117	14,155,276	18,533,393	21,156,779
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	455,658	-	179,668	635,326	-	-	-	635,326
	59,206,751	24,844,308	48,814,344	132,865,403	83,006,903	36,910,758	119,917,661	252,783,064
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	54,571,218	1,478,252	15,640,746	71,690,216	4,743,933	5,737,161	10,481,094	82,171,310
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	12,542,801	-	-	12,542,801	-	-	-	12,542,801
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	27,878,426	6,577,705	87,364,385	121,820,516	23,698,693	2,910	23,701,603	145,522,119
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	109,313	-	241,287	350,600	-	-	-	350,600
	95,101,758	8,055,957	103,246,418	206,404,133	28,442,626	5,740,071	34,182,697	240,586,830
Զուտ Դիրք	<u>(35,895,007)</u>	<u>16,788,351</u>	<u>(54,432,074)</u>	<u>(73,538,730)</u>	<u>54,564,277</u>	<u>31,170,687</u>	<u>85,734,964</u>	<u>12,196,234</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>(35,895,007)</u>	<u>(19,106,656)</u>	<u>(73,538,730)</u>		<u>(18,974,453)</u>	<u>12,196,234</u>		

34 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությամբ բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությամբ, հիմնական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Բանկի ֆինանսական վիճակի բարելավմանը և հեղինակության բարձրացմանը:

Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականության հիմնական նպատակներն են բացահայտել, գնահատել և կառավարելի դարձնել բոլոր այն հնարավոր ռիսկերը, որոնք անմիջականորեն առնչվում են Բանկի գործունեության հետ, օժանդակել Բանկի ղեկավարությանը կայացնել հնարավորինս օպտիմալ որոշումներ, նպաստել Բանկի գործունեության ռազմավարական և մարտավարական իրատեսական պլանավորմանը, հաշվի առնելով ռիսկ/եկամտաբերություն ընդունելի հարաբերակցության սկզբունքները՝ ստանձնել կառավարելի ռիսկեր, սահմանել ռեսուրսների տեղաբաշխման մախրնտրելի ոլորտները, ապահովել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված նորմատիվների, ինչպես նաև Բանկի կողմից սահմանված ներբանկային նորմատիվների պահպանումը:

Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը բխում է հետևյալ հիմնական սկզբունքներից.

- ✓ Ռիսկերի կառավարումը պետք է լինի կանխարգելիչ և հիմնավորված.
- ✓ Ռիսկերը պետք է հնարավորինս ամբողջությամբ բացահայտվեն, օբյեկտիվորեն գնահատվեն և արդյունավետորեն կառավարվեն.
- ✓ Բացահայտված ռիսկերին արձագանքելիս ռիսկերի կառավարման/հսկողության ծախսերը և անցանկալի դեպքերի ի հայտ գալու հետևանքները պետք է կշռվեն ռիսկի նվազեցման արդյունքում ակնկալվող օգուտների հետ.
- ✓ Ռիսկերի կառավարումը կարող է ներառել այնպիսի մոտեցումներ, ինչպիսիք են՝ ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված ընթացակարգերը, ռիսկի փոխանցումը երրորդ անձանց, օրինակ՝ ապահովագրության միջոցով, և ռիսկերի ընդունումը, երբ դրանց նվազեցման ծախսերը գերազանցում են գնահատված կորուստները կամ դրանց նվազեցումը գործնականորեն անհնար է: Այս նպատակով սահմանվում է ռիսկի ընդունելի մակարդակը:

Բանկի ռիսկերի բացահայտումը, չափումը, վերահսկումը և մոնիտորինգը կրում են պարբերական և շարունակական բնույթ: Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը թույլ է տալիս հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստների բացառման կամ դրանց նվազագույնի հասցնելու միջոցով արդյունավետ կառավարել Բանկի և Բանկի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը՝ ապահովելով շահութաբերության, իրացվելիության և վճարունակության ընդունելի մակարդակ:

Բանկում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով նկարագրված բոլոր բիզնես գործընթացների, վերջիններիս գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի միջոցով:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Բանկում պատշաճ ռիսկերի կառավարման համակարգի ձևավորման, կենսագործունեության և արդյունավետության համար պատասխանատու են Բանկի խորհուրդը, Վարչությունն ու Վարչության նախագահը, Բանկի ղեկավարները՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված ներքին իրավական ակտերով սահմանված իրենց պարտականությունների շրջանակներում:

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով և Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում
Բանկում ռիսկերի կառավարման քաղաքականության իրականացման համար պատասխանատու են Բանկի Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը և Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման կողմից շարունակաբար վերահսկվում են Բանկի ստանձնած ռիսկերի մակարդակները և դրանց գծով նախանշված սահմանաչափերի պահպանումը, տարբեր սթրես-թեստերի իրականացման միջոցով գնահատվում են հնարավոր ռիսկերի ազդեցությունը Բանկի գործունեության վրա:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման (նաև այլ շահագրգիռ ստորաբաժանումների) կողմից ներկայացվող Բանկի գործունեությանն առնչվող ռիսկերի վերաբերյալ հաշվետվությունները, վերլուծություններն ու առաջարկությունները քննարկվում են Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովի նիստերին և ներկայացվում են Բանկի վարչությանը՝ համապատասխան որոշում ընդունելու նպատակով:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի վարչության կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը և արդյունավետությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի վարչության անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի խորհուրդ:

Ռիսկերի բնորոշում և գնահատում

Կախված տարատեսակ գործոններից՝ Բանկը նպատակահարմար է գտնում բանկային ռիսկերը բաժանել արտաքին և ներքին ռիսկերի:

Արտաքին ռիսկերն են՝ երկրի, գնային, մրցակցային և ֆորսմաժորային ռիսկերը:

Ներքին ռիսկերն են՝ վարկային, իրացվելիության, տոկոսադրույքի, արտարժութային, գործառնական, անձնակազմի և փողերի լվացման ռիսկերը:

Երկրի ռիսկ

Երկրի ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով միջազգային վարկանիշային գործակալությունների (Moody's, S&P, Fitch) կողմից միջազգային բանկերին և կազմակերպություններին շնորհված վարկանիշներից: Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը կատարում է Բանկի կոնտրադենտ արտասահմանյան բանկերի վարկանիշների պարբերական մոնիտորինգ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում՝ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում, հնարավոր կորուստների գնահատում ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես թեստերի միջոցով, ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ արժեթղթերով գործառնության տեսակի, ըստ դիվերսի, ըստ թողարկողի) սահմանում:

Մրցակցային ռիսկ

Մրցակցային ռիսկի կառավարումը Բանկում իրականացվում է քիզնես ստորաբաժանումների և Մարքեթինգային հետազոտությունների բաժնի կողմից, պարբերաբար պարբերաբար իրականացվող Բանկի և այլ բանկերի կողմից առաջարկվող ծառայությունների տեսականու և պայմանների համեմատության միջոցով:

Ֆորսմաժորային ռիսկ

ISO 27001-2005-ի պահանջներին համապատասխան Բանկն ունի սերվերային պահուստային կենտրոն: Կենտրոնի տեղակայվածությունը Բանկի գլխավոր գրասենյակից դուրս, հեռու տարածքում, թույլ կտա ապահովել Բանկի գործունեությունը ֆորսմաժորային իրավիճակների ժամանակ:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկերի կառավարման գլխավոր խնդիրը Բանկի համար հանդիսանում է վարկային ռիսկերի ժամանակին բացահայտումը, գնահատումը և դրանց նվազեցման ուղղությամբ համապատասխան քայլերի իրականացումը:

Բանկում վարկային ռիսկը գնահատվում է ինչպես յուրաքանչյուր վարկառուի, այնպես էլ ամբողջ վարկային պորտֆելի գծով: Բանկի կողմից մշակված համապատասխան մեթոդաբանության համաձայն՝ նախքան վարկի տրամադրումը, գնահատվում է պոտենցիալ վարկառուի վարկունակությունը: Վարկային ռիսկի կանխարգելման տեսանկյունից, վարկավորման ժամանակ էապես կարևորվում է այնպիսի սկզբունքների պահպանումը, ինչպիսիք են վարկի ապահովվածությունն ու նպատակայնությունը: Վարկի տրամադրումից հետո, վարկային պայմանագրի գործողության ամբողջ ընթացքում, Բանկի կողմից իրականացվում է վարկի մոնիթորինգ՝ վարկառուի վճարունակությունը և վարկի ապահովվածությունը պարբերաբար գնահատելու և հնարավոր վարկային ռիսկի զսպման ուղղությամբ համապատասխան քայլեր ձեռնարկելու նպատակով: Պարբերաբար վերլուծության է ենթարկվում նաև Բանկի ընդհանուր վարկային պորտֆելը ըստ տնտեսության ճյուղերի, հաճախորդների և վարկատեսակների՝ պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան և որակը ապահովելու նպատակով:

Վարկային ռիսկի զսպման գործում Բանկում խիստ կարևորվում է նաև Վարկային կոմիտեի գործունեությունը: Վարկային կոմիտեն հանդիսանում է Բանկի վարկային քաղաքականությունն իրականացնող մարմին, որի նպատակն է Բանկի վարկային գործունեության կառավարումը և որակյալ վարկային պորտֆելի ձևավորումը: Վարկային կոմիտեի հիմնական խնդիրն է կայացնել վարկային ռիսկ պարունակող գործարքների իրականացման և սպասարկման հետ կապված մասնագիտական կոլեգիալ արձանագրային կամ վերջնական որոշում:

Իրացվելիության ռիսկ

Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է՝ ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ:

Բանկում սահուն իրացվելության ապահովման և իրացվելության ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պասիվների փոխհամաձայնեցված կառավարում՝ ապահովելով.

- ✓ բարձր իրացվելի ակտիվների բավարար առկայություն,
- ✓ ռեսուրսների կայունություն,
- ✓ ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ընդունելի սահմանաչափեր,
- ✓ արտաքին աղբյուրներից միջոցներ ներգրավելու հնարավորություններ:

Բանկում իրացվելության կառավարման ճիշտ որոշումներ ընդունելու գործում հատկապես կարևորվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը, որն իրականացվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների (GAP) հաշվարկման մոդելով՝ ակնթարթային (ցպահանջ) և կուտակային տարանջատումներով: Ակնթարթային իրացվելությունը հաշվարկվում է ամենօրյա կտրվածքով՝ իրավիճակային ճիշտ որոշումներ կայացնելու նպատակով:

34.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք կապված են վարկերի և փոխառությունների տրամադրման, ինչպես նաև ներդրումային գործունեության հետ: Ռիսկն առկա է նաև մի շարք հետհաշվեկշռային հոդվածներում: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից: Համապատասխան հաշվետվություններն ու վերլուծությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Վարչությանը:

Բանկում վարկային ռիսկը կառավարվում է համաձայն Բանկի վարկային քաղաքականության և ոլորտը կարգավորող այլ ներքին իրավական ակտերի: Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից կատարվում է վարկային պորտֆելի օրական կտրվածքով մոնիտորինգ, կառուցված շարքերի հիման վրա վարկային պորտֆելի դինամիկայի հաշվարկ և պորտֆելի որակի վերլուծություն ըստ պրոդուկտների ու մասնաճյուղերի, ինչի հիման վրա կատարվում են վարկային պորտֆելի որակական ցուցանիշների կանխատեսումներ: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը իրականացնում է նաև որոշ վարկատեսակների վարկերի մոնիտորինգ հաստատված ընթացակարգերով, իսկ հարկ եղած դեպքում այլ վարկեր ելնելով վարկառուի վարկունակության վատթարացումից: Բանկի տրամադրվող վարկերը հաստատվում են նաև ռիսկերի վարչության կողմից ներքին իրավական ակտերի պահանջների համաձայն նվազեցնելով վարկային ռիսկը:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

34.1.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ	ՏՀԶԿ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15,309,676	4,030,196	4,770,852	24,110,724
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,936,796	895,567	274,673	6,107,036
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	6,360	-	-	6,360
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	174,271,403	493,289	43,173,145	217,937,837
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	1,722,097	10,964	-	1,733,061
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	21,473,387	-	-	21,473,387
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	904,024	-	-	904,024
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	218,623,743	5,430,016	48,218,670	272,272,429
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	218,798,512	4,740,435	29,244,117	252,783,064

Ակտիվները դասակարգվում են՝ հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24,110,724	-	-	-	-	-	-	-	24,110,724
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,107,036	-	-	-	-	-	-	-	6,107,036
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	6,360	-	-	-	-	-	-	-	6,360
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	38,243,548	6,567,153	22,899,077	45,441,155	39,479,848	13,242,874	52,064,182	217,937,837
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	553,182	-	-	-	-	-	-	1,179,879	1,733,061
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	21,473,387	21,473,387
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	904,024	904,024
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	30,777,302	38,243,548	6,567,153	22,899,077	45,441,155	39,479,848	13,242,874	75,621,472	272,272,429
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	55,082,980	33,273,823	4,650,669	16,896,814	40,860,821	35,135,028	13,386,982	53,495,947	252,783,064

34.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են եռամսյակային կտրվածքով Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի գծով վարկային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և դեբիտորական պարտքերը,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության

գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	67,151,336	43,252,386
Ոսկի	13,816,501	17,475,319
Արժեթղթեր	20,941,544	21,611,130
Կազմակերպությունների երաշխիքներ	45,497,166	67,732,015
Մեքենաներ	181,555	523,084
Կանխիկ դրամական միջոցներ	32,866,911	34,584,240
Պաշարներ	3,196,380	4,759,602
Այլ գրավ	40,412,457	11,533,592
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին (համախառն)	224,063,850	201,471,368

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

34.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները,

պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխառության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հատույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարումնակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխառությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Հարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխառություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է Հարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
	%	%
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ		
Գյուղատնտեսություն	-	5.3
Շինարարություն	0.1	-
Առևտուր	-	0.2
Սպառողական	4.3	-
Հիփոթեքային	2.3	-

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց Հարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխառությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ					
Արդյունաբերություն	687,840	-	-	7,004,553	7,692,393
Գյուղատնտեսություն	44,693	20,863	28,624	1,466,259	1,560,439
Շինարարություն	-	-	1,296,301	667,139	1,963,440
Առևտուր	9,430	121,202	369,856	1,970,820	2,471,308
Սպառողական	1,137,972	325,206	220,226	5,090,966	6,774,370
Հիփոթեքային	97,690	82,687	47,935	541,591	769,903
Այլ	29,831	147	56,704	5,251,318	5,338,000
Ընդամենը	2,007,456	550,105	2,019,646	21,992,646	26,569,853

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ					
Արդյունաբերություն	902	-	-	9,860,301	9,861,203
Գյուղատնտեսություն	140,552	23,676	13,810	794,115	972,153
Շինարարություն	282,132	12,761	-	2,880,113	3,175,006
Առևտուր	17,812	160,515	43,693	1,581,152	1,803,172
Սպառողական	573,023	234,516	167,885	4,566,559	5,541,983
Հիփոթեքային	153,814	68,326	66,950	614,550	903,640
Այլ	545	4,463	2,507	6,857,010	6,864,525
Ընդամենը	1,168,780	504,257	294,845	27,153,800	29,121,682

34.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է գգայունության վերլուծությունների օգնությամբ:

34.2.1 Շուկայական ռիսկ՝ Առևտրային պորտֆել

Առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթերի ռիսկը հաշվարկելու համար Բանկի կողմից կիրառվում են Բազել 2-ի տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման մեթոդները և մոտեցումները: Համաձայն դրանց տոկոսադրույքի ռիսկը սահմանվում է որպես տոկոսադրույքի հատուկ և ընդհանուր ռիսկերի հանրագումար:

Տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի դիրքերը հաշվարկվում են ներքոհիշյալ սկզբունքներով խմբավորված պարտքային արժեթղթերի նկատմամբ: Միևնույն դիրքերի հաշվարկին մասնակցող պարտքային արժեթղթերը պետք է.

- թողարկված լինեն միևնույն անձի կողմից, և
- արտահայտված լինեն միևնույն արժույթով, և
- ունենան միևնույն եկամտաբերությունը, կամ եկամտաբերությունների միջև տարբերությունը չպետք է գերազանցի 0.2 տոկոսային կետը:

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկ

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկման նպատակով իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկ: Դիրքերի հաշվարկից հետո հաշվարկվում է պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը: Համախառն դիրքի հաշվարկում պարտքային արժեթղթերը տարբերակված կշիռներով ընդգրկելու նպատակով դասակարգվում են հետևյալ դասերի՝

- պետական պարտքային արժեթղթեր
- հուսալի պարտքային արժեթղթեր
- այլ պարտքային արժեթղթեր:

Տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկի հաշվարկ

Տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկի հաշվարկման նպատակով նույնպես իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկ: Ընդ որում, պարտքային արժեթղթերի համախառն գուտ դիրքը հաշվարկվում է որպես պարտքային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) տարբերություն: Պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկից հետո պարտքային արժեթղթերի երկար կամ կարճ դիրքերը բաշխվում են մինչև մարումը ընկած ժամանակաշրջաններում՝ համապատասխան կշիռներով: Մինչև մարումը ընկած յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի համար պարտքային արժեթղթերի նվազագույն դիրքը տվյալ ժամանակաշրջանի բոլոր երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) նվազագույն մեծությունն է: Կախված ժամկետայնությունից բոլոր արժեթղթերը բաժանվում են ըստ համապատասխան գոտիների:

Տվյալ օրվա տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկը ներքոհիշյալ մեծությունների հանրագումարն է.

- մինչև մարումն ընկած յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի նվազագույն դիրքի 10 տոկոս,
- առաջին գոտու նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- երկրորդ գոտու նվազագույն դիրքի 30 տոկոս,
- երրորդ գոտու նվազագույն դիրքի 30 տոկոս,
- առաջին և երկրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- երկրորդ և երրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- առաջին և երրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 150 տոկոս,
- պարտքային արժեթղթերի համախառն գուտ դիրքի 100 տոկոս:

Այն օրերին, երբ բանկի հաշվեկշիռը փոփոխություններ չի կրել (ներառյալ՝ ոչ աշխատանքային օրերը), օրական տվյալների հաշվարկում ընդգրկվում են նախորդ օրվա տվյալները:

34.2.2 Շուկայական ռիսկ՝ Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման խնդիրն է՝ պահպանել ակտիվների ու պարտավորությունների տոկոսադրույքների սպրեդի և զուտ տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակները: Տոկոսադրույքի ռիսկի զսպման նպատակով Բանկում գործում են ակտիվների և պարտավորությունների գնագոյացման (տոկոսադրույքների սահմանման) հատուկ մշակված մեխանիզմներ:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման հիմքում ընկած է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքի (GAP) հաշվարկման մոդելը, որը թույլ է տալիս գնահատել տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը Բանկի սպասվող զուտ տոկոսային եկամտի վրա: Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկը գնահատվում է նաև դյուրացիայի մոդելով, որը ցույց է տալիս տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը՝ հաշվի առնելով ներգրավված պարտավորությունների և տեղաբաշխված ակտիվների ժամկետայնության անհամապատասխանությունը:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժույթային ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով ստանդարտ և ՎաՌ- մեթոդաբանություններից: Օրական կտրվածքով կատարվում է արտարժույթային կուրսերի մոնիթորինգ, որի հիման վրա ամսվա վերջին գալիք ամսվա համար կատարվում է արտարժույթային փոխարժեքների կանխատեսում: Վարչությունը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային դիրքերի համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված կապիտալի գործիքների իրական արժեքի փոփոխման հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս մինչև հարկումը	Ազդեցությունը ազդեցությունը կապիտալի վրա	Ազդեցությունը կապիտալի վրա	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս մինչև հարկումը	Ազդեցությունը ազդեցությունը կապիտալի վրա	Ազդեցությունը կապիտալի վրա
ԱՄՆ դոլար	+5	(461,615)	(461,615)	+5	947	947
ԱՄՆ դոլար	-5	461,615	461,615	-5	(947)	(947)
Եվրո	+8	(18,139)	(18,139)	+8	4	4
Եվրո	-8	18,139	18,139	-8	(4)	(4)

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,861,861	14,538,793	4,710,070	24,110,724
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,128,589	1,785,527	192,920	6,107,036
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	6,360	-	-	6,360
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	100,870,127	116,995,357	72,353	217,937,837
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	1,190,400	542,661	-	1,733,061
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	21,473,387	-	-	21,473,387
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	577,161	326,863	-	904,024
	133,107,885	134,189,201	4,975,343	272,272,429
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	14,672	-	-	14,672
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	54,747,260	9,975,602	7,484	64,730,346
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	12,467,687	-	-	12,467,687
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	44,998,712	133,439,622	5,194,602	183,632,936
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	360,991	6,274	-	367,265
	112,589,322	143,421,498	5,202,086	261,212,906
Զուտ դիրք 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,518,563	(9,232,297)	(226,743)	11,059,523
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին	16,077,117	10,721,107	-	26,798,224
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	130,064,748	121,643,146	1,075,170	252,783,064
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	117,685,177	121,662,138	1,239,515	240,586,830
Զուտ դիրք 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,379,571	(18,992)	(164,345)	12,196,234
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին	18,861,390	9,796,156	63	28,657,609

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

34.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի սպահովվածության հասանելիությունը, որն

անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 20%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.	Աուդիտ չարված	
	2015, %	2014, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	16.01	16.05
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	76.98	76.27

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների:

Ստորև ներկայացվում է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չգեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 33-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը, ինչպես նշված է Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմության մեջ:

Հազար ՀՀ դրամ

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
				1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	3,906,301	-	-	-	-	3,906,301
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակեր- պությունների նկատմամբ	36,968,765	2,992,607	10,092,595	10,962,841	9,637,644	70,654,452
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	1,284,635	7,359,555	3,823,497	-	-	12,467,687
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	51,365,974	22,134,394	90,169,896	29,446,093	3,236	193,119,593
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	367,265	-	-	-	-	367,265
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	93,892,940	32,486,556	104,085,988	40,408,934	9,640,880	280,515,298
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	3,870,000	-	-	-	-	3,870,000
Արտահոսք	(3,906,301)	-	-	-	-	(3,906,301)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,720,781	3,239,154	14,888,413	6,631,130	318,746	26,798,224
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ, 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	95,224,380	8,236,899	108,792,670	33,015,042	8,321,049	253,590,040
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	-	-	4,749,700	-	-	4,749,700
Արտահոսք	-	-	(5,525,639)	-	-	(5,525,639)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,423,468	3,442,442	13,785,975	9,997,191	8,533	28,657,609

Բանկը ներգրավել է էական գումարներով միջոցներ բաժնետերերից և կապակցված կողմերից: Նշված գումարների ցանկացած էական վերադարձ կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա: Բանկի ղեկավարությունը վստահ է, որ ֆինանսավորման ներկայիս մակարդակը կպահպանվի տեսանելի ապագայում, և միջոցների վերադարձի դեպքում նա կտեղեկացվի նախապես, ինչը հնարավորություն կտա Բանկին ժամանակին իրացնելու իր իրացվելի միջոցները և վերադարձնելու պարտքը:

34.4 Գործառնական ռիսկ

Բանկում գործառնական ռիսկերի կառավարման նպատակով աշխատանքային գործընթացներում, գործառնություններում և գործառույթներում ներդրված են ներքին հսկողության համապատասխան մեխանիզմներ:

Գործառնական ռիսկերից հնարավորինս խուսափելու համար Բանկում խիստ կարևորվում է առանցքային աշխատատեղերում գործառնությունների իրականացումը առնվազն «երկու անձի» սկզբունքով, ընթացակարգերի գրավոր սահմանումը, աշխատակիցների իրավասությունների հստակ տարանջատումն ու աշխատանքային պարտականությունների գրավոր ֆիքսումը:

Վերջինիս պատշաճ ապահովումը հանդիսանում է նաև ISO 9001:2008 որակի կառավարման միջազգային ստանդարտների պահանջ, ուստի, Բանկի բոլոր կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումների կանոնակարգերում հստակեցված են ստորաբաժանման յուրաքանչյուր աշխատատեղի նկարագիրը, աշխատակցի իրավունքները, պարտականությունները և պարտավորությունները:

Գործառնական ռիսկի առաջացման տեսանկյունից խիստ կարևորվում է նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների անխափան գործունեության պատշաճ ապահովումը:

Անձնակազմի ռիսկ

Անձնակազմի ռիսկը կառավարվում է Մարդկային ռեսուրսների կառավարման վարչության և Ուսումնական կենտրոնի կողմից: Մարդկային ռեսուրսների կառավարման վարչությունը պարբերաբար իրականացնում է ՀՀ բանկային համակարգում աշխատատեղերի և դրանց պայմանների ուսումնասիրություն, իսկ Ուսումնական կենտրոնը կազմակերպում է աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների բարձրացմանն ուղղված դասընթացներ՝ ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին ռեսուրսների հաշվին:

Փողերի լվացման ռիսկ

Փողերի լվացման ռիսկի կառավարումը իրականացվում է Ներքին դիտարկումների բաժնի կողմից, որը գործում է փողերի լվացման դեմ պայքարի օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

35 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով 1988թ. Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր

թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիմնական կապիտալ	26,229,186	24,688,737
Լրացուցիչ կապիտալ	45,925	844,759
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	26,275,111	25,533,496
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	216,513,685	193,089,685
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	12.14%	13.22%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շուկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2014թ. որոշում է կայացրել 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո բանկերի համար ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 30,000,000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

Հիմք ընդունելով Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագիրը՝ Բաժնետերերը 2016թ. հունիսի 30-ի դրությամբ կհամարվի ընդհանուր կապիտալը առնվազն 7,092,500 հազար դրամով, որը կներառվի նորմատիվային կապիտալի հաշվարկում և կապահովվի Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի պահանջը ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի վերաբերյալ:

Grant Thornton

www.grantthornton.am

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166 Ն որոշմամբ հաստատված
«Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական
ընկերությունների, ապահովագրական բրոքերների, ներդրումային
ընկերությունների, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և դրամական
փոխանցումներ իրականացնող վճարահաշվարկային
կազմակերպությունների կողմից տեղեկությունների
հրապարակումը» կանոնակարգ 8/03-ի

(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

Բանկի անվանումը ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ
Ամսաթիվը 1/07/2016թ-ից

30/09/2016թ.

(հազ. դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի բույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	22,907,500	50000	խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	27,901,361	5000000	խախտում առկա չէ
Ն ₁ Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	12.93%	12.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₂ ¹ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	16.67%	15.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₂ ² Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	112.23%	60.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₃ ¹ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	19.95%	20.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₃ ² Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	416.26%	500.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₄ ¹ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	3.87%	5.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₄ ² Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	11.62%	20.0%	խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը՝ ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով	X	2.0% 20.0%	խախտում առկա չէ
Արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը	6.97%	10.0%	խախտում առկա չէ
Ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը՝ ԱՄՆ դոլարով	5.71%	7.0%	խախտում առկա չէ
Եվրոյով	0.03%	7.0%	խախտում առկա չէ
Ռուսական ռուբլիով		7.0%	խախտում առկա չէ
Այլ	X		խախտում առկա չէ

Վավերացման ամսաթիվ 14.10.16թ

Կ.Տ.

Բանկի վարչության նախագահ

Գլխավոր հաշվապահ

Հավելված 5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
(Ձև թիվ 5)

«30» ՄԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 2016թ.

ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ, ՀՀ, ԵՐԵՎԱՆ , ՆԱԼԲԱՆԴՑԱՆ 48

Ծանոթագրություն 1. «Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

«Հաղթիզնեսթանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայինվեստբանկ ՓԲԸ») (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991թ.և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 10.12.1991 թ. . ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 40 արտոնագրային համարով: Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 20 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում , 21 մասնաճյուղերը ՀՀ տարբեր մարզերում և 7 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Նալբանդյան 48:

- Բանկը հանդիսանում է
- Հայաստանի բանկերի միության անդամ
 - Master Card/Europay համաշխարհային վճարային համակարգի լիիրավ անդամ
 - SWIFT համակարգի բաժնետեր
 - VISA International վճարային համակարգի լիիրավ անդամ
 - Հայաստանի հիպոթեկային շուկայի մասնակիցների միության անդամ
 - ՀՀ տարածքում գործող ArCa պրոցեսինգային ընկերության բաժնետեր
 - Բանկում գործում է սեփական պրոցեսինգային կենտրոն

1. Կորպորատիվ կառավարում.

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝

- Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը՝ Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինը
- Բանկի Խորհուրդը
- Բանկի Վարչությունը և Բանկի Վարչության նախագահը

ա) Խորհրդի կազմը,
Խորհրդի նախագահ – Վիտալի Գրիգորյանց
Խորհրդի անդամներ – Սերգեյ Արզումանյան
Դիանա Գրիգորյան
Սևակ Պետրոսյան
Ալիկ Հիրկինյան
բ) վարչության կազմը,
Վարչության նախագահ- Արսեն Միքայելյան
Վարչության անդամներ՝
Մանվել Սահակյան - Վարչության նախագահի տեղակալ-Ֆինանսական ղեկարտամենտի տնօրեն
Վարդան Աղաջանյան - Վարչության նախագահի տեղակալ-Գործառնական ղեկարտամենտի տնօրեն
Նշան Գրիգորյան -Վարչության նախագահի տեղակալի-Վարկային ղեկարտամենտի տնօրեն
Նարինե Սարգսյան-Գլխավոր հաշվապահ
Վահան Մելրոնյան -Գանձապետական ղեկարտամենտի տնօրեն Գլխավոր գանձապետ
Բագրատ Թևոսյան - Կենտրոն մասնաճյուղի կառավարիչ
գ) նշանակայինց մասնակիցների անունները/անվանումները,
Գրիգորյանց Վիտալի Սարգսի – 100 %

դ) ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը,

Բանկի ղեկավարության վարձատրությունը կատարվում է համաձայն կնքված աշխատանքային պայմանագրի և Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի :

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»

2.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը

Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս կիրառվել են Միջազգային Ֆինանսական ստանդարտների, հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերի, Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պահանջները:

2.2 Անընդհատություն

Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Բանկի գործունեության անընդհատության հիման վրա, որը ենթադրում է, որ Բանկի ակտիվները պետք է իրացվեն և պարտավորությունները մարվեն Բանկի գործունեության ընթացքում:

2.3 Համադրելիություն

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ ժամանակաշրջանի հետ համադրելիության ապահովման նպատակով:

2.4 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

2.4.1 Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտը և տոկոսային ծախսերը համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով, օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

2.4.2 Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գարծվող վճարները համապատասխան ծախսերի հետ միասին հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայության մատուցման ընթացքում:

2.5 Արտարժույթային գործառնություններ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համափարպակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները

	2016թ.սեպտեմբերի 30	2015թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	474.46	483.75
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	530.26	528.69

2.6 Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված միջոցներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամական միջոցներից, թղթակից բանկերի ցպահանջ միջոցներից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների), որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի :

2.7 Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամանակաշրջանների համար բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ:

2.8 Արժեքքեր

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով և հետագայում վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքով վերագնահատման ժամանակ վերագնահատման արդյունքը արտացոլվում է սեփական կապիտալում:

2.9 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Վարկերը և փոխատվությունները ֆիրմված վճարումներով ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապահին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության: Ֆիրմված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գումարները նվազեցնում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.10 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

2.11 Հնարավոր կորուստների պահուստ

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

2.12 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրից, արտոնագրերից և այլն: Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության՝ 15 տարվա ընթացքում:Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով:

2.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ	Տոկոսադրույք
	(տարիներ)	(%)
Ըներքեր, շինություններ	30	3.33
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	3	33.3
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Ավտոմատ գանձման մեքենաներ	10	10
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20
Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալական պայմանագրի գործողության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին:

2.14 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական գործիքների չափումը, ճանաչումը, օգտագործումը և հաշվառումը կատարում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև բանկի կողմից ընդունված կարգերով, որոշումներով, հրամաններով և ակտերով:

2.15 Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

2.15.1 Եթե աուդիտորական կազմակերպության կողմից հայտնաբերված էական սխալը արդյունք

2.15.2 Եթե բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները սահմանված կարգով հրապարակելուց հետո առաջանում կամ հայտնաբերվում են էական սխալներ, ապա նման դեպքերում ճշգրտումներ չեն կատարվում և համարվում է, որ նման տեղեկատվության վերաներկայացումն անիրագործելի է:

2.16 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշտումները: Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվի առնելով բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև:

Բանկը իր գործունեության ընթացքում վճարում է նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

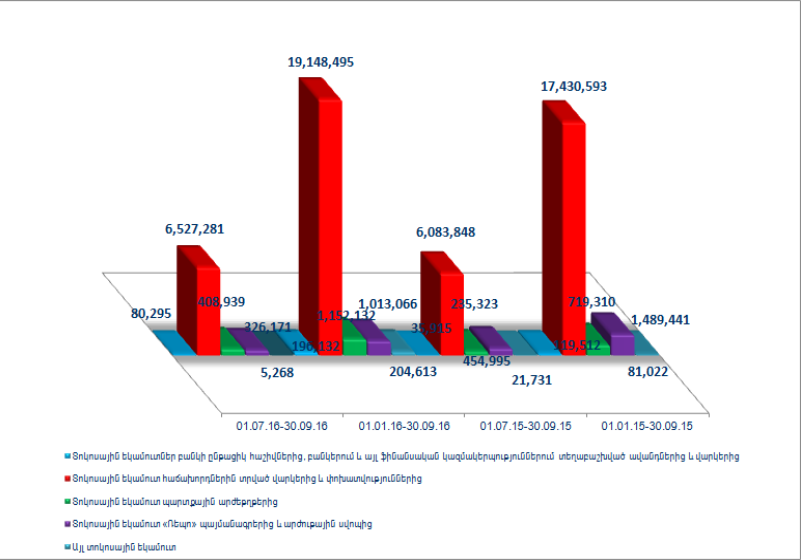
2.17 Գափման և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար դրամը հանդիսանում է նաև ներկայացման արժույթ:

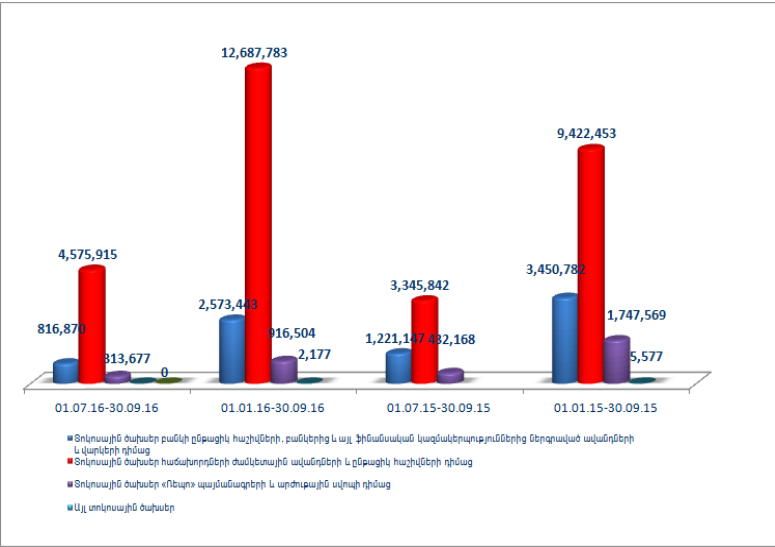
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

Ծանոթագրություն 3. «Զուտ տոկոսային և մանրատիպ եկամուտներ»

Տոկոսային և մանրատիպ եկամուտներ	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդումներից և վարկերից	80,295	196,132	35,915	119,512
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վառկերից և փոխառվածություններից	6,527,281	19,148,495	6,083,848	17,430,593
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	408,939	1,152,132	235,323	719,310
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից և արժույթային սկոպից	326,171	1,013,066	454,995	1,489,441
Այլ տոկոսային եկամուտ	5,268	204,613	21,731	81,022
Ընդամենը	7,347,954	21,714,438	6,831,812	19,839,878

Տոկոսային և մմանատիպ ծախսեր	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	816,870	2,573,443	1,221,147	3,450,782
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	4,575,915	12,687,783	3,345,842	9,422,453
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից բողարկված արժեթղթերի դիմաց				
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի և արժույթային ակտիվի դիմաց	313,677	916,504	432,168	1,747,569
Այլ տոկոսային ծախսեր	0	2,177		5,577
Ընդամենը	5,706,462	16,179,907	4,999,157	14,626,381
Ձուտ տոկոսային և մմանատիպ եկամուտ	1,641,492	5,534,531	1,832,655	5,213,497

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Էրամարկղային գործառնություններից	64,261	188,387	83,720	217,719
Հաշվարկային ծառայություններից	112,223	333,326	40,016	210,864
Երաշխիքներից, հոծարագերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման Արտարժույթով և արժեթղթերով	82,266	213,621	72,132	179,044
Վճարային քարտերի սպասարկումից	164,072	432,094	203,517	489,993
Այլ կոմիսիոն վճարներ	231,014	584,091	220,831	596,156
Ընդամենը	653,836	1,751,519	620,863	1,695,467

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ/ հաշվարկային գործառն.	45,774	133,804	37,386	118,586
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ/դրամարկղային գործառն.	35,595	141,311	54,547	147,029
Երաշխիքների, հոծարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ		135	3,410	4,682
Արտարժույթով և արժեթղթերով			6,614	7,258
Այլ կոմիսիոն վճարներ	3,082	9,153	20,814	55,882
Ընդամենը	84,451	284,403	122,771	333,437

Ստացված գուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	569,385	1,467,116	498,092	1,362,030
--	----------------	------------------	----------------	------------------

Ծանոթագրություն 5. «Ջուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

Շահույթ վճատվ վերաչափվող իրական արժեքով պահվող ներդրումներից	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ, այդ թվում՝				
- բաժնետոմսերից				
- պարտքային արժեթղթերից				
- ածանցյալներից	-1,117	-176,487	34,913	118,058
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից				
Ընդամենը	-1,117	-176,487	34,913	118,058

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ, այդ թվում՝				
- բաժնետոմսերից				
- պարտքային արժեթղթերից	-25,552	-25,533	0	0
- ածանցյալներից				
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից գուտ եկամուտ	27,438	27,438	0	0
Ընդամենը	1,886	1,905	0	0

Արտարժույթային գործառնություններից	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված գուտ եկամուտ	237,490	785,895	315,307	739,851
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված	59,775	158,540	-33,031	-145,185
Ընդամենը	297,265	944,435	282,276	594,666

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներից և հուշադրամներից	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և	2,512	10,720	3,734	18,434
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և	-2,217	59,322	-10,743	-13,818
Ընդամենը	295	70,042	-7,009	4,616

Ջուտ եկամուտ առևտրային	298,329	839,895	310,180	717,340
-------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

Այլ գործառնական եկամուտ	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տրոսմանհո	395,869	1,154,894	327,962	904,957
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	6,292	29,872	18,793	58,631
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	35,236	36,095	158,615	212,335
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ				
Այլ եկամուտներ	51,609	517,405	46,822	131,967
Ընդամենը	489,006	1,738,266	552,192	1,307,890

Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

Բանկերի մկատմամբ պահանջների գծով	Ծանոթագրություն 14	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Սկզբնական մնացորդ		0	0	0	0
Պահուստին կատարված մասհանումներ		0	0	0	0
Պահուստին կատարված մասհանումների		0	0	0	0
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		0	0	0	0
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված		0	0	0	0
Պահուստի օգտագործում					
Վերջնական մնացորդ		0	0	0	0

Ֆինանսական կազմակերպությունների մկատմամբ պահանջների գծով	Ծանոթագրություն 14	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Սկզբնական մնացորդ		0	0	0	0
Պահուստին կատարված մասհանումներ		0	0	0	0
Պահուստին կատարված մասհանումների		0	0	0	0
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		0	0	0	0
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված					
Պահուստի օգտագործում					
Վերջնական մնացորդ		0	0	0	0

Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխառվությունների գծով	Ծանոթագրություն 16	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Սկզբնական մնացորդ		4,154,629	5,534,149	4,736,239	4,550,828
Պահուստին կատարված մասհանումներ		2,731,981	6,766,859	2,230,809	4,152,097
Պահուստին կատարված մասհանումների		-1,409,870	-4,501,420	-814,279	-2,226,477
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		1,322,111	2,265,439	1,416,530	1,925,620
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված		544,593	1,410,611	372,451	736,496
Պահուստի օգտագործում		-1,689,485	-4,878,351	-1,203,191	-1,890,915
Վերջնական մնացորդ		4,331,848	4,331,848	5,322,029	5,322,029

Ներդրումների գծով		01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Սկզբնական մնացորդ	Ծանոթագրություն 18	0	21,895	21,895	21,895
Պահուստին կատարված մասհանումներ		1,235	1,235		0
Պահուստին կատարված մասհանումների		0	-21,895		0
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ		1,235	-20,660	0	0
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված					
Պահուստի օգտագործում					
Վերջնական մնացորդ		1,235	1,235	21,895	21,895

Այլ ակտիվների գծով		01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Սկզբնական մնացորդ	Ծանոթագրություն 18	517,749	160,082	123,191	128,635
Պահուստին կատարված մասհանումներ		1,340,877	3,351,180	109,630	182,195
Պահուստին կատարված մասհանումների		-1,171,141	-2,820,833	-40,344	-94,107
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ		169,736	530,347	69,286	88,088
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված		7,827	13,488	9,763	14,120
Պահուստի օգտագործում		-128,606	-137,211	-18,609	-47,212
Վերջնական մնացորդ		566,706	566,706	183,631	183,631

Վարկային քիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով		01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Սկզբնական մնացորդ	Ծանոթագրություն 34	335,852	335,674	294,268	294,268
Պահուստին կատարված մասհանումներ		240,510	576,362		0
Պահուստին կատարված մասհանումների		-139,895	-475,569	-294,268	-294,268
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ		100,615	100,793	-294,268	-294,268
Վերջնական մնացորդ		436,467	436,467	0	0

Ընդամենը գուտ մասհանումներ պահուստներին		1,593,697	2,875,919	1,191,548	1,719,440
--	--	------------------	------------------	------------------	------------------

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	729,438	2,268,115	672,946	2,101,593
Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	0	0	0	0
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	20	391	1,160	1,891
Գործուղման ծախսեր	21,650	53,487	21,123	48,324
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	39,303	115,605	30,885	86,964
Ապահովագրության ծախսեր	8,925	31,139	9,800	29,329
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	46,260	107,227	16,944	53,510
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և ամրակառուցության գծով ծախսեր	66,467	204,404	69,712	206,310
Աուդիտային և խորհրդատվական	3,554	20,648	0	21,216
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	23,475	70,004	23,731	71,569
Տրանսպորտային ծախսեր	12,783	41,539	10,670	36,245
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր	57,726	185,630	52,752	155,601
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	13,226	43,616	12,689	35,066
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով	17,487	44,978	4,793	14,263
Այլ վարչական ծախսեր	116,302	236,049	94,622	315,241
Ընդամենը	1,156,616	3,422,832	1,021,827	3,177,122

2016թ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բանկի աշխատակիցների բվաքանակը **835-Վ է:**
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը` **184** հազ.դրամ:

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

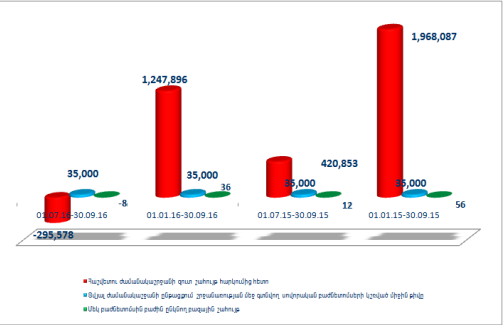
Այլ գործառնական ծախսեր	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	177	677	300	1,450
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	48,592	155,275	55,218	148,275
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր				
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	257,716	738,881	208,394	626,231
Կորուստներ նյութական ակտիվների				
Ավանդների երաշխավորման հիմնդրամին	157,550	307,027	60,071	167,422
Այլ ծախսեր	147,573	522,228	115,982	306,885
Ընդամենը	611,608	1,724,088	439,965	1,250,263

Ծանոթագրություն 11. «Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Շահութահարկի գծով ծախս	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս/հակադարձում	-75,328	282,909	128,095	429,377
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները				
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	7,197	26,164	-9,169	56,468
Ընդամենը	-68,131	309,073	118,926	485,845

Ծանոթագրություն 12. «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	-295,578	1,247,896	420,853	1,968,087
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	()	()	()	()
Մովորա-կան բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ/ վնաս				
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական	35,000	35,000	35,000	35,000
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային	-8	36	12	56
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նույնացված				

Ծանոթագրություն. Այլ համապարփակ եկամուտներ

Այլ համապարփակ եկամուտներ	01.07.16-30.09.16	01.01.16-30.09.16	01.07.15-30.09.15	01.01.15-30.09.15
Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա գործառնությունների վերահաշվարկից				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	891,342	1,425,613	(15,285)	(343,792)
Դրամական հոսքերի հեջավորում				
Հիմնական միջոցների վերագնահատումներից				
Հետաձգված հարկի գծով ծախս				
Ընդամենը	891,342	1,425,613	(15,285)	(343,792)

Ծանոթագրություն 13. «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում»

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Կանխիկ դրամական միջոցներ	6,373,057	3,641,132
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	2,010,258	3,331,109
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	25,439,676	24,319,510
Ընդամենը	33,822,991	31,291,751
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	120,000	400,000
Հաշվեդրված տոկոսներ		
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	33,942,991	31,691,751
Թանկածեք մետաղների ստանդարտացված ձույակտորներ	76,626	144,762
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ (ծանոթ. 1.4)	6,239,324	11,274,611
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	40,258,941	43,111,124

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման ենթակա

* ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված գումարը իրենից ներկայացնում է Արժա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Ծանոթագրություն 14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների մկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերում	4,206	17,926
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	5,159,507	8,631,452
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	1,194,887	169,595
Հաշվեդրված տոկոսներ	0	0
Ընդամենը	6,358,600	8,818,973

Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ ԿԲ-ում՝		
- վարկեր և ավանդներ		
- ֆասկտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- ավուպ		
- այլ		
ՀՀ քանկերում՝		
- վարկեր և ավանդներ	0	2283749
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- ավուպ	0	6,360
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3) և քարճր վարկամիշ ունեցող քանկերում՝		
- վարկեր և ավանդներ	74,900	225,080
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- ավուպ	0	0
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ	0	0
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկամիշ ունեցող և վարկամիշ չունեցող քանկերում		
- վարկեր և ավանդներ		
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- ավուպ	0	0
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ	471,036	18,730
Հաշվեդրված տոկոսներ	16	1298
Ընդամենը	6,904,552	11,354,190
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		-79,579

Զուտ Պահանջներ քանկերի նկատմամբ	6,904,552	11,274,611
--	------------------	-------------------

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝	4,407,273	2,379,785
- վարկեր և ավանդներ	3,397,164	930,811
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	1,010,109	1,448,974
- ավուպ		
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3) և քարճր վարկամիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
- վարկեր և ավանդներ	0	0
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- ավուպ		
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ		

ԲԲԲ–(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	1,757,180	1,000,746
- վարկեր և ավանդներ		
- ֆակտորինգ		
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պաշմանագրեր		
- սվոպ		
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
- այլ	1,757,180	1,000,746
Հաշվեգրված տոկոսներ	52,132	11,122
Ընդամենը	6,216,585	3,391,653
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		-16,528
Ջուտ պահանջներ Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,216,585	3,375,125
Ջուտ պահանջներ քանկների և Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,121,137	14,649,736

Ծանոթագրություն 15. «Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
- գանձապետական պարտատոմսեր	12,271,448	12,467,687
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
ԲԲԲ– (Բաա3) և քարճր վարկանիշ ունեցող երկների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
ԲԲԲ– (Բաա3) -ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկների պետական արժեթղթեր		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	12,271,448	12,467,687

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և քարճր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- այլ				
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	0	0	0	0

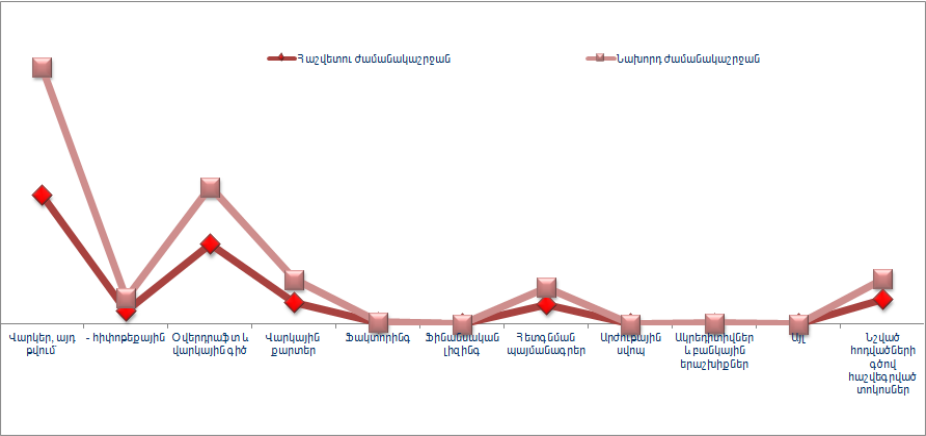
Այլ երկրների ոչ պետական արժեքթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- այլ				
ԲԲԲ+/Բաա 1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- այլ				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեքթեր	0	0	0	0

Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող արժեքթեր	12,271,448	12,467,687	0	0
--	------------	------------	---	---

Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջա	Նախորդ ժամանակաշրջ
Վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր				
- Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող				
- ԲԲԲ+/Բաա 1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների				
- Հիփոթեկ				
- Սպառողական վարկեր				
- այլ				
Ածանցյալ գործիքներ	0		0	
- ֆյուչերս				
- Ֆորվարդ				
- օպցիոն				
- սվոպ				
- այլ				
Ընդամենը				
Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ	12,271,448	12,467,687	0	0

Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ»

Տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկեր, այլ թվում՝	111,118,143	109,943,916
- ՀՀ կառավարությանը		
- տեղական ինքնակառավարման մարմիններին		
- հիփոթեքային	11,328,253	11,334,011
Օվերդրաֆտ և վարկային գիծ	68,660,139	49,365,106
Վարկային քարտեր	19,162,539	19,363,691
Ֆակտորինգ	1,633,862	283,479
Ֆինանսական լիզինգ	78	293
Հետգնման պայմանագրեր	16,873,693	14,758,667
Արժույթային սվոպ	-	-
Ակրեդիտիվներ և քանկային երաշխիքներ	360,890	598,921
Այլ		
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	21,783,273	17,262,249
Ընդամենը վարկեր	239,592,617	211,576,322
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-4,331,848	-4,208,840
Ընդամենը զուտ վարկեր	235,260,769	207,367,482

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հաճախորդներին տրամադրված աշխատող և չաշխատող վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը.

հաճախորդներին տրամադրված աշխատող և չաշխատող վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Աշխատող վարկեր և փոխատվություններ գումար	232,392,992	204,917,584
քանակ	59,658	64,324
Չաշխատող վարկեր և փոխատվություններ, այդ թվում	7,199,625	6,658,738
	4862	6538
- ժամկետանց գումար	3,107,441	3,160,417
քանակ	2899	4403
Ընդամենը վարկեր	239,592,617	211,576,322
քանակ	64,520	70,862
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-4,331,848	-4,208,840
Ընդամենը զուտ վարկեր	235,260,769	207,367,482

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների հետևյալ տիպերի.

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Պետական ձեռնարկություններ	8,452,450	5,854,891
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	158,602,389	137,855,733
- խոշոր ձեռնարկություններ	82,461,532	74,508,888
- փոքր և միջին ձեռնարկություններ	76,140,857	63,346,845
Ֆիզիկական անձիք, այդ թվում՝	46,828,967	46,613,248
- սպառողական վարկեր	14,867,664	14,480,682
- հիփոթեքային վարկեր	11,314,919	11,334,011
- վարկային քարտեր	19,109,494	19,233,646
Անհատ ձեռնարկատերեր	3,925,538	3,990,201
Հաշվեգրված տոկոսներ	21,783,273	17,262,249
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	239,592,617	211,576,322
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների օժտվածություններ	(4,331,848)	(4,208,840)
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխատվություններ	235,260,769	207,367,482

ա) խոշոր վարկառուներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի ընդհանուր գումարը 30.09.2016թ – 116.141.694 հազ.դրամ, 31.12.2015թ – 106.588.616 հազ.դրամ

բ) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում 30.09.2016թ -51.88 %, 31.12.2015թ -53.84 %

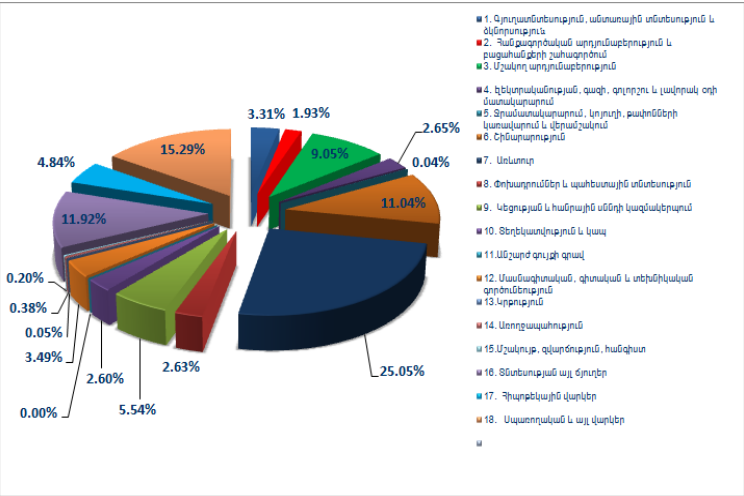
գ) տոկոսային հարաբերակցությունը կապիտալի նկատմամբ 30.09.2016թ – 416.26 %, 31.12.2015թ – 405.66 % :

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ վարկառուների քանակի.	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Պետական ձեռնարկություններ	9	9
Մասնավոր ձեռնարկություններ	345	337
Ֆիզիկական անձիք	50,063	61,097
Անհատ ձեռնարկատերեր	197	198
Ընդամենը	50,614	61,641

Վարկային պորտֆելի (առանց հաշվի առնելու հնարավոր կորուստների պահուստի գումարը) վերլուծությունը ըստ վարկավորման ոլորտների.

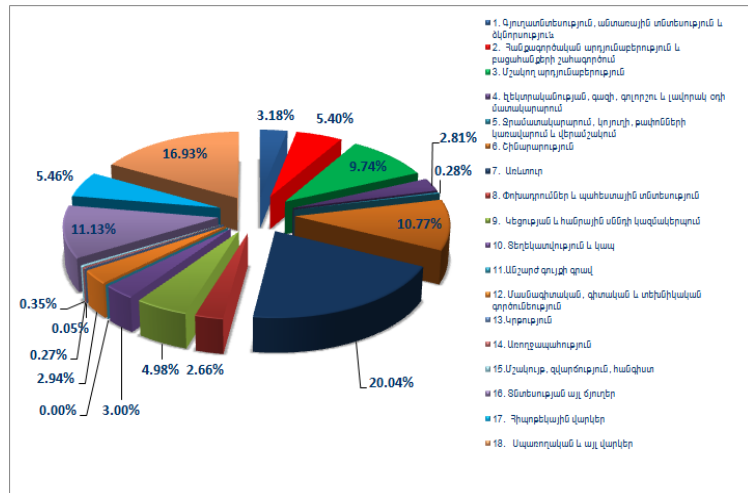
30.09.16

Տրամադրված վարկերի և փոխառվելությունների վերլուծությունը ըստ վարկավորման ոլորտների	Գումար	Տոկոսային հարաբերությունը
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	7,919,037	3.31
2. Հանրագործական արդյունաբերություն և քաղաքների շահագործում	4,626,675	1.93
3. Մշակող արդյունաբերություն	21,673,243	9.05
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	6,356,082	2.65
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում	84,482	0.04
6. Շինարարություն	26,459,714	11.04
7. Առևտուր	60,015,922	25.05
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն	6,290,491	2.63
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	13,284,878	5.54
10. Տեղեկատվություն և կապ	6,239,699	2.60
11.Անշարժ գույքի գրավ	11,586	0.00
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն	8,355,679	3.49
13.Կրթություն	114,829	0.05
14. Առողջապահություն	898,938	0.38
15.Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	484,720	0.20
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր	28,548,542	11.92
17. Հիպոթեկային վարկեր	11,585,391	4.84
18. Սպառողական և այլ վարկեր	36,642,709	15.29
Ընդամենը	239,592,617	100

31.12.15

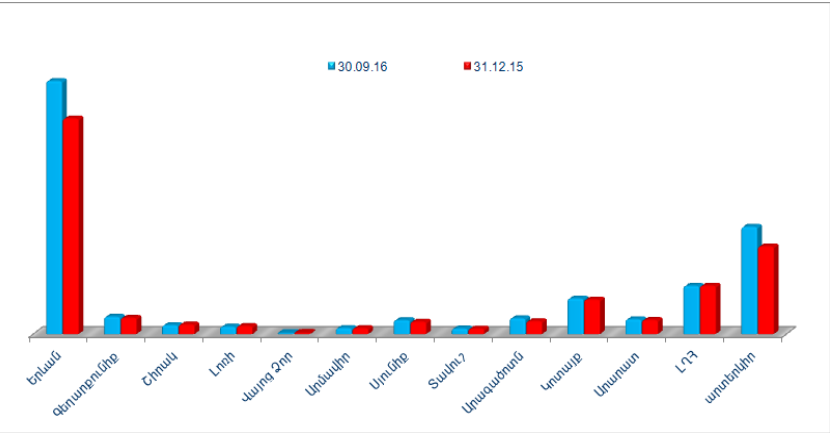
Տրամադրված վարկերի և փոխառվածությունների վերածառությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	Գումար	Տոկոսային հարաբերությունը
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	6,719,580	3.18
2. Հանքագործական արդյունաբերություն և քանդակների շահագործում	11,431,612	5.40
3. Մշակող արդյունաբերություն	20,601,394	9.74
4. Էլեկտրականություն, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	5,953,121	2.81
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում	588,290	0.28
6. Շինարարություն	22,784,283	10.77
7. Առևտուր	42,390,604	20.04
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն	5,619,547	2.66
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	10,541,104	4.98
10. Տեղեկատվություն և կապ	6,350,327	3.00
11. Անշարժ գույքի գրավ	8,995	0.00
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն	6,222,152	2.94
13. Կրթություն	114,943	0.05
14. Առողջապահություն	575,515	0.27
15. Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	746,458	0.35
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր	23,544,163	11.13
17. Հիպոթեկային վարկեր	11,556,123	5.46
18. Սպառողական և այլ վարկեր	35,828,111	16.93
Ընդամենը	211,576,322	100

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը	Նախորդ ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	188,127,113	79.97	168,856,257	81.43
Ոչ ռեզիդենտներ	47,133,656	20.03	38,511,225	18.57
Ընդամենը	235,260,769	100	207,367,482	100

ՄԱՐԶ	30.09.16		31.12.15	
	քանակ	գումար	քանակ	գումար
Երևան	17114	111,169,301	19603	94,673,390
Գեղարքունիք	10305	7,609,924	10022	7,124,235
Շիրակ	7584	3,926,272	8555	4,210,822
Լոռի	2866	3,279,864	3414	3,530,028
Վայոց ձոր	183	596,143	168	624,235
Արմավիր	2001	2,669,292	2367	2,607,750
Սյունիք	1924	6,139,680	2145	5,440,563
Տավուշ	985	2,460,895	1277	2,384,237
Արագածոտն	6851	6,961,163	7117	5,666,743
Կոտայք	3769	15,631,278	4121	15,162,249
Արարատ	5905	6,520,850	6266	6,203,529
ԼՂՀ	4992	21,162,451	5767	21,228,476
արտերկիր	41	47,133,656	40	38,511,225
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	64,520	235,260,769	70,862	207,367,482

Ծանոթագրություն 17. «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	12,837,636	10,175,043
- գանձապետական պարտատոմսեր	12,837,636	10,175,043
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- մուրհակ		
ԲԲԲ-/Բաա3/ և քարձր վարկամիշ ունեցող երկների պետական արժեթղթեր		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- ալլ		
ԲԲ+Բա1/ և ցածր վարկամիշ ունեցող, վարկամիշ չունեցող երկների պետական արժեթղթեր		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- ալլ		
Հմարավոր կորուստների պահուստ մուրհակների լնդամենը պետական արժեթղթեր	12,837,636	10,175,043

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և քարձր վարկամիշ ունեցող թողարկողի				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- ալլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և քարձր վարկամիշ ստացած թողարկողի				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- ալլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկամիշ ունեցող, ալլ վարկամիշ ունեցող և վարկամիշ չունեցող թողարկողի				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ		802614		542661
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- ալլ				
Լնդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	0	802,614	0	542,661
Ալլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և քարձր վարկամիշ ունեցող թողարկողի				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- ալլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկամիշ ունեցող, ալլ վարկամիշ ունեցող և վարկամիշ չունեցող թողարկողի				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- կապիտալի գործիքներ				
- ալլ				
Լնդամենը ալլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	0	0	0	0
Լնդամենը վաճառքի համար մատչելի	13,640,250	10,717,704		

Վաճառքի համար մատչելի այլ ֆինանսական ակտիվներ				
վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր				
- Ա-/ԱՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող				
-ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող				
- Հիփոթեկ				
- Սպառողական վարկեր				
- Այլ				
Ընդամենը	0	0	0	0

Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի	13,640,250	10,717,704
---------------------------------------	-------------------	-------------------

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը
1. Արմենիան Քարդ ՓԲԸ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	20.10.06	12143	2.00
2.ԱԲԲԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ ՓԲԸ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	22.11.07	19845	4.0003
3. ՍՎԻՖՏ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	23.04.12	14034	0.00005
Ընդամենը				46,022	6
այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումների արժեզրկում (հնարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթ. 7)				-1,234	
Ընդամենը				44,788	

Նախորդ ժամանակաշրջան

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը
1. Արմենիան Քարդ ՓԲԸ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	20.10.06	12143	2.00
2.ԱԲԲԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ ՓԲԸ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	22.11.07	19845	4.0003
3. ՍՎԻՖՏ	վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	23.04.12	10964	0.00005
Ընդամենը				42,952	6
այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումների արժեզրկում (հնարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթ. 7)				-21,895	
Ընդամենը				21,057	

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ և այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումների	13,685,038	10,738,761

Ծանոթագրություն 18. «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
ԲԲԲ-/Բաա3/ և քարճր վարկանիշ ունեցող երկների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկների պետական		
- գանձապետական պարտատոմսեր		
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
- այլ		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր		

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և քարճր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և քարճր վարկանիշ ստացած թողարկողի, այդ թվում՝	0	0	0	
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- այլ			0	
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- այլ				
Հաշվեգրված տոկոսներ				
Ընդամենը	-	-	-	-

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և քարճր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
- ավանդային հավաստագրեր				
- այլ				
Հաշվեգրված տոկոսներ				
Ընդամենը	-	-	-	-

Միճչև մարման ժամկետը պահվող մեքերումների արժեզրկում (հմարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթ. 7)				
---	--	--	--	--

Ջուտ մեքերումներ միճչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներում	0		0	0
---	---	--	---	---

Ծանոթագրություն 20. «Հիմնական միջոցներ և

Հիմնական միջոցներ

Հոդվածի անվանումը	Ըններ	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Կարծակ. հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Մկգրմական արժեք							
Մնացորդ մախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	7,548,683	2,942,939	253,637	1,602,244	-	118,377	12,465,900
Ավելացում	3,991	339,417	44,764	174,104	-	54,000	616,276
Օտարում			74,868				74,868
Դուրս գրում							-
Վերագնահատում		80		4,524			4,604
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում							-
Մնացորդ մախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	7,552,674	3,282,276	223,553	1,771,824	-	172,377	13,002,704
Ավելացում	1,932	182,875	1,920	66,127	35,101	10,687	298,642
Օտարում			-				-
Վերագնահատում*							-
Դուրս գրում				5,085			5,085
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում							-
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	7,554,606	3,465,151	225,473	1,832,866	35,101	183,064	13,296,261
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդ մախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	290,106	1,909,865	163,429	955,125	-	19,991	3,338,516
Ավելացում	290,495	219,866	38,086	209,697		3,838	761,982
Օտարում			48,412				48,412
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում							-
Դուրս գրում		80		2,219			2,299
Մնացորդ մախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	580,601	2,129,651	153,103	1,162,603	-	23,829	4,049,787
Ավելացում	218,013	211,151	25,316	147,005		3,875	605,360
Օտարում							
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում							
Դուրս գրում				5,085			5,085
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	798,614	2,340,802	178,419	1,304,523	-	27,704	4,650,062
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք							
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,755,992	1,124,349	47,054	528,343	35,101	155,360	8,646,199
մախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,972,073	1,152,625	70,450	609,221	-	148,548	8,952,917

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Մկգրմական արժեք						
Մնացորդ մախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	175,671	1,314,448	-	66,215	138,404	1,694,738
Ավելացում	81,582	520,018		9,024	(133,557)	477,067
Օտարում		1,201				1,201
Արժեզրկում						
Վերագնահատում		6,176				6,176
Մնացորդ մախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	257,253	1,827,089	-	75,239	4,847	2,164,428
Ավելացում	2,700	373,334		28,654	-	404,688
Օտարում						-
Վերագնահատում*						-
Արժեզրկում						-
Դուրս գրում		159				159
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	259,953	2,200,264	-	103,893	4,847	2,568,957
Կուտակված մաշվածություն						
Մնացորդ մախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	2,275	78,817	-	-	-	81,092
Ավելացում	9,930	63,545		158		73,633
Օտարում		1,201				1,201
Դուրս գրում		6,176				6,176
Վերագնահատում						
Մնացորդ մախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	12,205	134,985	-	158	-	147,348

Ավելացում	11,782	120,291		2,131		134,204
Օտարում						-
Դուրս գրում		159				159
Արժեզրկում						-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	23,987	255,117		2,289	-	281,393
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	235,966	1,945,147	-	101,604	4,847	2,287,564
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	245,048	1,692,104	-	75,081	4,847	2,017,080

Ծանոթագրություն 21. «Հետաձգված հարկային ակտիվներ»

Հետաձգված հարկային ակտիվների շարժը	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	221,949	183,789
Ավելացում		38,160
Նվազում	221,949	
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	-	221,949

Ծանոթագրություն 22. «Այլ ակտիվներ»

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ստացվելիք շահաբաժիններ	0	0
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	0	0
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	1,712,454	2,969,192
Ընդամենը	1,712,454	2,969,192
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-17,125	-29,692
«Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գում գումարներ	1,695,329	2,939,500

Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	52	169
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	13,176	124
Կանխավճարներ մատակարարներին	441,464	371,454
Կանխավճարներ և գերավճարներ բյուջեի և պարտադիր սցիսլական ապահովագրության վճարների գծով	654,877	451,088
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	9,997,266	10,422,360
Ընդամենը	11,106,835	11,245,195
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-547,870	-130,390
Ընդամենը	10,558,965	11,114,805
Այլ ակտիվներ		
Պահեստ	407,693	456,005
Բռնագանձված գրավ	5,298,198	5,085,118
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	41,026	18,207
Այլ ակտիվներ	130,576	148,989
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-1,711	
Ընդամենը	5,875,782	5,708,319
Ընդամենը այլ ակտիվներ	18,130,076	19,762,624

Ծանոթագրություն 23. «Պարտավորություններ քանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերի	10,395	6
BBB-(Baa3) և բարձր վարկամիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկամիշ ունեցող և վարկամիշ չունեցող բանկերի		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	10,395	6
Միջրանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ		
- վարկեր *	12,269,731	8,845,930
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	17,799,996	20,899,991
- սվոպ		14672
- այլ		
ՀՀ բանկեր		
- վարկեր և ավանդներ	1,590,622	8,525,547
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	0	0
- սվոպ	0	
- այլ	0	0
BBB-(Baa3) և բարձր վարկամիշ ունեցող բանկեր		
- վարկեր և ավանդներ		16,000,000
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- սվոպ		
- այլ		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկամիշ ունեցող և վարկամիշ չունեցող բանկեր		
- վարկեր և ավանդներ	1,123,506	2,418,762
- ֆինանսական լիզինգ		
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- սվոպ	0	0
-այլ	494,861	12,410
Հաշվեգրված տոկոսներ	305,193	351,210
Ընդամենը	33,583,909	57,068,522
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
- ընթացիկ հաշիվներ	472,569	73,024
- վարկեր և ավանդներ	21,762,957	23,479,553
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
- սվոպ		
- այլ	5,135	133,491
Հաշվեգրված տոկոսներ	395,190	136,323
Ընդամենը	22,635,851	23,822,391
Ընդամենը պարտավորություններ քանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների	56,230,155	80,890,919

30.09.2016թ. դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված վարկերում ներառված են նաև միջազգային ծրագրերով իրականացվող վարկավորման գումարները-12.269.731 հազ.դրամ և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսների գումարները – 263.589 հազ.դրամ

Ծանոթագրություն 24. «Պարտավորություններ հաճախորդների մկատմամբ»

ՀՀ կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների մկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հաշիվներ	252,387	47,330
Ժամկետային ավանդներ		
Վարկեր	697,320	3,044,295
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ	44,196	42,574
Հաշվարկված տոկոսներ	2,728	10,936
Ընդամենը	996,631	3,145,135
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց,		
Ընթացիկ հաշիվներ	18,335,041	13,911,214
Ժամկետային ավանդներ	23,506,958	13,691,037
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ	4,329,616	9,365,691
Հաշվարկված տոկոսներ	202,148	69,050
Ընդամենը	46,373,763	37,036,992
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց,		
Ընթացիկ հաշիվներ	9,431,218	6,007,250
Ժամկետային ավանդներ	228,444	298,781
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ	22,932	622,335
Հաշվարկված տոկոսներ	6,436	829
Ընդամենը	9,689,030	6,929,195
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի		
Ընթացիկ հաշիվներ	132,728	67,391
Ժամկետային ավանդներ		
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ		
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	132,728	67,391
Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի		
Ընթացիկ հաշիվներ	48	47
Ժամկետային ավանդներ		
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ		
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	48	47
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց մկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	12,801,844	8,614,168
Ժամկետային ավանդներ	153,487,170	120,818,305
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ	192,364	51,754
Հաշվարկված տոկոսներ	1,981,239	1,436,272
Ընդամենը	168,462,617	130,920,499
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց մկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	1,631,337	549,110
Ժամկետային ավանդներ	7,621,119	5,064,954
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Սվոպ		
Այլ	0	0
Հաշվարկված տոկոսներ	66,852	65,995
Ընդամենը	9,319,308	5,680,059
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների մկատմամբ	234,974,125	183,779,318

Պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող գումարների չափը կազմել է 31.12.2015թ – 14,303.074 հազ.դրամ, 30.09.2016թ- 12,833.336 հազ.դրամ :

2.Կառավարության նկատմամբ ժամկետային պարտավորություններում ներառված են միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից Գ.ՏՏԶ ծրագրի շրջանակներում և Հազարամյակի մարտահրավեր հիմնադրամի ծրագրի շրջանակներում ներգրավված գումարներ – 697.320 հազ.ոտամ. հաշվառված տոկոս -2.728 հազ.ոտամ :

Քանկի ավանդատուների/ժամկետային ավանդույթ/ կառուցվածքը ըստ հաճախորդների քանակի հետևյալն է

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք	67	64
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք	2	4
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք	15,509	12,825
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք	195	181
Ընդամենը	15,773	13,074

Ծանոթագրություն 26. «Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություններ»

Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ		
ֆյուչերս		
ֆորվարդ		
օպցիոն		
սվոպ		
այլ		
Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ		
Այլ	12,271,448	12,467,687
Ընդամենը	12,271,448	12,467,687

Ծանոթագրություն 27. «Վճարվելիք գումարներ»

Վճարվելիք գումարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Շահաբաժիններ		
Հավատարմագրային կառավարման		
Ավանդների ապահովագրության գծով	157,550	64,633
Այլ		
Ընդամենը	157,550	64,633

Ծանոթագրություն 28. «Հետաձգված հարկային պարտավորություններ»

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների շարժո	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում		
Ավելացում	130,067	
Նվազում		
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	130,067	-

Ծանոթագրություն 29. «Այլ պարտավորություններ»

Այլ պարտավորություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով	9,489	0
Հաշվարկային պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով		
Այլ հաշվարկներ գծով		
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
- շահութահարկի գծով	282,909	0
- ԱԱՀ-ի գծով	1,404	4,837
- այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	21,335	219,797

- սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով	0	0
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	185,074	147,140
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	99,259	155,492
Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով		
Այլ պարտավորություններ	2,796	2,991
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	602,266	530,257

Ծանոթագրություն 30. «Կանոնադրական կապիտալ»

- ա) բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալ – 22.907.500 հազ.դրամ,
բ) բանկի թողարկված և տեղաբաշխված սովորական բաժնետոմսերի ըսմանը-35.000 հատ, անվանական արժեքը –654.500 հազ.դրամ
գ) հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ բանկի նշանակալից մասնակիցներն են՝

Նշանակից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (ըրավարման և անձանց համար)
ԳՐԻԳՈՐՅԱՆՅ ՎԻՏԱԼԻ ՍԱՐԳՍԻ	22,907,500	100	Ֆինիկական անձ
	22,907,500		

Ծանոթագրություն 32. «Վերագնահատման և վերաչափման պահուստներ, կապիտալի այլ տարրեր»

«Վերագնահատման և վերաչափման պահուստներ»

Այս ծանոթագրության տարրերն են՝

Վերագնահատման պահուստներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումների վերագնահատումից առաջացած չիրացված	1,557,730	132,117
Հիմնական միջոցների վերագնահատման	471,422	471,422
Այլ պահուստներ		
Ընդամենը վերագնահատման պահուստներ	2,029,152	603,539

«Մեփական կապիտալի այլ տարրեր»

Պահուստներ

Այլ պահուստներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Գլխավոր պահուստ		
Սկզբնական մնացորդ	576,319	403,892
Ավելացում	62,189	172,427
Նվազում		
Վերջնական մնացորդ	638,508	576,319

Ծանոթագրություն 33. «Զբաղիված շահույթ»

Զբաղիված շահույթ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	5,858,903	3,462,246
Ավելացում	1,247,896	2,569,084
Նվազում *	62,189	172,427
Վերջնական մնացորդ	7,044,610	5,858,903

Ծանոթագրություն 34. «Պահուստներ, պայմանական ռեսյւեր և պոտենցիալ պարտավորություններ

Պահուստներ		Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջ
Ակզբնական մնացորդ	Ծանոթ. 7	335,674	294,268
Պահուստին կատարված մասհանումներ		576,362	335,674
Պահուստի օգտագործում		(475,569)	(294,268)
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ		100,793	41,406
Վերջնական մնացորդ		436,467	335,674

Բանկի իրավական պարտավորությունները

Բանկը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

Բանկի հարկային պարտավորությունները

Բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

Վարկային ռիսկ պարտմակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով քանկի պայմանական պարտավորությունները /հաշվի չարած պահուստավորված գումարը/

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Չօգտագործված վարկային գծեր	13,921,700	7,905,085
Տրամադրված երաշխիքներ	23,322,609	18,725,709
Տրամադրված ակրեդիտիվներ		168,430
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	(436,467)	(335,674)
Վերջնական մնացորդ	36,807,842	26,463,550

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Վարձակալված տարածքներն են`

- ք.Երևան – Արցախ մասնաճյուղ
- ք.Թալին - Թալին մասնաճյուղ
- ք.Երևան - Նորագավիթ մասնաճյուղ
- ք.Ստեփանակերտ– Խաչեն մասնաճյուղ
- ք.Երևան - Արշակունի մասնաճյուղ
- ք.Մասիս - Մասիս մասնաճյուղ
- ք.Աշտարակ - Աշտարակ մասնաճյուղ
- ք.Գավառ- Գավառ մասնաճյուղ
- ք.Երևան- Կոմիտաս մասնաճյուղ
- ք. Արթիկ- Արթիկ մասնաճյուղ
- ք.Սևան - Սևան մասնաճյուղ
- ք.Մարտունի - Ալալկերտ մասնաճյուղ
- ք.Արտաշատ - Արտաշատ մասնաճյուղ
- ք.Երևան - Արաբկիր մասնաճյուղ
- ք.Երևան - Ավան մասնաճյուղ
- ք.Ապարան - Ապարան մասնաճյուղ
- ք.Երևան - Չարբախ մասնաճյուղ
- ք.Երևան - Արարատյան մասնաճյուղ
- ք.Երևան - Տեղյան մասնաճյուղ
- ք.Երևան - Երևան մասնաճյուղ
- ք Երևան - Տաշիր մասնաճյուղ
- ք.Հրազդան - Հրազդան մասնաճյուղ

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը.

(հազ. դրամ)		
Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի		121,379
1-5 տարի		431,086
5-10 տարի		298,940
Ընդամենը		851,405

Ծանոթագրություն 35. «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Բանկի կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադուրքներից ելնելով

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան 01.01.16-30.09.16	Նախորդ ժամանակաշրջան 01.01.15-31.12.15
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,868,413	5,052,091
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխառվություններ	2,097,004	8,348,447
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխառվություններ	3,498,263	9,532,125
Մնացորդ	2,467,154	3,868,413
Տոկոսային եկամուտ	301,737	334,604

Վարկերը տրամադրված են բանկի դեկավարներին, նրանց հետ փոխկապակցված անձանց:

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան 01.01.16-30.09.16	Նախորդ ժամանակաշրջան 01.01.15-31.12.15
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,206,724	15,748,185
Տարվա ընթացքում ստացված գումարներ	37,358,500	73,057,260
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	34,947,556	85,598,721
Մնացորդ	5,617,668	3,206,724
Տոկոսային ծախս	337,677	559,276

Բանկի դեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան 01.01.16-30.09.16	Նախորդ ժամանակաշրջան 01.01.15-31.12.15
Բանկի խորհրդին		
- աշխատավարձ	72,612	96,816
- պարգևատրում		
Բանկի գործադիր մարմնին		
- աշխատավարձ	147,300	217,100
- պարգևատրում	2,468	16,459
Բանկի ներքին աուդիտին		
- աշխատավարձ	25,686	64,636
- պարգևատրում	110	3,000
Ընդամենը	248,176	398,011

Մանրագրություն 36. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ մվազագույն բացահայտումներ»

1. Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկերի կառավարման գլխավոր խնդիրը Բանկի համար հանդիսանում է վարկային ռիսկերի ժամանակին (երբեմն, նույնիսկ, նախքան վարկի տրամադրումը) բացահայտումը, զննահատումը և դրանց մվազեցման ուղղությամբ համապատասխան ըայերի իրականացումը: Բանկում վարկային ռիսկը գնահատվում է ինչպես յուրաքանչյուր վարկառուի, այնպես էլ ամբողջ վարկային պորտֆելի գծով: Բանկի կողմից մշակված համապատասխան մեթոդաբանության համաձայն՝ նախքան վարկի տրամադրումը, գնահատվում է պոտենցիալ վարկառուի վարկունակությունը: Վարկային ռիսկի կամխարգեղման տեսանկյունից, վարկավորման ժամանակ էապես կարևորվում է այնպիսի ակտուրոմների պահպանումը, ինչպիսիք են վարկի ապահովվածությունն ու նպատակայնությունը: Վարկի տրամադրումից հետո, վարկային պայմանագրի գործողության ամբողջ ընթացքում, Բանկի կողմից իրականացվում է վարկի մոնիթորինգ՝ վարկառուի վնարունակությունը և վարկի ապահովվածությունը պարբերաբար գնահատելու և հնարավոր վարկային ռիսկի զսզման ուղղությամբ համապատասխան ըայեր ձեռնարկելու նպատակով: Պարբերաբար վերլուծության է ենթարկվում նաև Բանկի ընդհանուր վարկային պորտֆելը՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի, հաճախորդների և վարկատեսակների, պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան և որակը ապահովելու նպատակով: Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված համապատասխան մեթոդի իրավական ակտով սահմանված են վարկային ռիսկը զսզող մեթոդակալին հորմատիվներ (տնտեսության մեկ ճյուղի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային ընդհանուր ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային պորտֆելի որակի ռիսկի առավելագույն չափի, վարկային պորտֆելի որակի ռիսկի առավելագույն չափի՝ ըստ առանձին վարկատեսակների, մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափի, Բանկի հետ կսպված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափի, Բանկի հետ կսպված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափի և այլն (վերջիններս ավելի խիստ են, ըան ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված համապատասխան (որմատիվները)):

Վարկային ռիսկի զսզման գործում Բանկում խիստ կարևորվում է նաև Վարկային կոմիտեի գործունեությունը: Վարկային կոմիտեն հանդիսանում է Բանկի վարկային բաղաբաղկանությունն իրականացնող մարմին, որի նպատակն է Բանկի վարկային գործունեության կառավարումը և որակյալ վարկային պորտֆելի ձևավորումը: Վարկային կոմիտեի հիմնական խնդիրն է կսպցնել վարկային ռիսկ պարունակող գործարքների իրականացման և սկսսարկման հետ կսպված մասնագիտական կոլեգիալ արձանագրային կսմ վերջնական որոշում:

2. Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

30.09.2016

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկներ	ՏՀԶԿ երկներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ	33,942,991				33,942,991
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	4,754,577	1,509,587	6,541,158	315,815	13,121,137
Շահույթ վնստվ վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆին.ակտիվներ	12,271,448				12,271,448
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	188,127,113	1,274,372	646,230	45,213,054	235,260,769
Վաճառքի համար մատչելի արժեքրքեր	13,671,004		14,034		13,685,038
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեքրքեր					-
Այլ ակտիվներ	13,250,839	262,955	11,540	4,604,742	18,130,076
Ընդամենը ակտիվներ	266,017,972	3,046,914	7,212,962	50,133,611	326,411,459
Պարտավորություններ					-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	54,599,308	1,510,532	113,116	7,199	56,230,155
Պարտավորություններ հաճախորդների	215,965,739	5,730,948	3,135,654	10,141,784	234,974,125
հաշվառվող ֆին.պարտավորություններ	825,006			11,446,442	12,271,448
Այլ պարտավորություններ	592,777		9,489		602,266
Ընդամենը պարտավորություններ	271,982,830	7,241,480	3,258,259	21,595,425	304,077,994
Ձուտ դիրք	(5,964,858)	(4,194,566)	3,954,703	28,538,186	22,333,465

31.12.2015

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկներ	ՏՀԶԿ երկներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ	31,691,751				31,691,751
նկատմամբ	4,689,412	4,961,525	4,914,799	84,000	14,649,736
Շահույթ վնստվ վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆին.ակտիվներ	12,467,687				12,467,687
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	168,856,257	279,852	488,304	37,743,069	207,367,482
Վաճառքի համար մատչելի արժեքրքեր	10,727,797		10,964		10,738,761
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեքրքեր					-
Այլ ակտիվներ	14,739,068	246,144	11,254	4,766,158	19,762,624
Ընդամենը ակտիվներ	243,171,972	5,487,521	5,425,321	42,593,227	296,678,041
Պարտավորություններ					-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	62,108,537	2,432,271	16,350,111		80,890,919
Պարտավորություններ հաճախորդների	171,170,017	841,542	2,863,540	8,904,219	183,779,318
Շահույթ վնստվ վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆին.պարտավորություններ	1,284,635			11,183,052	12,467,687
Այլ պարտավորություններ	524,452		5,805		530,257
Ընդամենը պարտավորություններ	235,087,641	3,273,813	19,219,456	20,087,271	277,668,181
Ձուտ դիրք	8,084,331	2,213,708	(13,794,135)	22,505,956	19,009,860

ՏՀԶԿ* Տնտեսական Համագործակցության և Զարգացման Կազմակերպություն
Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների վերլուծությունը ըստ տնտեսության սեգմենտների և ռիսկայնության

30.09.16

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Գաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ոչ ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Թարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր և փոխառվածքներ այդ բնույթով	229,963,482	3,202,141	1,168,263	926,883	
	59,658	2,894	972	996	
1. Գյուղատնտեսություն, ամտառային տնտեսություն և ձկնորսություն գումար	7,477,522	267,073	15,621	19,223	
բանակ	1,031	41	11	15	
2. Հանրագործական արդյունաբերություն և բազաների շահագործում գումար	4,578,477			975	
բանակ	24			1	
3. Մշակող արդյունաբերություն գումար	21,451,538	1,271	2,110	487	
բանակ	83	1	3	2	
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում գումար	6,274,457	14,007	2,146		
բանակ	36	1	1		
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում գումար	83,637				
բանակ	7				
6. Եինարարություն գումար	25,795,715	162,913	2,011	97,628	
բանակ	136	3	1	5	
7. Մոնետոր գումար	59,132,742	63,212	95,020	42,150	
բանակ	1,028	53	19	20	
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն գումար	6,144,205	75,802			
բանակ	32	1			
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում գումար	12,937,093	453	102,804	36,090	
բանակ	56	1	4	2	
10. Տեղեկատվություն և կապ գումար	6,177,302				
բանակ	32				
11. Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն գումար	11,470				
բանակ	2				
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն գումար	8,269,406			1,372	
բանակ	17			1	
13. Կրթություն գումար	112,942	672			
բանակ	270	2			
14. Առողջապահություն գումար	889,872			38	
բանակ	29			1	
15. Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ գումար	479,873				
բանակ	16				
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր գումար	28,284,425				
բանակ	26				
17. Հիպոթեկային վարկեր գումար	10,712,927	373,850	182,108	58,294	
բանակ	1,901	93	29	23	
18. Սպառողական և այլ վարկեր գումար	31,149,879	2,242,888	766,443	670,626	
բանակ	54,932	2,698	904	926	
Դեբիտորական պարտքեր գումար	13,968,586	347,988	32,607	23,695	
բանակ	9,201	362	299	397	
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր գումար	44,788				

քանակ	3				
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ,	36,687,852	29,084	76,473	14,433	
քանակ	12,864	281	79	59	
այդ թվում՝					
երաշխյրներ	22,956,888	89	73,015	11,237	
քանակ	341	1	1	5	
ակրեդիտիվներ					
քանակ	-				

31.12.2015

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Գաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/ Մթջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր և փոխառվություններ այդ թվում՝	202,386,852	3,122,386	1,064,733	793,511	
	64,324	3,557	1,560	1,421	
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	6,138,255	333,826	53,147	30,577	
քանակ	1,233	67	37	25	
2. Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում	11,279,525		28,996		
քանակ	46		1		
3. Մշակող արդյունաբերություն	20,383,207		883	5,509	
քանակ	96		1	4	
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	5,889,990	3,271			
քանակ	28	1			
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում	580,183				
քանակ	8				
6. Շինարարություն	22,365,566	156,015		7,756	
քանակ	137	1		1	
7. Առևտուր	41,791,816	19,790	33,500	45,474	
քանակ	1,353	42	25	26	
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն	5,563,351				
քանակ	29				
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	10,396,793	1,613	28,486		
քանակ	43	1	3		
10. Տեղեկատվություն և կապ	6,263,590	20,652			
քանակ	42	1			
11.Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն	8,905				
քանակ	3				
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական	6,156,405	3,205			
քանակ	20	1			
13.Կրթություն	113,794				
քանակ	196				
14. Առողջապահություն	569,269	182		146	
քանակ	87	2		1	
15.Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	738,994				
քանակ	17				
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր	22,953,759				
քանակ	26				
17. Հիպոթեկային վարկեր	10,773,875	409,704	114,190	36,485	
քանակ	1,884	75	29	20	
18. Սպառողական և այլ վարկեր	30,419,575	2,174,128	805,531	667,564	
քանակ	59,076	3,366	1,464	1,344	
Դեբիտորական պարտքեր	23,678,318	33,691	6,796	15,824	
քանակ	4,832	216	159	406	
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	21,057				
քանակ	3				

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ,	գումար	26,113,365	343,481	4,504	2,200	
	քանակ	18,408	337	81	48	
այդ թվում՝ երաշխիքներ	գումար	18,168,003	313,306			
	քանակ	247	9			
ակրեդիտիվներ	գումար	166,746				
	քանակ	2				

Վարկային պոտֆնի վերլուծությունը ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության

31.12.15

Վարկեր և փոխառվություններ այդ թվում՝	Աշխատող ակտիվներ	Գաշխատող ակտիվներ			
Վարկեր, այդ թվում՝	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ոչ ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	163,875,627	3,122,386	1,064,733	793,511	
2. Ոչ ռեզիդենտներին	38,511,225				
Ընդամենը	202,386,852	3,122,386	1,064,733	793,511	

Ոչ Ռեզիդենտներին տրված վարկեր 31.12.15

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Գաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ոչ ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր և փոխառվություններ այդ թվում՝	38,511,225	-	-	-	-
	40	-	-	-	-
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն գումար	3,263				
քանակ	3				
2. Հանրագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում գումար					
քանակ					
3. Մշակող արդյունաբերություն գումար	4,887				
քանակ	3				
4. Էլեկտրականության, գազի, գոյորշու և լավորակ օդի մատակարարում գումար					
քանակ					
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում գումար					
քանակ					
6. Շինարարություն գումար					
քանակ					
7. Առևտուր գումար	22,780,642				
քանակ	7				
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն գումար					
քանակ					
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում գումար					
քանակ					
10. Տեղեկատվություն և կապ գումար					
քանակ					
11. Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն,այդ թվում՝ գումար					
քանակ					
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն գումար					

քանակ					
13.Կրթություն	գումար				
քանակ					
14. Առողջապահություն	գումար				
քանակ					
15.Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	գումար	2,316			
քանակ		1			
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր	գումար	15,647,519			
քանակ		7			
17. Հիպոթեկային վարկեր	գումար	2,313			
քանակ		1			
18. Սպառողական և այլ վարկեր	գումար	70,285			
քանակ		18			

30.09.2016

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Գաշխատող ակտիվներ			
Վարկեր, այդ թվում՝	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ոչիսկային	Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Ամբուսայի
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	182,829,826	3,202,141	1,168,263	926,883	
2. Ոչ ռեզիդենտներին	47,133,656				
Ընդամենը	229,963,482	3,202,141	1,168,263	926,883	

Ոչ Ռեզիդենտներին տրված վարկեր 30.09.16

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Գաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ոչիսկային	Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Ամբուսայի
Վարկեր և փոխառվություններ այդ թվում՝	47,133,656	-	-	-	
	41	-	-	-	
1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	957				
քանակ	1				
2. Հանրագործական արդյունաբերություն և լրացահանքերի շահագործում	գումար				
քանակ					
3. Մշակող արդյունաբերություն	գումար	2,050			
քանակ	2				
4. Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	գումար				
քանակ					
5. Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում	գումար				
քանակ					
6. Շինարարություն	գումար				
քանակ					
7. Առևտուր	գումար	32,322,747			
քանակ	11				
8. Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն	գումար				
քանակ					
9. Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	գումար				
քանակ					
10. Տեղեկատվություն և կապ	գումար				

քանակ					
11. Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն,այդ թվում՝ գումար					
քանակ					
12. Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն գումար					
քանակ					
13.Կրթություն գումար					
քանակ					
14. Առողջապահություն գումար					
քանակ					
15.Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ գումար	1,368				
քանակ	1				
16. Տնտեսության այլ ճյուղեր գումար	14,714,006				
քանակ	7				
17. Հիպոթեկային վարկեր գումար	2,042				
քանակ	1				
18. Սպառողական և այլ վարկեր գումար	90,486				
քանակ	18				

30.09.2016թ. վարկային պորտֆելի քանակական ցուցանիշներ՝

չաշխատող վարկեր/ ընդհանուր վարկեր 3.21 %

չաշխատող վարկերի պահուստ/ընդհանուր կապիտալ 5.85 %

վարկերի գծով պահուստաֆոնը/ընդհանուր վարկեր 1.87 %

հնարավոր կորուստների պահուստ/ չաշխատող վարկեր 58.30 %

խոշոր փոխառություններ/կապիտալ 416.26 %:

Շուկայական ռիսկ

Արտարժութային ռիսկ

Բանկում արտարժուրային ռիսկը զննահատվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VaR (Value at Risk) մոդելով, որը որոշակի հավանականությամբ կանխատեսում է արտարժույթի՝ ապագայում սպասվող առավելագույն տատանման մակարդակը՝ իաշվարկելով Բանկի հավանական կորստի առավելագույն մեծությունը: Արտարժուրային ռիսկի զգաման նպատակով Բանկում իրականացվում է արտարժութային դիրքերի ամենօրյա մոնիթորինգ: Իսկ արտարժուրային բաց դիրքերի առկայության դեպքում՝ հնարավոր կորուստներից խուսափելու նպատակով կիրառվում են հեջավորման գործիքներ:

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	4,611,720	29,043,826	287,445	33,942,991
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտոր		76,626		76,626
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	3,528,347	6,880,520	2,712,270	13,121,137
Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆին.ակտիվներ	12,271,448			12,271,448
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	102,833,078	131,887,071	540,620	235,260,769
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	13,160,668	524,370		13,685,038
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆին. ակտիվներ				-
Այլ	13,091,586	5,005,371	33,119	18,130,076
Ընդամենը ակտիվներ	149,496,847	173,417,784	3,573,454	326,488,085
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	51,895,573	2,846,228	1,488,354	56,230,155
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	65,263,043	167,621,514	2,089,568	234,974,125
Այլ պարտավորություններ	565,547	36,719		602,266
Ընդամենը պարտավորություններ	117,724,163	170,504,461	3,577,922	291,806,546
Ջուտ դիրք	31,772,684	2,913,323	(4,468)	34,681,539

31.12.2015

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ	21,246,723	10,326,057	118,971	31,691,751
Թրանկարժեք մետաղների բանկային		144,762		144,762
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	3,653,980	6,125,674	4,870,082	14,649,736
Շահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆին.ակտիվներ	11,925,026	542,661		12,467,687
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	93,368,198	113,926,544	72,740	207,367,482
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	10,738,761			10,738,761
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆին. ակտիվներ				-
Այլ	13,969,757	5,769,584	23,283	19,762,624
Ընդամենը ակտիվներ	154,902,445	136,835,282	5,085,076	296,822,803
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	70,768,075	10,115,192	7,652	80,890,919
Պարտավորություններ հաճախորդների	45,032,307	133,592,270	5,154,741	183,779,318
Այլ պարտավորություններ	523,983	6,274		530,257
Ընդամենը պարտավորություններ	116,324,365	143,713,736	5,162,393	265,200,494
Ձուտ դիրք	38,578,080	(6,878,454)	(77,317)	31,622,309

* «I խմբի արտարժույթի» կազմը՝ ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստերլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ռուսկոլ մետաղական հաշիվ:

** «II խմբի արտարժույթի» կազմը՝ Ռուսական ռուբլի, ՄԱԷ դիրխամ, Սինգապուրյան դոլար:

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունը ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակների.

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակները	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆյուչերային գործիքների գծով				
- պարտավորություններ				
- պահանջներ				
Ֆորվարդային գործիքների գծով				
- պարտավորություններ				
- պահանջներ				
Օպցիոնների գծով				
- պարտավորություններ				
- պահանջներ				
Սվոպերի գծով				
- պարտավորություններ				
- պահանջներ				
Այլ ածանցյալ գործիքների գծով				
- պարտավորություններ				
- պահանջներ				
Ձուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	-	-	-	-
Ձուտ ընդ դիրք*	-	-	-	-

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Ակտիվների և պարտավորությունների արդյունավետ կառավարումը ենթադրում է մաս ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի կառավարում, որի արդյունքում Բանկը հնարավորինս կլուսափի տոկոսադրույքի ռիսկից: Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման խնդիրն է՝ պահպանել ակտիվների ու պարտավորությունների տոկոսադրույքների սպրեդի և գոտ տոկոսային մարձայի նպատակային մակարդակները: Տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման նպատակով Բանկում ամսական կտրվածքով հաշվարկվում է ինչպես գոտ տոկոսային մարձան, այնպես էլ ակտիվների ու պարտավորությունների տոկոսադրույքների սպրեդը՝ հաշվի առնելով ակտիվների եկամտաբերությունն ու պարտավորությունների ծախսատարությունը, ինչպես նաև վերջիններիս ժամկետայնությունը: Տոկոսադրույքի ռիսկի գաղման նպատակով Բանկում գործում են ակտիվների և պարտավորությունների զնազույացման (տոկոսադրույքների սահմանման) հատուկ մշակված մեխանիզմներ: Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման հիմքում ընկած է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքի (GAP) հաշվարկման մոդելը, որը թույլ է տալիս գնահատել տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը Բանկի սպասվող գոտ տոկոսային եկամտի վրա: Բանկում տոկոսադրույքի ռիսկը գնահատվում է մաս դյուրացիայի մոդելով, որը ցույց է տալիս տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում կանխիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը՝ հաշվի առնելով ճեղքաված պարտավորությունների և տեղաբաշխված ակտիվների ժամկետայնության անհամապատասխանությունը:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքն

	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ	
Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Սնագործներ ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		8.0-8.5		
այլ թվում`				
- միջբանկային վարկեր				
- միջբանկային ռեպո				
- միջբանկային պլուս				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6-24	12-17	6-24	13-15
վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	8-13		8-13.0	
Սինյև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր				
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	6.75	6.0-7.0	4-9.5	4-8.3
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	1-13.5	1-7.2	1-17	1-9.5
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

Խրաջվելության ռիսկ

Բանկում իրացվելության կառավարման նպատակն է՝ ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ ռիսկիսխնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետազվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հմարավոր առավելագույն մակարդակ:

Բանկում սահուն իրացվելության ապահովման և իրացվելության ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պասիվների փոխհամաձայնեցված կառավարում՝ ապահովելով.

1. բարձր իրացվելի ակտիվների բավարար առկայություն,
2. ռեսուրսների կայունություն,
3. ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճնշվածների ընդունելի սահմանափակ,
4. արտաքին աղբյուրներից միջոցներ ներգրավելու հնարավորություններ:

Բանկում իրացվելության կառավարման ճիշտ որոշումներ ընդունելու գործում հատկապես կարևորվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը, որն իրականացվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճնշվածների (GAP) հաշվարկման մոդելով՝ ակնբարբային (ցպահանջ) և կուտակային տարանջատումներով: Ակնբարբային իրացվելությունը հաշվարկվում է ամենօրյա կտրվածքով՝ իրավիճակային ճիշտ որոշումներ կայացնելու նպատակով:

30.09.16

Հոդվածի անվանումը	Չափաատող		Մարման մնացել է						ամիսական	Ընդամենը
	ժամաց	ժ/ին	ցպահանջ	մինչև 3ամիս	3-6ամիս	6-12ամիս	1-5տարի	5 տ.ավել		
Ակտիվներ										
Կանխիկ դրամ.միջ և ՀՀԿԲ			33,822,991						120,000	33,942,991
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին.կազմ			7,489,459	2,921,816		652,744	1,470,186		586,932	13,121,137
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,107,441	3,812,238	68,524,989		14,482,848	24,961,936	108,156,105	12,215,212		235,260,769
Ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	825,007	11,641,377	1,564,219	5,218,478	6,662,617	44,788	25,956,486
Ըահույթ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող				825,007	11,446,441					12,271,448
վաճառքի համար մատչելի					194,936	1,564,219	5,218,478	6,662,617	44,788	13,685,038
մինչև մարման ժամկետը պահվող										-
ռեպո համ.վաճառված										-
Այլ ակտիվներ	43,831	313,441	6,300,206	58,555	23,493	6,091	6,086,261		5,298,198	18,130,076
*Պայժանագրային պահանջներ										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	3,151,272	4,125,679	47,612,656	72,330,367	26,147,718	27,184,990	120,931,030	18,877,829	6,049,918	326,411,459
1-ին խմբի արտարժույթ	1,925,560	1,166,856	40,229,233	38,775,337	7,752,469	16,864,711	66,086,686		586,932	173,387,784
2-րդ խմբի արտարժույթ			1,114,895	1,544,932	501,677	411,950				3,573,454
Փոփոխվող տոկոսադրույքով										-
Ֆիքսված տոկոսադրույքով	3,107,441	3,812,238	1,690,482	71,446,805	14,677,784	27,178,899	114,844,769	18,877,829	586,932	256,223,179
Անտոկոս	43,831	313,441	45,922,174	883,562	11,469,934	6,091	6,086,261	-	5,462,986	70,188,280
Պարտավորություններ										
Պարտ.բանկերի և այլ ֆին.կազմ			488,099	27,407,716	6,891,291	1,289,201	5,953,781	14,200,067		56,230,155

Պարտ.հաճախորդների նկատմամբ	-	-	47,192,996	39,410,904	42,731,391	69,291,036	36,108,773	239,025	-	234,974,125
գլխահանց			47,192,996							47,192,996
ժամկետային				39,410,904	42,731,391	69,291,036	36,108,773	239,025		187,781,129
այլ										-
Պարտ.բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթ.										-
Այլ պարտավորություններ			503,007	99,259						602,266
Հետիայվ.պայմ.պարտ.	38,986	81,134	13,739,559	2,942,952	6,674,160	8,933,301	4,397,750			36,807,842
*Պայմանագրային պարտավորություններ										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	48,184,102	66,917,879	49,622,682	70,580,237	42,062,554	14,439,092	-	291,806,546
1-ին խմբի արտարժույթ			27,427,566	26,012,991	29,460,651	56,723,564	30,879,689			170,504,461
2-րդ խմբի արտարժույթ			1,633,256	1,576,151	90,239	152,615	125,661			3,577,922
խոշոր պարտավորություններ			1,270,779	25,839,683	13,833,625	17,584,793	21,075,000			79,603,880
Փոփոխվող տոկոսադրույթով										-
Ֆիքսված տոկոսադրույթով			43,528,807	65,245,931	38,044,619	70,536,041	42,062,554	14,439,092		273,857,044
Անտոկոս			4,655,295	1,671,948	11,578,063	44,196				17,949,802
Ձուտ իրազմելիության ճնդրվածք	3,151,272	4,125,679	(571,446)	5,412,488	(23,474,964)	(43,395,247)	78,868,476	4,438,737	6,049,918	34,604,913
1-ին խմբի արտարժույթ	1,925,560	1,166,856	12,801,667	12,762,346	(21,708,182)	(39,858,853)	35,206,997	-	586,932	2,883,323
2-րդ խմբի արտարժույթ	-	-	(518,361)	(31,219)	411,438	259,335	(125,661)	-	-	(4,468)
Փոփոխվող տոկոսադրույթով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ֆիքսված տոկոսադրույթով	3,107,441	3,812,238	(41,838,325)	6,200,874	(23,366,835)	(43,357,142)	72,782,215	4,438,737	586,932	(17,633,865)
Կուտակային իրազմելիության ճնդրվածք	3,151,272	7,276,951	6,705,505	12,117,993	(11,356,971)	(54,752,218)	24,116,258	28,554,995	34,604,913	291,806,546

31.12.2015

Հոդվածի անվանումը	Հաշվաստող		Մարմանը սնուցել է		3-6ամիս	6-12ամիս	1-5տարի	5 տ.ավել	անժամկետ	Ընդամենը
	ժամաց	ծ/ին	գլխահանց	մինչև 3ամիս						
Ակտիվներ										
Կանխիկ դրամ.միջև և ՀՀԿԲ			31,291,751						400,000	31,691,751
Պահանջներ բանկերի հ ալլ ֆին.կազմ			9,102,270	3,523,438		455,250	976,991		591,787	14,649,736
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,160,417	3,498,321		50,393,142	18,847,105	28,182,634	90,961,598	12,324,265		207,367,482
Ֆինանսական ակտիվներ			-	-	-	-	4,406,476	18,778,915	21,057	23,206,448
Հաճույք վճատվ վերաչափվող իրական արժեքով										
հաշվառվող								12,467,687		12,467,687
վաճառքի համար ծառչելի							4,406,476	6,311,228	21,057	10,738,761
մինչև մարման ժամկետը պահվող										-
ռեպր համ.վաճառված										-
Այլ ակտիվներ	70,894	3,366	6,362,784	67,443	69,304	61,541	8,042,174		5,085,118	19,762,624
*Պայմանագրային պահանջներ										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	3,231,311	3,501,687	46,756,805	53,984,023	18,916,409	28,699,425	104,387,239	31,103,180	6,097,962	296,678,041
1-ին խմբի արտարժույթ	1,900,789	887,232	20,989,179	35,999,828	5,706,330	12,387,843	58,366,316		597,765	136,835,282
2-րդ խմբի արտարժույթ			4,766,006	294,245	24,825					5,085,076
Փոփոխվող տոկոսադրույթով										-
Ֆիքսված տոկոսադրույթով	3,160,417	3,498,321	6,431,063	45,219,389	16,839,062	26,822,430	99,958,424	18,635,493	591,787	221,156,386
Անտոկոս	70,894	3,366	40,325,742	8,764,634	2,077,347	1,876,995	4,428,815	12,467,687	5,506,175	75,521,655
Պատրավորություններ										
Պարտ.բանկերի և ալլ ֆին.կազմ			218,931	39,625,108	2,222,352	7,379,681	19,964,119	11,480,728		80,890,919
Պարտ.հաճախորդների նկատմամբ	-	-	29,455,895	32,597,400	24,286,548	62,110,602	35,327,175	1,698	-	183,779,318
գլխահանց			29,455,895							29,455,895
ժամկետային				32,597,400	24,286,548	62,110,602	35,327,175	1,641		154,323,366
այլ										-
Պարտ.բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթ.										-
Այլ պարտավորություններ			374,765	155,492						530,257
Հետիայվ.պայմ.պարտ.	28,532	321,654	7,778,616	4,351,473	4,828,284	6,794,851	2,360,140			26,463,550
*Պայմանագրային պարտավորություններ										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	30,049,591	72,378,000	26,508,900	69,490,283	55,291,294	11,482,426	-	265,200,494
1-ին խմբի արտարժույթ			16,919,478	24,572,271	18,061,117	58,477,626	25,683,244			143,713,736
2-րդ խմբի արտարժույթ			4,832,101	79,256	66,003	123,431	61,602			5,162,393
խոշոր պարտավորություններ			376,660	36,134,530	318,057	14,825,914	11,737,784			63,392,945
Փոփոխվող տոկոսադրույթով										-
Ֆիքսված տոկոսադրույթով			20,469,738	62,548,141	24,369,626	67,632,255	55,291,294	11,482,426		241,793,480
Անտոկոս			9,579,853	9,829,859	2,139,274	1,858,028				23,407,014
Ձուտ իրազմելիության ճնդրվածք	3,231,311	3,501,687	16,707,214	(18,393,977)	(7,592,491)	(40,790,858)	49,095,945	19,620,754	6,097,962	31,477,547
1-ին խմբի արտարժույթ	1,900,789	887,232	4,069,701	11,427,557	(12,354,787)	(46,089,783)	32,683,072	-	597,765	(6,878,454)
2-րդ խմբի արտարժույթ	-	-	(66,095)	214,989	(41,178)	(123,431)	(61,602)	-	-	(77,317)
Փոփոխվող տոկոսադրույթով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ֆիքսված տոկոսադրույթով	3,160,417	3,498,321	(14,038,675)	(17,328,752)	(7,530,564)	(40,809,825)	44,667,130	7,153,067	591,787	(20,637,094)
Կուտակային իրազմելիության ճնդրվածք	3,231,311	6,732,998	23,440,212	5,046,235	(2,546,256)	(43,337,114)	5,758,831	25,379,585	31,477,547	265,200,494

Միջին հաշվեկշռային կապիտալ և ակտիվներ

01/01/16-30/09/16

Միջին հաշվեկշռային ակտիվ	298,034,621
Միջին հաշվեկշռային կապիտալ	30,772,627

Ծանոթագրություն 42. «Ընդունված գրավ»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Այլ արժեթղթեր	9,209,481	7,724,282
Թանկարժեք զարդեր և թանկարժեք քարեր	16,746,399	12,257,618
Լնչարժ գույք	163,868,071	142,282,960
Փոխադրամիջոցներ	13,943,164	14,977,647
Այլ հիմնական միջոցներ	19,532,212	18,240,689
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	32,197,584	21,284,426
Վրամական միջոցներ	12,833,336	30,893,795
Այլ գրավ	16,597,260	18,811,456
Վարկային երաշխիքներ	4,143,357	3,795,273
Այլ երաշխիքներ	19,179,252	17,581,705
Վարկային երաշխավորություններ	184,107,604	107,535,208
Այլ երաշխավորություններ	14,482,144	19,386,779
Ընդամենը	506,839,864	414,771,838

Վարչության նախագահ

Արսեն Միրայելյան

Գլխավոր հաշվապահ

Նարինե Սարգսյան

Վավերացման ամսաթիվ 14.10.16թ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (մ. թիվ 6)

«30» ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 2016թ.
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԲԱՆԴՅԱՆ 48

(հազար դրամ)

ԱՐՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Ընթացիկ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը ընկած ժամանակաշրջան (աճողական)	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև համադրելի հաշվետու ամսաթիվը ընկած ժամանակաշրջան (աճողական)
Տոկոսային և մնամատիլայ եկամուտներ	3	7,347,954	21,714,438	6,831,812	19,839,878
Տոկոսային և մնամատիլայ ծախսեր	3	(5,706,462)	(16,179,907)	(4,999,157)	(14,626,381)
Զուտ տոկոսային և մնամատիլայ եկամուտ		1,641,492	5,534,531	1,832,655	5,213,497
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	653,836	1,751,519	620,863	1,695,467
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(84,451)	(284,403)	(122,771)	(333,437)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		569,385	1,467,116	498,092	1,362,030
Եկամուտ շահարաժիններից					
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	298,329	839,895	310,180	717,340
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	489,006	1,738,266	552,192	1,307,890
Գործառնական եկամուտներ		2,998,212	9,579,808	3,193,119	8,600,757
Զուտ մասնաճանաչումների ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(1,593,697)	(2,875,919)	(1,191,548)	(1,719,440)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,156,616)	(3,422,832)	(1,021,827)	(3,177,122)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(611,608)	(1,724,088)	(439,965)	(1,250,263)
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս	10				
Շահույթ/ (վնաս) մինչև հարկումը		(363,709)	1,556,969	539,779	2,453,932
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	68,131	(309,073)	(118,926)	(485,845)
Շահույթ (վնաս) հարկումից հետո		(295,578)	1,247,896	420,853	1,968,087
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	12	(8)	36	12	56
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նույնացված շահույթ	12				
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ					
Այլ թվում					
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս					
Չվերահսկվող բաժնեմաս					
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		891,342	1,425,613	(15,285)	(343,792)
գործառնությունների վերահաշվարկից					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներ		891,342	1,425,613	(15,285)	(343,792)
Դրամական հոսքերի հեջավորում					
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ					
Այլ համապարփակ եկամուտի գծով շահութահարկ					
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		891,342	1,425,613	(15,285)	(343,792)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		595,764	2,673,509	405,568	1,624,295
Այլ թվում					
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս					
Չվերահսկվող բաժնեմաս					
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ		17	76	12	46
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նույնացված շահույթ					

Բանկի վարչության նախագահ

Արմեն Միքայելյան

Գլխավոր տնօրեն

Նարինե Սարգսյան

Հաշվառման համակարգի ավտոմատացված թվեր

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (ձև թիվ 7)
Ֆինանսական վիճակի մասին
«30» ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 2016թ.

ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 48

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված/չստուգված)
1	Ակտիվներ			
1.1	Կամիսիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	33,942,991	31,691,751
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային առանդարտացված ձուլակտորներ		76,626	144,762
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	13,121,137	14,649,736
1.4	Շահույթ վաստակ վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	15	12,271,448	12,467,687
1.5	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	16	235,260,769	207,367,482
1.6	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17	13,685,038	10,738,761
1.7	Մյուս, մարման ժամկետը պահվող մեղքություններ	18	-	-
1.8	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	19		
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
1.10	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	10,933,763	10,969,997
1.11	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	21, 3		221,949
1.12	Այլ ակտիվներ	22	18,130,076	19,762,624
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		337,421,848	308,014,749
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	56,230,155	80,890,919
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	234,974,125	183,779,318
2.3	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	25		
2.4	Շահույթ վաստակ վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ	26	12,271,448	12,467,687
2.5	Վճարվելիք գումարներ	27	157,550	64,633
2.6	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	28,3	130,067	
2.7	Պահուստներ	34	436,467	335,674
2.8	Այլ պարտավորություններ	29	602,266	530,257
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		304,802,078	278,068,488
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	30	22,907,500	22,907,500
3.2	Էմիսիոն եկամուտ	31		
3.3	Պահուստներ			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		638,508	576,319
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ	32	2,029,152	603,539
3.4	Զրաշխված շահույթ (վնաս)	33	7,044,610	5,858,903
3.5	Կապիտալի այլ տարրեր	32		
	Մայր կազմակերպությանը պատկանող կապիտալ			
	Փոքրամասնությանը բաժնեմաս			
	Ընդամենը՝ կապիտալ		32,619,770	29,946,261
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		337,421,848	308,014,749

Բանկի վարչությանը մատչելի

Գլխավոր տնօրենի վանկով

Արսեն Միքայելյան

Նարինե Սարգսյան

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ստուգվել է 2016թ.

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2010 թվականի հունիսի 8-ի թիվ 127-Դ որոշմամբ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Մեկական կապիտալում փոփոխությունների մասին (ձև. թիվ 8)

«30» ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 2016թ.

ՀԱՅԲԻՋՆԵՍԵԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԼԲԱՆՉՅԱՆ 48

[illegible]

ՍԻԶԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (ձև թիվ 9 ա)
«30» ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 2016թ.
ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ ՓԲԸ ԵՐԵՎԱՆ, ՆԱԲԱՆԴՅԱՆ 48

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	x	x
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	3,178,052	4,405,111
Ստացված տոկոսներ	17,480,124	17,843,715
Վճարված տոկոսներ	-14,410,885	-15,367,975
Ստացված կոմիսիոն գումարներ	1,695,467	1,751,519
Վճարված կոմիսիոն գումարներ	-333,437	-284,403
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)	0	-25,533
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնականություններից օգուտ/(վնաս)	739,851	785,895
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ	382,213	1,871,464
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	-2,086,084	-2,230,181
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր	-289,197	60,610
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	15,656,576	22,535,127
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		
այդ թվում՝	-9,483,288	-30,308,586
վարկերի և փոխառությունների նվազում/ (ավելացում)		
առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի նվազում	1,294,873	-2,017,463
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում/ (ավելացում)		
այլ գործառնական ակտիվների նվազում/ (ավելացում)	-573,058	-42,619
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)		
այդ թվում՝	23,810,276	54,410,240
հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների ավելացում/ (նվազում)		
այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)	607,773	493,555
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը	18,834,628	26,940,238
Վճարված շահութահարկ	-1,166,534	-10,000
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	17,668,094	26,930,238
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	x	x
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)		
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)		
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)	-35,144	-400,562
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	-575,096	-302,768
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	212,335	691
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից		
Ջուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	-397,905	-702,639
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	x	x
Վճարված շահաբաժիններ		
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	-3,023,350	-17,049,301
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	3,024,041	-8,083,333
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)	-3,508,314	-1,749,159
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)		
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում		
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)		
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից		
Ջուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	-3,507,623	-26,881,793
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	194,340	435,572
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)	13,956,906	-218,622
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի սկզբում	31,390,285	40,510,724
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի վերջում	45,347,191	40,292,102

Բանկի վարչության նախագահ

Գլխավոր հաշվապահ

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 14.10.16թ.
ԿՏ

Արսեն Միքայելյան

Նարինե Սարգսյան

